

CURTEA DE CONTURI A REPUBLICII MOLDOVA

MD-2001, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.69, tel. (+373 22) 23 25 79,
fax (+373 22) 23 30 20, www.ccrm.md, e-mail: ccrm@ccrm.md

nr. 06-637-20

din 30 iulie 2020

**Doamnei Zinaida GRECEANÎL,
Președintele Parlamentului
Republicii Moldova**

Stimată Doamnă Președinte,

Curtea de Conturi, în temeiul art.32 alin.(3) din Legea privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova nr.260 din 07.12.2017, precum și în conformitate cu Programele activității de audit pe anii 2019 și, respectiv, 2020, a realizat auditul financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2019, care s-a finalizat cu aprobarea Hotărârii nr.38 din 28 iulie 2020.

Potrivit art.6 alin. (1) din Legea privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova nr.260 din 07.12.2017, Vă remitem Hotărârea și Raportul de audit menționat la adresa electronică indicată pe site-ul oficial al Parlamentului Republicii Moldova (info@parlament.md).

Anexă: 42 file.

Cu respect,

**Marian LUPU,
Președinte**

30 07 1945 20

CURTEA DE CONTURI A REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂREA nr. 38

din 28 iulie 2020

cu privire la Raportul auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2019

Curtea de Conturi, în prezența dlui Serghei Pușcuța, viceprim-ministru, ministru al Finanțelor; dnei Angela Voronin, secretar de stat al Ministerului Finanțelor; dnei Tatiana Ivanicichina, secretar de stat al Ministerului Finanțelor; dnei Ludmila Botnari, director interimar al Serviciului Fiscal de Stat; dlui Sergiu Burduja, director al Serviciului Vamal; dlui Maxim Ciobanu, șef al Direcției Trezoreria de Stat a Ministerului Finanțelor; dnei Nadejda Slova, șef al Secției raportare din cadrul Direcției Trezoreria de Stat a Ministerului Finanțelor; dnei Natalia Sclearuc, șef al Direcției politici și sinteză bugetară a Ministerului Finanțelor; dnei Ludmila Popa, șef al Direcției analiză, monitorizare și evaluare a politicilor a Ministerului Finanțelor, precum și a altor persoane cu funcții de răspundere, în cadrul ședinței video, în legătură cu instituirea stării de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova¹, călăuzindu-se de art.3 alin.(1) și art.5 alin.(1) lit. a) din Legea privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova², a examinat Raportul auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2019.

Misiunea de audit public extern a fost realizată conform Programelor activității de audit ale Curții de Conturi pe anii 2019 și 2020³, având drept scop oferirea unei asigurări rezonabile cu privire la faptul că Raportul Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2019 nu conține denaturări semnificative, cauzate de fraude sau erori, precum și emiterea unei opinii.

¹ Hotărârea Parlamentului privind declararea stării de urgență nr.55 din 17.03.2020.

² Legea nr.260 din 07.12.2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova (în continuare – Legea nr.260 din 07.12.2017).

³ Hotărârea Curții de Conturi nr.100 din 21.12.2018 „Privind aprobarea Programului activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2019” și Hotărârea Curții de Conturi nr.77 din 27.12.2019 „Privind aprobarea Programului activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2020”, cu modificările și completările ulterioare.

Auditul public extern s-a desfășurat în conformitate cu Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit aplicate de Curtea de Conturi⁴.

Examinând Raportul de audit, Curtea de Conturi

A CONSTATAT:

Raportul Guvernului privind executarea bugetului de stat pentru anul 2019, întocmit de Ministerul Finanțelor pentru exercițiul bugetar încheiat la 31 decembrie 2019, oferă, sub toate aspectele semnificative privind executarea de casă, o imagine corectă și fidelă în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil⁵.

Reieșind din cele expuse, în temeiul art.14 alin.(2), art.15 lit. d) și art.37 alin.(2) din Legea nr.260 din 07.12.2017, Curtea de Conturi

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Raportul auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2019, anexat la prezenta Hotărâre.

2. Prezenta Hotărâre și Raportul de audit se remit:

2.1. Ministerului Finanțelor, pentru examinarea rezultatelor auditului, cu luare de atitudine față de situațiile constatate, și aprobarea unui plan de măsuri privind implementarea recomandărilor cuprinse în Raportul de audit, precum și a celor reiterate, după cum urmează:

2.1.1 dezvoltarea/completarea cadrului normativ cu reglementări privind executarea și debursarea mijloacelor de finanțare externă provenite exclusiv prin intermediul sistemului trezorerial (*recomandare reiterată*);

2.1.2 respectarea și conformarea la prevederile actelor normative privind procesul de includere pentru finanțare din buget a obiectelor de investiții capitale, cu asigurarea unui sistem eficient de monitorizare a execuției obiectelor de investiții capitale (*recomandare reiterată*);

2.1.3 monitorizarea neadmiterii imobilizării mijloacelor bugetare de către autoritățile publice centrale în generarea creanțelor, ținând cont de procesul de înregistrare a contractelor de achiziții prin sistemul trezorerial (*recomandare reiterată*);

⁴ Hotărârea Curții de Conturi nr.2 din 24.01.2020 „Cu privire la Cadrul Declarațiilor Profesionale ale INTOSAI”.

⁵ Art.31 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014.

2.1.4 asigurarea elaborării, **de comun cu Ministerul Educației, Culturii și Cercetării**, a metodologiilor de calcul pentru transferurile cu destinație specială la finanțarea instituțiilor de învățământ (instituții preșcolare, licee-internat cu profil sportiv, școli de tip internat, centre de educație extrașcolară etc.), precum și a completării normelor metodologice cu referire la determinarea transferurilor destinate școlilor primare, gimnaziilor și liceelor etc. (*recomandare reiterată*);

2.2. Guvernului Republicii Moldova, pentru informare și luare de atitudine în vederea monitorizării asigurării implementării recomandărilor de audit;

2.3. Președintelui Republicii Moldova, pentru informare;

2.4. Parlamentului Republicii Moldova, pentru informare și examinare, după caz, în cadrul Comisiei parlamentare de control al finanțelor publice.

3. Dată fiind reiterarea recomandărilor neimplementate și parțial implementate, precum și implementarea la nivel de 71,4% a recomandărilor misiunii de audit precedente, se exclude din regim de monitorizare Hotărârea Curții de Conturi nr.44 din 28 mai 2019 „Cu privire la Raportul auditului financiar al Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2018”.

4. Prezenta Hotărâre intră în vigoare din data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și poate fi contestată cu o cerere prealabilă la autoritatea emitentă în termen de 30 de zile de la data publicării. În ordine de contencios administrativ, Hotărârea poate fi contestată la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (MD-2068, mun. Chișinău, str. Kiev nr.3), în termen de 30 de zile din data comunicării răspunsului cu privire la cererea prealabilă sau din data expirării termenului prevăzut pentru soluționarea acesteia.

5. Despre acțiunile întreprinse pentru executarea subpunctului 2.1. din prezenta Hotărâre, se va informa Curtea de Conturi în termen de 6 luni din data intrării în vigoare a Hotărârii.

6. Hotărârea și Raportul auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2019 se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și se plasează pe site-ul oficial al Curții de Conturi (<http://www.ccrm.md/hotariri-si-rapoarte-1-95>).

Marian LUPU,
Președinte

CURTEA DE CONTURI A REPUBLICII MOLDOVA

MD-2001, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 69, tel.: (+373) 22 23 25 79, fax: (+373) 22 23 30 20, www.ccrm.md;
e-mail: ccrm@ccrm.md

RAPORTUL auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2019

Lista acronimelor

Acronimul	Termenul abreviat
APC	Administrația publică centrală
APL	Administrația publică locală
APP	Agencia Proprietății Publice
BASS	Bugetul asigurărilor sociale de stat
BNM	Banca Națională a Moldovei
BPN	Bugetul public național
BNS	Biroul Național de Statistică
BUAT	Bugetul unităților administrativ-teritoriale
BS	Bugetul de stat
CBTM	Cadrul bugetar pe termen mediu
CEC	Comisia Electorală Centrală
CEDO	Curtea Europeană a Drepturilor Omului
Cod ECO	Cod economic
CUT	Cont unic Trezorerial
FAOAM	Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală
HG	Hotărâre de Guvern
HCC	Hotărârea Curții de Conturi
MAI	Ministerul Afacerilor Interne
MA	Ministerul Apărării
MF	Ministerul Finanțelor
MECC	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării
MAEIE	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene
MADRM	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului
MSMPS	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale
MEI	Ministerul Economiei și Infrastructurii
MORM	Monitorul Oficial al Republicii Moldova
ODIMM	Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii
ÎS	Întreprindere de Stat
PIB	Produsul Intern Brut
PNUD	Proiectul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
RM	Republica Moldova
SFS	Serviciul Fiscal de Stat
SV	Serviciul Vamal
SRL	Societate cu răspundere limitată
SA	Societate pe acțiuni
SI	Sistem informațional
TVA	Taxa pe valoarea adăugată
TI	Tehnologii informaționale
TDS	Transferuri cu destinație specială
TS	Trezoreria de Stat

I. OPINIE

Am auditat Raportul Guvernului privind executarea bugetului de stat, întocmit de Ministerul Finanțelor pentru exercițiul bugetar încheiat la 31 decembrie 2019, ce cuprinde Formularele nr.1; nr.2; nr.3; nr.3.1; nr.3.2; nr.3.3; nr.3.4; nr.4; nr.5; nr.6; nr.6.1; nr.6.2; nr.7; nr.7.1; nr.7.1.1; nr.8; nr.9; nr.10; nr.11; nr.12 și nr.13, precum și descrierea narativă cu excepția Formularului nr.14 „Raport privind executarea BPN”. (*Componenta și denumirea completă a formularelor se prezintă în Anexa nr.1 la prezentul Raport de audit, iar publicate sunt pe pagina oficială a Ministerului Finanțelor.*) În opinia noastră, Raportul Guvernului privind executarea bugetului de stat pentru anul 2019, oferă, sub toate aspectele semnificative, o imagine corectă și fidelă la executarea de casă, în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil¹.

II. BAZA PENTRU OPINIE

Am realizat misiunea de audit în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit². Responsabilitățile noastre, potrivit standardelor respective, sunt expuse în secțiunea *Responsabilitățile auditorului într-un audit al situațiilor financiare* din prezentul Raport. Suntem independenți față de entitatea auditată și am îndeplinit responsabilitățile de etică, conform cerințelor Codului etic al Curții de Conturi. Considerăm că probele de audit pe care le-am obținut sunt suficiente și adecvate pentru a furniza o bază pentru opinia noastră.

III. PARAGRAF DE EVIDENȚIERE A UNOR ASPECTE

Atragem atenția la următoarele problematice:

(i) MF anual întocmește și plasează pe pagina oficială Bilanțul contabil consolidat al Guvernului central, care include bilanțul contabil consolidat al APC, CNAS și CNAM. Auditul menționează că Formularul nr.13 „Bilanțul contabil privind executarea bugetului de stat” nu include soldul la începutul perioadei și soldul la sfârșitul perioadei după încheierea anului, deoarece MF este responsabil de execuția de casă și prezintă doar soldul la sfârșitul perioadei până la închiderea anuală. Totodată, toate formularele la Raportul privind executarea BS includ doar veniturile și cheltuielile de casă; veniturile/cheltuielile efective care se prezintă de către instituțiile bugetare la MF nu se includ în Raportul privind executarea bugetului de stat, deoarece Legea nr.181 din 25.07.2014 prevede întocmirea și prezentarea rapoartelor anuale privind executarea BS, dar nu a rapoartelor financiare consolidate. Astfel, componenta și formatul Raportului privind executarea BS se întocmește în corespundere cu anexele la Legea bugetară anuală, deci nu încorporează în sine rapoartele consolidate conform formularelor prezentate de către instituțiile/autoritățile bugetare. Calendarul activităților pentru întocmirea Raportului anual privind executarea bugetului de stat, inclusiv componenta și formatul acestuia, se aprobă prin ordinul ministrului finanțelor³. Astfel, în anul 2019, comparativ cu anul 2018, s-a introdus un Formular nou, nr.12, „Raport privind repartizarea și utilizarea

¹ Art.31 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014.

² Hotărârea Curții de Conturi nr.2 din 24.01.2020 „Cu privire la Cadrul Declarațiilor Profesionale ale INTOSAI”.

³ Ordinul ministrului finanțelor nr.18 din 27.01.2020 „Cu privire la modificarea ordinului nr.44 din 12.02.2018 cu privire la structura, componenta și formatul formularelor la Raportul anual privind executarea bugetului de stat” (în continuare – Ordinul MF nr.18 din 27.01.2020). Ținând cont de faptul că anexele la Legea bugetului de stat pe anul 2019 au fost modificate, respectiv a fost modificată și componenta rapoartelor.

mijloacelor Programului de reintegrare a țării”, iar Formularul nr.3, „Raport privind executarea bugetelor autorităților publice centrale” a fost divizat în 5 formulare separate. Componenta și formatul Raportului includ formularele de raportare a executării BS conform anexelor la Legea BS pentru anul 2019, o notă narativă privind politica bugetar-fiscală, Formularul nr.14 „Raport privind executarea BPN” etc.;

(ii) Incoerența normelor metodologice și a clasificății bugetare⁴ referitor la noțiunea distinctă „cheltuieli pentru subsidii”⁵ și a conținutului economic al acestora afectează totalitatea operațiunilor la planificarea, executarea și raportarea BS. În anul 2019, conform datelor raportate de MF, cheltuielile de casă pentru subsidii la 14 instituții/autorități bugetare însumează 3 894,95 mil. lei, sau 9,7% din totalul cheltuielilor executate. Auditul a constatat divergențe la 2 instituții, în sumă de 16,7 mil. lei, între Rapoartele instituțiilor⁶ și datele prezentate echipei de audit de către MF. *Sinteza subsidiilor executate din BS în anul 2019 și soldurile de mijloace bănești acumulate la beneficiarii de subsidii se prezintă în Anexa nr.2 la prezentul Raport de audit.*

Finanțarea prin intermediul subsidiilor contravine conceptului și scopului definit pentru noțiunea de „subsidii”, nu asigură transparența și buna administrare a fondurilor publice. Astfel, auditul a constatat:

- alocarea mijloacelor financiare în sumă de 226,9 mil. lei unor instituții publice⁷ și 11,4 mil. lei – unor proiecte investiționale;

- alocarea mijloacelor financiare în sumă de 1 960,2 mil. lei prin intermediul MEI către ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”, pentru fondul rutier și Programul de reparație a drumurilor publice naționale (în limitele localităților), locale, comunale și a străzilor;

- alocarea mijloacelor financiare prin intermediul CEC către 27 de partide politice, în sumă de 34,1 mil. lei (față de 40,0 mil. lei aprobat), fiind înregistrat un sold cumulativ neutilizat la conturile bancare ale acestora la 01.01.2019 – de 46,9 mil. lei, și la 31.12.2019 – de 20,5 mil. lei;

- alocarea mijloacelor financiare prin intermediul APP în sumă de 6 362,5 mii lei către ÎS din sectorul irigației (Stațiuni Tehnologice pentru Irigare);

- pentru 5 Proiecte⁸ au fost aprobate alocații din granturi la 2 coduri ECO (252100 „Subsidii acordate întreprinderilor private nefinanciare și 252200 „Subsidii acordate instituțiilor private financiare”) în sumă de 137,5 mil. lei, ulterior precizate în sumă de 60,1 mil. lei, fiind executate în sumă de 43,1 mil. lei, deși conform clasificății bugetare acestea sunt granturi acordate care nu au fost atribuite și alocate de la codul ECO corespunzător. Ulterior, prin Ordinul MF nr.73 din 07.05.2019 (publicat în MORM la data de 28.06.2019), în Clasificația bugetară au fost introduse codurile

⁴ Conform art.29 din Legea nr.181 din 25.07.2014 și pct.4.2.3 și pct.4.3.5 din Ordinul MF nr.216 din 28.12.2015⁴, cheltuielile bugetare includ „subvenții” iar potrivit pct.3.2.1 din Ordinul MF nr.216 din 28.12.2015, clasa 2 „cheltuieli” cuprinde doar subclasa 25 „Subsidii”.

⁵ Conform Ordinului MF nr.208 din 24.12.2015, *subsidii - reprezintă plăți nerambursabile achitate întreprinderilor producătoare sau prestatoare de servicii, cu scopul de a influența procesul de producere sau prețurile de livrare*. Subsițiile includ transferurile către întreprinderile de stat pentru compensarea pierderilor suportate de către acestea în procesul de producție ca rezultat al menținerii prețurilor la un nivel mai jos de costuri atunci când politicile economice și sociale au fost stabilite de stat, pentru compensarea parțială a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, pentru procurarea utilajului și materiei prime.

⁶ Informația cu privire la executarea subsidiilor acordate din buget este anexă la Raportul narativ.

⁷ IP Serviciul Național Unic pentru Apelurile de Urgență – 80,7 mil. lei, IP Oficiul Național al Viei și Vinului – 23,5 mil. lei, IP „Teleradio Moldova” – 122,7 mil. lei.

⁸ Proiectul „Programul de reziliență rurală (IFAD VII), Proiectul Programul rural de reziliență economico-climatică incluzivă (IFAD VI), Proiectul „Agricultura Competitivă”, Proiectul „Ameliorarea competitivității II”, Proiectul „Îmbunătățirea politicii de ocupare pentru unele categorii de persoane”.

economice 263190 și 263290 la care urmează să fie reflectate plățile de care beneficiază agenții economici din proiectele finanțate din surse externe;

- alocarea în anul 2019, prin intermediul MEI, a subsidiilor către ODIMM în sumă totală de 99,4 mil. lei, deși acesta la începutul anului înregistra un sold de mijloace nevalorificate de 60,4 mil. lei. Până la 31.12.2019, din totalul de 159,8 mil. lei au fost executate doar 70,5 mil. lei (44,1%), înregistrând la finele anului un sold nevalorificat de 89,3 mil. lei⁹, rămase în contul bancar al ODIMM. Din acestea, s-au alocat mijloace financiare pentru cheltuielile Organizației, în scopul executării Programului de stat „Prima casă”¹⁰, în sumă de 894,0 mii lei, în lipsa prevederilor legale. Auditul a constatat că, în primii doi ani de activitate, potrivit explicațiilor persoanelor responsabile, nu au fost suficiente mijloacele transferate din comisioanele de garantare¹¹ (anul 2019 – 2,2 mil. lei) pentru activitatea ODIMM, astfel activitatea acesteia a fost subvenționată adițional din mijloacele BS (2019 – 894,0 mii lei, 2018 – 1 774,5 mii lei). La acest aspect menționăm că, conform art.3 din Legea nr.419-XVI din 22.12.2006¹², Guvernul, în persoana MF, este autorizat să acorde garanții de stat interne și externe. Totodată, prin art.2 din Legea nr.293 din 21.12.2017¹³, garantul – Guvernul, prin intermediul MF, delegă ODIMM dreptul să emită garanții în numele și pe contul statului, în favoarea creditorului, în limitele plafoanelor aprobate anual de către Parlament pentru acest scop. Astfel, MF, în calitate de emitent al garanțiilor de stat, a încheiat un contract de mandat la data de 03.05.2019, prin care împuternicește ODIMM să emită garanții de stat în numele și pe contul statului. În anul 2019, în cadrul Programului de stat „Prima casă” au beneficiat de compensații bănești din bugetul de stat 1641 de persoane, în sumă totală de 8,4 mil. lei, sau 99,7% din suma precizată (8,5 mil. lei). Auditul menționează că, la situația din 31.12.2019, nu a fost activată nici o garanție de stat, dar există probabilitatea materializării obligațiilor, ceea ce va genera presiuni adiționale asupra BS. *Sinteza repartizării alocațiilor aprobate pentru Programul „Prima casă” pentru compensații bănești, pe categorii de beneficiari, în anul 2019 se prezintă în Anexa nr.3 la prezentul Raport de audit;*

- deși, inițial prin Legea bugetară anuală¹⁴, au fost aprobate alocații la poziția „Acțiuni generale 0804” pentru implementarea Strategiei de reformă a administrației publice¹⁵, inclusiv cheltuieli de personal în sumă de 140,0 mil. lei, ulterior acestea au fost rectificate la suma de 9,0 mil. lei, sau micșorate cu 131,0 mil. lei. Din totalul de 9,0 mil. lei, prin HG nr.27 din 18.01.2019¹⁶ au fost repartizate 8,3 mil. lei Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (5,5 mil. lei pentru cheltuieli de reparatii capitale și 2,8 mil. lei pentru asigurarea cu sisteme informaționale). Se menționează că, în limitele precizate de 9,0 mil. lei, urmau a fi alocate 4,95 mil. lei pentru cheltuieli de personal la IP „Centrul de Implementare a Reformelor”, auditul constatând finanțarea de subsidii (5,1 mil. lei)

⁹ Programul de atragere a remitenților în economie „PARE 1+1”, Programul-pilot „Femei în afaceri”, Programul „START pentru TINERI”, Programul pentru susținerea de stat a dezvoltării sectorului Întreprinderilor mici și mijlocii, dezvoltarea rețelei incubatoarelor de afaceri, Fondul de Garantare a afacerilor în sectorul rural, Programul „Prima casă”.

¹⁰ Scrisoarea de solicitare nr.2400-01/26 din 18.09.2019; Ordinul de plată nr.715 din 10.10.2019.

¹¹ Banca finanțatoare transferă trimestrial către ODIMM comisioanele de garantare colectate de la beneficiari (0,5% anual din soldul garanției de stat) pentru fiecare contract de credit acordat persoanelor fizice în cadrul Programului de stat „Prima casă”. Creditorul transferă trimestrial, în termen de 40 de zile calendaristice de la finele trimestrului de gestiune, comisionul pentru garanția de stat la contul ODIMM.

¹² Legea nr.419-XVI din 22.12.2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat.

¹³ Legea nr.293 din 21.12.2017 privind unele măsuri în vederea implementării Programului de stat „Prima casă”.

¹⁴ Art.3 lit. c) din Legea BS pentru anul 2019, în BS au fost aprobate pentru implementarea Strategiei de reformă a administrației publice¹⁴ (inclusiv cheltuieli de personal) în sumă de 140,0 mil. lei, la rectificarea au fost micșorate cu 131,0 mil. lei (9,0 mil. lei).

¹⁵ Strategia privind reforma administrației publice pentru anii 2016-2020 (HG nr.911 din 25.07.2016).

¹⁶ HG nr.27 din 18.01.2019 Cu privire la repartizarea mijloacelor financiare”.

pentru această IP prin intermediul Cancelariei de Stat, în scopul contractării experților sectoriali în cadrul Centrului de Implementare a Reformelor” în conformitate cu structura aprobată de către Consiliul de administrare. De facto, în temeiul informațiilor solicitate de audit de la Cancelaria de Stat, se constată că pentru cheltuieli de personal au fost utilizate subsidii în sumă de 4,95 mil. lei;

- alocarea mijloacelor financiare de către MF (la 31.12.2019) în sumă de 21,2 mil. lei întreprinderii „SE Bordnetze” SRL, pentru subvenționarea creării locurilor de muncă de la poziția „Acțiuni generale”, deși art.70 alin.(1) din Legea nr.181 din 25.07.2014 prevede că în ultima zi lucrătoare a anului bugetar nu se efectuează operațiuni de plăți, ci doar operațiuni interne și de încheiere a anului bugetar;

- modul actual de finanțare prin intermediul subsidiilor limitează accesul APC la informații exhaustive privind utilizarea „subsidiilor” în condițiile nereglementării cerinței de gestiune, de ținere a evidenței și de raportare distinctă a acestora. Ca urmare, reflectarea subsidiilor aferente entităților beneficiare în rapoartele financiare consolidate ale organului ierarhic superior nu se supune unei norme/abordări unice, fiind limitată monitorizarea eficientă de către APC și MF. Astfel, la executarea mijloacelor din contul subsidiilor s-a admis imobilizarea resurselor financiare la instituțiile beneficiare de la BS, la situația din 01.01.2019 în sumă de 21 172,7 mil. lei, iar la situația din 31.12.2019 – în sumă de 269,2 mil. lei, pe un termen nedeterminat și care pot fi utilizate contrar destinației. Auditul a constatat o deviere de 19,2 mil. lei între soldul mijloacelor bănești din Rapoartele financiare prezentate de către instituțiile bugetare pentru anul 2019 și soldul recalculat de audit în baza datelor din Rapoarte. *Vezi Anexa nr.2 la prezentul Raport de audit;*

- deși în condițiile art.70 din Legea nr.181 din 25.07.2014, cu referire la cheltuielile pentru subsidii, nu sunt prevăzute excepții, soldurile mijloacelor bănești neutilizate pe parcursul anului provenite din subsidii nu sunt supuse operațiunilor de închidere la finele anului bugetar și rămân pasibile utilizării în contul anului următor, se evidențiază abordarea neuniformă comparativ cu instituțiile bugetare. În aceste circumstanțe, auditul relevă imobilizarea resurselor financiare ale BS pe un termen nedeterminat, dar care pot fi potențiale surse de finanțare pentru alte scopuri stringente ale statului în condițiile bugetului deficitar și ale limitării surselor de finanțare a acestuia. Totodată, conform motivațiilor prezentate auditului, MF informează că „*va iniția acțiuni de elaborare a cadrului normativ pentru depășirea situației relatate, însă implementarea recomandării de audit aferentă constatării în cauză va fi posibilă în perspectivă medie (2-3 ani), deoarece la o primă etapă este necesară uniformizarea cadrului normativ de organizare și funcționare a instituțiilor publice la autogestiune.*”;

- în cadrul auditului financiar la MSMPs s-a constatat: (i) nerespectarea reglementărilor privind întocmirea documentelor justificative și contabile pentru operațiunile efectuate aferente executării subsidiilor în sumă de 8,1 mil. lei, din care subsidii în sumă de 6,8 mil. lei au fost executate contrar destinației; (ii) imobilizarea pe un termen nedeterminat a mijloacelor publice în sumă de 10,0 mil. lei transferate în avans (04.11.2019) Agenției Internaționale pentru Energie Atomică, fără temei juridic și economic la data viramentului. Mijloacele alocate nu au realizat scopul propus, fiind întârziată considerabil inițierea procedurii de achiziție publică, care la moment (iunie 2020) nu este finalizată.

(iii) Echipa de audit a constatat la MAEIE lipsa metodologiei de înregistrare și raportare a operațiunilor economice pentru instituțiile bugetare amplasate peste hotare, având în vedere specificul de activitate al instituțiilor serviciului diplomatic, ceea ce a cauzat neidentificarea datelor din diferite forme de raportare prezentate MF, cu efect posibil de denaturare a datelor prezentate în Raportul Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2019, după cum urmează: 0,5 mil. lei – venituri din realizarea activelor de către instituții, 2,3 mil. lei – rambursarea mijloacelor bugetare din anii precedenți, 1,3 mil. lei – restituirea cauțiunii etc.

Opinia nu este modificată din cauza acestor aspecte.

IV. ASPECTE-CHEIE DE AUDIT

Aspectele-cheie de audit sunt acele aspecte care, în baza raționamentului nostru profesional, au avut cea mai mare importanță pentru auditul Raportului privind executarea bugetului de stat pe anul de gestiune încheiat la 31 decembrie 2019. Aceste aspecte au fost abordate în contextul auditului Raportului în ansamblu și în formarea opiniei noastre asupra acestuia și nu oferim o opinie separată cu privire la aceste aspecte. Considerăm că aspectele descrise mai jos, deși nu au influențat opinia noastră de audit, reprezintă aspectele-cheie de audit care trebuie comunicate în Raportul nostru.

4.1. Rezultatul execuției bugetului de stat înregistrează un deficit de 3 106,0 mil. lei

Rezultatul execuției BS (deficitul) în anul 2019, în comparație cu anul 2018, a înregistrat o creștere de 36,5%, iar față de anul 2017, de 102,8%. Majorarea deficitului a fost efectuată în scopul păstrării în vizer a cheltuielilor sociale, a celor aferente implementării noului sistem de salarizare în sistemul bugetar și a investițiilor pentru proiectele demarate. Deficitul BS, ca pondere în PIB, este în creștere, în anul 2019 a constituit 1,5%, sau mai puțin față de indicatorul prognozat (2,7%) cu 1,2 p.p., în anul 2018 – 1,2%, și în anul 2017 – 0,9%. Finanțarea deficitului BS în anul 2019 s-a efectuat din surse interne și externe: din valorificarea împrumuturilor pentru finanțarea proiectelor finanțate din surse externe și pentru susținerea bugetului, acțiuni în formă de participare în capital (procurarea pachetelor de acțiuni și venituri din privatizare), din mijloacele bănești provenite din soldurile la contul BS etc. *Sursele de finanțare a deficitului bugetului de stat se prezintă în Anexa nr.4 la prezentul Raport de audit.*

Verificările auditului asupra conformității formării surselor de finanțare¹⁷ a deficitului BS în anul 2019 au relevat următoarele:

- în total au fost aprobate venituri ce urmau a fi încasate în BS din privatizarea bunurilor proprietate publică, în mărime de 200,0 mil. lei, ulterior fiind precizate în sumă de 963,5 mil. lei și executate în sumă de 945,4 mil. lei, sau la nivel de 98,1%, dar mai mult cu 143,4 mil. lei față de anul 2018. Drept urmare, au fost atribuite următoarele surse din privatizări: pachete de acțiuni ale SA „Tutun – CTC” (166,1 mil. lei) și un pachet de acțiuni nou-emise de banca de importanță sistemică BC „Moldinconbank” SA (763,5 mil. lei), 10 încăperi nelocuibile date în locațiune (14,4 mil. lei) și 2 terenuri aferente bunurilor imobile proprietate privată (1,3 mil. lei). Astfel, în BS au fost încasate 181,9

¹⁷ Conform art.30 din Legea nr.181 din 25.07.2014, „sursele de finanțare a bugetului sunt operațiuni cu instrumente ale datoriei; operațiuni aferente vânzării și privatizării patrimoniului public; operațiuni cu soldurile în conturile bugetului; alte operațiuni cu activele financiare și cu datoriile bugetului”.

mil. lei mijloace bănești din privatizarea bunurilor proprietate publică, sau la nivel de 90,9% față de suma precizată (cu excepția vânzării pachetului de acțiuni nou-emise de banca de importanță sistemică, în sumă de 763,5 mil. lei). Concomitent, menționăm că la partea de venituri ale BS au fost achitate 9,7 mil. lei (*inclusiv 7,6 mil. lei achitate la procurarea pachetului de acțiuni nou-emise de BC „Moldinconbank” SA*), ceea ce reprezintă 1% din valoarea de achiziție a bunurilor proprietate publică supuse privatizării, inclusiv din valoarea acțiunilor supuse privatizării (*impozit privat*), așa cum este prevăzut de art.8 din Legea bugetului de stat pentru anul 2019;

- natura tranzacțiilor în sumă de 760,1 mil. lei ce țin de operațiunea de vânzare-cumpărare a acțiunilor nou-emise de banca menționată sunt considerate sensibile de către utilizatorii situațiilor financiare ale BS având în vedere pragul de semnificație valoric și calitativ. Astfel, în temeiul art. 54¹ din Legea nr.121 din 04.05.2007 și conform HG nr.51 din 30.01.2019¹⁸, APP a cumpărat în numele Guvernului (la data de 13.02.2019) acțiunile nou-emise de BC „Moldindconbank” SA în număr de 317 3751 unități, la valoarea de 760,1 mil. lei, în scopul vânzării pe piața reglementată a Bursei de Valori a Moldovei, prin intermediul licitației cu strigare, ca pachet unic. Operațiunea respectivă s-a reflectat în surse de finanțare a deficitului la procurarea pachetelor de acțiuni: codul ECO 415131 cu semnul (-) și vânzarea codului ECO 415236 cu semnul (+). MF consideră că „a fost respectat principiul transparenței bugetare în sensul prevederilor art. 12 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014. Nu a fost respectată prevederea conform căreia bugetele urmează a fi aprobate în legea bugetară anuală, dar aceasta corespunde art.67 alin. (4¹) din Legea nr.181/2014, care permite astfel de operațiuni, indiferent dacă sunt sau nu prevăzute mijloace în legea bugetară anuală. Mai mult decât atât, operațiunea în cauză a fost efectuată în strictă corespundere cu prevederile art. 54¹ din Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deetimizarea proprietății publice și art. 67 alin. (4¹) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014. Modificările din aceste legi, introduse în anii 2017 și 2020, vizează mecanismul utilizat în cazul băncilor sistemice, determinate de către Comitetul Național de Stabilitate Financiară, în baza deciziei Guvernului Republicii Moldova, într-un mod menit să asigure transparența maxim posibilă. Astfel, mecanismul prevăzut în lege are drept scop asigurarea stabilității financiare a băncilor de importanță sistemică și, ca rezultat, protejarea intereselor deponenților, ceea ce constituie un factor important în menținerea stabilității financiare a sectorului bancar și, implicit, a securității economice a statului.”;

- potrivit art.5 din Legea bugetului de stat pentru anul 2019, au fost prevăzute mijloace financiare în sumă totală de 361,7 mil. lei pentru majorarea capitalului social al ÎS „Calea Ferată din Moldova” (261,7 mil. lei, echivalentul a 12,5 mil. euro)¹⁹ și al SRL „Arena Națională” (100,0 mil. lei). Astfel, (i) pentru majorarea capitalului social al ÎS „Calea Ferată din Moldova”, nu au fost transferate mijloace financiare din BS, în condițiile de nedebersare a mijloacelor din contul împrumutului acordat de Banca Europeană de Investiții în cadrul „Proiectului de achiziție a locomotivelor și de restructurare a infrastructurii feroviare”; (ii) MF a efectuat transferul mijloacelor financiare în sumă de 100,0 mil.

¹⁸ HG nr.51 din 30.01.2019 „Cu privire la cumpărarea și deetimizarea acțiunilor nou-emise de banca de importanță sistemică B.C. „Moldindconbank” S.A.”.

¹⁹ Din contul împrumutului acordat de Banca Europeană de Investiții în cadrul Proiectului de achiziție a locomotivelor și de restructurare a infrastructurii feroviare.

lei ca aport în capitalul social al SRL „Arena Națională” la solicitarea MECC²⁰. Examinările auditului relevă că unicul Fondator/asociat al Societății este MECC, cu 100,0%, din totalul aportului introdus în capitalul social în valoare de 419,3 mil. lei (419,2 mil. lei este valoarea terenului cu suprafața de 69,2224 ha și 0,1 mil. lei – aport în numerar). Prin Decizia Agenției Servicii Publice privind înregistrarea modificărilor din 13.04.2019, a fost efectuată majorarea capitalului social al SRL „Arena Națională” cu 202,0 mil. lei (dintre care: 102,0 mil. lei în anul 2018 și 100,0 mil. lei în anul 2019). Se menționează că, la finele anului 2019, conform HG nr.529 din 06.11.2019, s-a transmis cu titlu gratuit partea socială în mărime de 100,0% deținută în SRL „Arena Națională” în valoare de 621,3 mil. lei, din administrarea MECC în administrarea APP. Totodată, s-a cesionat calitatea de partener public stabilită prin contractul de parteneriat public-privat pentru proiectarea și construcția arenei polivalente de interes național de la MECC către MEI. În baza Actului de transmitere a părții sociale din 25.11.2019, s-a efectuat transmiterea cu titlu gratuit a părții sociale deținute de MECC în administrarea (în proprietatea) APP, în sumă de 621,3 mil. lei, inclusiv valoarea terenului cu suprafața de 10 ha pentru edificarea arenei polivalente și 59,2224 ha – pentru dezvoltarea ulterioară a zonei în sumă de 419,2 mil. lei, inclusiv capital nevărsat în sumă de 100,0 mii lei;

- *la alte creanțe interne* au fost atribuite mijloacele transferate în BS de către băncile care se află în proces de lichidare, în sumă de 639,5 mil. lei, inclusiv BC „Investprivatbank” SA – 0,5 mil. lei, „Banca de Economii” SA, „Banca Socială” SA și BC „Unibank” SA – 639,0 mil. lei. La situația din 31 decembrie 2019, datoria băncilor în proces de lichidare față de MF a constituit 12 090,4 mil. lei, dintre care: BC „Investprivatbank” S.A. – 357,6 mil. lei; „Banca de Economii” SA – 7 898,0 mil. lei; BC „Banca Socială” SA – 2 007,0 mil. lei; BC „Unibank” SA – 1 827,8 mil. lei. Mijloacele bănești de la recuperarea bunurilor infracționale indisponibilizate prin hotărâre judecătorească definitivă²¹ au fost transferate de la partea de venituri în contul creanțelor interne ale băncilor care se află în proces de lichidare, fiind reflectate ca surse de finanțare a soldului bugetar - cu 419,0 mil. lei;

- *rambursarea mijloacelor bugetare din anii precedenți* la buget de către autorități/instituții bugetare, în sumă de 403,1 mil. lei, din care 346,8 mil. lei restituite de către CNAS conform prevederilor art.70 alin. (5) din Legea nr. 181 din 25.07.2014. La solicitarea echipei de audit cu referire la redistribuirea acestor alocații, MF a motivat prin faptul că „caracterul universal al bugetului nu admite o conexiune dintre anumite elemente de părți de resurse ale bugetului cu careva elemente ale celei de cheltuieli”;

- soldurile mijloacelor bănești, la situația din 31.12.2019²², au însumat 2 916,7 mil. lei, dintre care soldurile la componenta de bază – 1 766,2 mil. lei, inclusiv rezerva de lichidități – 253,5 mil. lei (depozitate în conturile BNM) și soldurile proiectelor finanțate din surse externe – 1 150,5 mil. lei, înregistrând o descreștere de 1 382,4 mil. lei (32,2%), comparativ cu situația din 31.12.2018.

²⁰ Pct. 10 din HG nr.407 din 25.04.2018 „Cu privire la aprobarea obiectivelor și condițiilor parteneriatului public-privat pentru proiectarea și construcția arenei polivalente de interes național, precum și a cerințelor generale la selectarea partenerului privat”. Solicitarea nr.08/2-09/1446 din 21.03.2019, ordinul de plată nr.1 din 08.04.2019.

²¹ Conform Legii nr.48/2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale și HG nr.684/2018 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la evaluarea, administrarea și valorificarea bunurilor infracționale (sechestrate)”.

²² **Notă:** Pe parcursul misiunii de audit în Raportul privind executarea BS în anul 2019 (nota narativă) a fost corectat soldul mijloacelor bănești reflectat eronat.

Soldurile mijloacelor bănești ale BS sunt înregistrate în: *i*) conturile curente în sistemul trezorerial în monedă națională în sumă de 545,98 mil. lei; *ii*) pe conturile BNM în valută străină, în sumă de 1 985,4 mil. lei; *iii*) pe conturi curente în afara sistemului trezorerial în monedă națională – 131,9 mil. lei, și *iv*) în contul de depozit în BNM – 253,5 mil. lei.

4.2. Veniturile bugetului de stat executate în anul 2019 nu ating nivelul precizat

În anul 2019, veniturile bugetului de stat însumează 39 967,9 mil. lei, fiind cu 3 535,2 mil. lei mai mari față de anul 2018, dar mai mici cu 675,0 mil. lei decât nivelul planificat. *Realizarea veniturilor bugetului de stat în anul 2019, în comparație cu anii 2017 și 2018, se prezintă în Tabelul nr.1.*

Tabelul nr.1

Dinamica execuției veniturilor bugetului de stat în anii 2017-2019

(mil. lei)

Indicatori	Anii			Devieri 2019/2018		Devieri 2019/2017	
	2017	2018	2019	(+/-)	%	(+/-)	%
1	2	3	4	5=4-3	6=4/3	7=4-2	8=4/2
Venituri precizate	33 778,3	36 969,4	40 642,9	3 673,5	109,9	6 864,6	120,3
Venituri executate, inclusiv:	33 947,4	36 432,7	39 967,9	3 535,2	109,7	6 020,5	117,7
Impozite și taxe	31 201,6	34 057,9	36 417,2	2 359,3	106,9	5 215,6	116,7
Granturi primite	992,9	335,4	1 540,5	1 205,1	459,3	547,6	155,2
Alte venituri	1 740,2	2 013,4	1 986,8	-26,6	98,7	246,6	114,2
Transferuri primite în cadrul BPN	12,8	26,0	23,5	-2,5	90,4	10,7	183,6
Devieri (+/-)	169,1	(-536,7)	(-675,0)	x	x	x	x
Procentul executării	100,5	98,5	98,3	x	x	x	x

Sursă: Informații generalizate de echipa de audit din Rapoartele privind executarea bugetului de stat pe anii 2017 - 2019.

Se atestă că ponderea în PIB a veniturilor BS încasate în anul 2019 constituie 19,0%, înregistrând o creștere cu doar 0,1 p. p. comparativ cu anul 2018. Totodată, auditul constată că ponderea majoră în structura veniturilor bugetului de stat o dețin **impozitele și taxele** – 91,1%, fiind încasate în sumă de **36 417,2 mil. lei (17,3% în PIB)**, sau cu 612,9 mil. lei mai puțin decât nivelul precizat, din care ponderea cea mai semnificativă revine celor provenite din încasările TVA – 20 096,6 mil. lei, sau 50,3%; impozitele pe venit – 6 860,3 mil. lei, sau 17,2%, accizele – 6 220,2 mil. lei, sau 15,6% etc. *Realizarea veniturilor bugetului de stat pe anul 2019, comparativ cu anul 2018, precum și ponderea acestora în PIB se prezintă în Anexa nr.5 la prezentul Raport de audit.*

Pentru anul 2019, principalele modificări ale legislației²³ au vizat impozitul pe venitul persoanelor fizice (modificat de la 7%/18% la 12%) și contribuțiile de asigurări sociale, virate de angajatori. Astfel, în anul 2019, veniturile din impozitul pe venitul persoanelor fizice (1 610,96 mil. lei) a depășit suma precizată (1 604,1 mil. lei) cu 6,9 mil. lei, iar în comparație cu anul precedent (1 651,5 mil. lei), s-au diminuat cu 40,5 mil. lei. Totodată, în conformitate cu prevederile actuale ale Codului fiscal, au intrat în vigoare noi cote majorate ale accizelor pentru produsele accizabile pentru anul 2019²⁴, ceea ce a condus la majorarea veniturilor în BS cu 537,4 mil. lei față de anul precedent.

Analiza auditului denotă că, prin Legea bugetului de stat pentru anul 2019, *pentru restituirea TVA* au fost aprobate mijloace în sumă de 3 060,0 mil. lei. Ca urmare a modificărilor operate pe parcursul

²³ Legea nr.178 din 26.07.2018 cu privire la modificarea unor acte legislative (în vigoare din 1 octombrie 2018).

²⁴ Legea nr.288 din 15.12.2017 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative.

anului, mijloacele destinate restituirii TVA au fost precizate în sumă de 2 903,0 mil. lei, sau cu 157,0 mil. lei mai puțin (-5,1%). În perioada auditată, executarea restituirilor TVA au însumat 2 904,6 mil. lei, ceea ce constituie 12,6% din suma TVA încasată la buget.

Verificările auditului relevă că se înregistrează o tendință stabilă de creștere a volumului TVA restituită din BS. Astfel, în anul 2019, comparativ cu anul 2018, acestea au înregistrat o creștere cu 50,0 mil. lei (1,7%).

Potrivit datelor raportate de MF, *restituirea accizelor* în anul 2019 a însumat 26,2 mil. lei, sau cu 1,2 mil. lei mai mult decât limita precizată în buget și cu 6,2 mil. lei (31,1%) mai mult decât limita aprobată. De asemenea, analiza auditului relevă că restituirile la accize au o tendință variabilă, fiind mai mici cu 193,8 mil. lei față de anul 2018.

Conform datelor raportate de MF, în anul 2019, din BS au fost efectuate *restituiți ale impozitului pe venitul persoanelor fizice* potrivit declarațiilor prezentate, în sumă totală de 55,1 mil. lei, sau cu 5,1 mil. lei (10,3%) mai mult decât limita aprobată în buget. Totodată, sumele desemnate procentual din impozitul pe venitul persoanelor fizice conform art.15² din Codul fiscal (2% din impozitul pe venit achitat) au constituit 7,7 mil. lei, sau cu 2,1 mil. lei (37,0%) mai mult față de anul 2018 executarea cu depășirea limitelor precizate fiind argumentate prin restituirile conform Codului fiscal.

Auditul a constatat că, deși potrivit art.8 alin.(10) din Legea nr.139 din 19.07.2018²⁵, în Legea BS pentru anul 2019 au fost aprobate venituri în BS (contribuțiile achitate conform schemei de obligații în domeniul eficienței energetice în sumă de 400,0 mil. lei, mijloacele respective au fost excluse la rectificarea Legii BS deoarece nu a fost elaborată de către MEI metodologia de calcul pentru implementarea sistemelor de distribuție a gazelor naturale, energiei electrice și importului produselor petroliere ca contribuții conform schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru Fondul de Eficiență Energetică. Guvernul urma să elaboreze și să aprobe, în termen de până la 6 luni de la intrarea în vigoare a Legii nr.139 din 19.07.2018 (17.08.2018), primul Program privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice.

Conform datelor Raportului privind executarea bugetului de stat pe anul 2019, dobânzile încasate în BS însumează 171,8 mil. lei, sau cu 21,2 mil. lei (14,1%) mai mult față de suma precizată și cu 123,9 mil. lei (58,1%) mai puțin față de suma aprobată. *Analiza dobânzilor încasate în BS față de sumele precizate și aprobate se prezintă în Anexa nr.6 la prezentul Raport de audit.*

Pe parcursul anilor 2017 - 2018, din contul mijloacelor libere disponibile ale BS, în scop de formare a rezervei de lichiditate, au fost depozitate 598,9 mil. lei la BNM la rata dobânzii echivalentă cu rata medie ponderată 5,8% - 7,75% constituită la licitația de vânzare a valorilor mobiliare de stat. Ca urmare a depozitării mijloacelor, au fost obținute venituri în sumă de 29,1 mil. lei, iar la soldurile mijloacelor bugetare au fost încasate dobânzi în sumă totală de 40,7 mil. lei.

În anul 2017 a fost plasat un depozit în sumă de 345,5 mil. lei în scop de formare a rezervei de lichiditate, cu rata dobânzii de 7,75% anual, cu achitarea dobânzii semianual până la data de 30.03.2019, în anul 2019, mijloacele depozitate fiind rambursate (345,5 mil. lei).

²⁵ Legea nr.139 din 19.07.2018 cu privire la eficiența energetică.

În anul 2019 au fost achitate dobânzile pentru depozitele la vedere ale soldului mijloacelor în Contul Unic Trezorerial în sumă de 40,7 mil. lei.

Începând cu anul 2019, SRL „Avia Invest” a transferat redevența din concesionarea activelor și terenurilor din gestiunea ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău” (cod ECO 141541), în sumă de 2,7 mil. lei, față de 2,9 mil. lei aprobat.

Potrivit art.20 alin. (1) lit. k) din Legea nr.181 din 25.07.2014, MF efectuează monitoringul financiar al autorităților publice la autogestiune, al întreprinderilor de stat și al societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat. În anul 2019, la 22 SA au fost calculate dividende din cota-parte a proprietății publice, în sumă totală de 93,5 mil. lei, fiind achitate 93,7 mil. lei (cod ECO 141221). La situația din 31.12.2019, suma totală a plăților achitate în plus constituia 2,6 mil. lei, din care 1,5 mil. lei sunt achitate de către SA „Franzeluța”, iar 0,5 mil. lei – de către SA „Tutun-CTC”. Totodată, în anul 2019, ÎS au transferat în BS defalcări de la profitul net, în sumă totală de 43,6 mil. lei (cod ECO 141231). La situația din 31.12.2019, ÎS au înregistrat restanțe față de buget în sumă de 1,4 mil. lei, din care ÎS „Poșta Moldovei” – 0,5 mil. lei. Ca urmare a verificărilor de audit, s-au constatat venituri raportate în sumă de 1,3 mil. lei ca defalcări în BS, deși conform informației prezentate de MF, beneficiari sunt însăși întreprinderile de stat. Potrivit motivației MF, este o incertitudine la reflectarea în SI, fiind note de transfer interne sau ordine de plată transferate din diferite bugete, prezentate de SFS pentru stingerea obligației fiscale prin compensare.

Din toate autoritățile/instituțiile publice la autogestiune, doar Consiliul IP „Serviciul național de management al Frecvențelor Radio” a decis să transfere în BS mijloace financiare în sumă de 205,8 mii lei, neutilizate pe parcursul anului bugetar precedent.

În scopul corectitudinii întocmirii rapoartelor privind executarea BS, în corespundere cu normele aprobate²⁶, MF urmează să perfecteze și să prezinte administratorilor de venit Registrele veniturilor BS (Formularul FI-006), întocmite cumulativ pe tipuri de impozite și taxe de la începutul anului. Concomitent, procesele descrise de MF prevăd pentru Direcția Trezoreria de Stat întocmirea și verificarea rapoartelor privind executarea de casă a veniturilor încasate la BS cu administratorii de venit. Astfel, în anul 2019 au fost încasate venituri în BS de 630,2 mil. lei prin sistemul trezorerial, la care administratorii de venituri sunt stabiliți în actele legislative ce reglementează domenii specifice și/sau activitatea unor autorități/instituții bugetare. Contrar acestor prevederi, precum și neținând cont de prevederile art.65 alin.(2) din Legea nr.181, prin Ordinul MF nr.205 din 21.12.2018, în calitate de administrator de venituri la 12 coduri economice, a fost desemnat MF, iar la alte 12 coduri economice – SFS. Potrivit MF, odată cu dezvoltarea și extinderea automatizării procesului de evidență a veniturilor, se va revizui desemnarea administratorilor pentru veniturile menționate de audit. Contrar prevederilor ce definesc noțiunea de „administrator de venituri”²⁷, MF și SFS și-au asumat doar o parte din responsabilitățile unui administrator de venituri, și anume doar cele de încasare a

²⁶ Pct.3.9.1 din Normele metodologice privind executarea de casă a bugetelor componente ale bugetului public național prin sistemul trezorerial al Ministerului Finanțelor, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor nr.215 din 28.12.2015: „În scopul corectitudinii întocmirii rapoartelor lunare privind executarea bugetului de stat, Direcția Trezoreria de Stat și Trezoreriile Regionale ale Ministerului Finanțelor prezintă administratorilor de venit în a zecea zi a lunii următoare perioadei de gestiune în format electronic scanat Registrul veniturilor bugetului de stat (Forma FI-006) semnat de persoanele împuternicite, cu aplicare ștampilei. Registrul menționat se perfectează cumulativ de la începutul anului.”

²⁷ Art.2 din Legea nr.181 din 25.07.2014.

veniturilor, dar nu și de corectitudine a calculării acestora. În baza probelor de audit acumulate, pentru a susține evaluarea privind exactitatea informațiilor cu privire la sumele calculate, executate și restante în aspectul tipurilor de venituri solicitate de la instituțiile responsabile de calculare, auditul a stabilit că instituțiile nu cunosc situația de facto privind veniturile executate. Această situație este cauzată de faptul că MF nu întocmește și nu prezintă acestora Registrele veniturilor. Or, MF și SFS, prin asumarea doar a unei părți din responsabilități, creează impedimente în activitatea instituțiilor/autorităților publice, iar lipsa monitorizării corectitudinii încasării veniturilor urmare a prezentării informațiilor de către instituții a cauzat devieri de 82,6 mil. lei față de datele raportate de MF. Se atestă că aceste circumstanțe limitează auditul în posibilitatea de a se expune asupra veridicității și plenitudinii informației incluse la partea de venituri din Raportul Guvernului privind executarea bugetului de stat pentru anul 2019, în lipsa Registrelor de venituri semnate de părți. Al treilea an consecutiv auditul specifică necesitatea confirmării veniturilor raportate de către MF, în scopul respectării propriilor norme²⁸. *Sinteza veniturilor bugetului de stat executate și raportate de către MF și SFS pentru anul 2019 la care administratorii de venituri conform cadrului legal sunt stabiliți se prezintă în Anexa nr.7 la prezentul Raport de audit.*

4.2.1 Neexecutarea integrală a cheltuielilor din surse externe (împrumuturi și/sau granturi) condiționează formarea soldurilor de mijloace bănești provenite din proiecte finanțate din surse externe (1 150,5 mil. lei)

Inițial, veniturile aprobate din granturi au însumat 1 960,3 mil. lei, la rectificarea bugetului de stat fiind diminuate până la 1 786,2 mil lei, iar ulterior au fost majorate de către MF cu 7,6 mil. lei. Granturile primite de la organizațiile internaționale constituie 1 514,8 mil. lei, iar granturile primite de la guvernele altor state – 25,7 mil. lei. Comparativ cu anul 2018 (335,4 mil. lei), debursările din granturile externe s-au majorat cu 1 205,1 mil. lei, deoarece au fost debursate granturile din partea Comisiei Europene pentru susținerea bugetului, suspendate pentru debursare în anul 2018. *Informația privind executarea încasărilor din granturi pe anul 2019 se prezintă în Anexa nr.8 la prezentul Raport de audit.* În anul 2019 au fost executate granturi de către 16 instituții/autorități publice (305,8 mil. lei) pentru realizarea a 41 de proiecte finanțate din surse externe. Se menționează că doar la 3 proiecte au fost executate integral cheltuielile din granturi. Ca urmare a verificărilor auditului, s-a constatat că: (i) 5 instituții (MF, MA, MSMPS, ANSA, Serviciul de Protecție și Pază de Stat) au primit granturi în sumă de 15,3 mil. lei, dar MF a precizat mijloace pentru realizarea a 5 proiecte de doar 6,2 mil. lei, sau cu 9,1 mil. lei mai puțin; (ii) 4 instituții (MF, MAI, MECC, MSMPS) au primit granturi în sumă de 16,1 mil. lei pentru realizarea a 5 proiecte, din care nu au fost executate cheltuieli; (iii) 2 instituții (MECC, CEC) au debursat mijloace din granturi în sumă de 2,2 mil. lei, dar care nu au fost aprobate, precizate și, respectiv, valorificate. *Informația privind executarea mijloacelor din surse externe de către instituțiile care au executat/primit granturi în anul 2019 se prezintă în Anexa nr.9 la prezentul Raport de audit.* Soldurile de mijloace bănești provenite din proiecte finanțate din surse externe (împrumuturi și/sau granturi) **neutilizate până la finele anului 2019 constituie 1 150,5 mil. lei**, care sunt accesibile pentru utilizare în aceleași scopuri în anul bugetar următor, sau cu 8,0 mil. lei mai mult față de soldul

²⁸ Pct.3.9.1 din Normele metodologice privind executarea de casă a bugetelor componente ale bugetului public național prin sistemul trezorerial al Ministerului Finanțelor, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor nr.215 din 28.12.2015.

mijloacelor la sfârșitul anului 2018. Verificările auditului au stabilit că la 11 instituții s-au majorat soldurile mijloacelor bănești, în comparație cu anul 2018, cu 58,9 mil. lei, iar la 8 instituții s-au micșorat cu 50,8 mil. lei. Cele mai semnificative solduri de mijloace bănești la sfârșitul anului 2019 (și la sfârșitul anului 2018) se înregistrează la MEI (713,96 mil. lei) și la MADRM (158,8 mil. lei). *Informația privind soldul de mijloace bănești la sfârșitul anului 2019 și la sfârșitul anului 2018 provenite din proiecte finanțate din surse externe (împrumuturi și/sau granturi), accesibile pentru utilizare în aceleași scopuri în anul bugetar următor se prezintă în Anexa nr.10 la prezentul Raport de audit.*

Totodată, auditul relevă că soldurile de mijloace financiare formate la unele proiecte au fost restituite donatorilor, la solicitarea acestora. Astfel, nevalorificarea mijloacelor externe debursate din granturi condiționează neîndeplinirea clauzelor Acordurilor de grant încheiate și restituirea mijloacelor nevalorificate din solduri.

În anul 2019, granturile oferite însumează 305,8 mil. lei, din care 303,6 mil. lei revin la 18 donatori, iar pentru 2,2 mil. lei nu au fost atribuite coduri privind originea sursei de venituri. Ca urmare a analizei auditului, s-a constatat că au fost aprobate surse de venituri în sumă de 43,8 mil. lei provenite de la 6 donatori²⁹, ulterior rectificate – 7,0 mil. lei, nefiind executate venituri în BS nici în anul 2019 și nici în anul precedent. Totodată, pentru alți 6 donatori au fost precizate venituri în sumă de 69,5 mil. lei, executate – 84,1 mil. lei, sau cu 14,6 mil. lei mai mult. În anul 2019, cele mai semnificative surse de venituri din granturi au fost aprobate de la Comisia Europeană (281,4 mil. lei) și de la BERD (185,0 mil. lei), ulterior la rectificare fiind diminuate. Nivelul de executare față de cel aprobat inițial a fost de 13,9% (39,2 mil. lei) și, respectiv, de 30,6% (56,5 mil. lei). Totodată, cele mai mari sume debursate au fost din Grantul oferit de „Fondul Global pentru Combaterea SIDA, Tuberculozei și Malariei”, în sumă de 82,3 mil. lei (aprobat 97,7 mil. lei), de către BERD – în sumă de 56,5 mil. lei, și de către Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agricolă – în sumă de 48,8 mil. lei. *Informația privind executarea granturilor pe donatori se prezintă în Anexa nr.11 la prezentul Raport de audit.*

4.3. Cheltuielile de casă ale bugetului de stat în anul 2019 au fost executate sub nivelul precizat, nefiind valorificate 7,1%

Cheltuielile de casă³⁰ au fost executate la un nivel de 92,9%, sau în sumă de 43 073,9 mil. lei, fiind înregistrat un sold de alocații nevalorificate în cuantum total de 3 272,3 mil. lei, sau 7,1% din totalul cheltuielilor precizate. Astfel, se înregistrează o creștere de 4 365,6 mil. lei (11,3%) față de cheltuielile de casă executate în anul 2018 și o creștere de 7 594,8 mil. lei (21,4%) față de cheltuielile de casă executate în anul 2017. *Informația privind finanțarea cheltuielilor din BS pe parcursul anilor 2017-2019 se prezintă în Diagrama nr.1.*

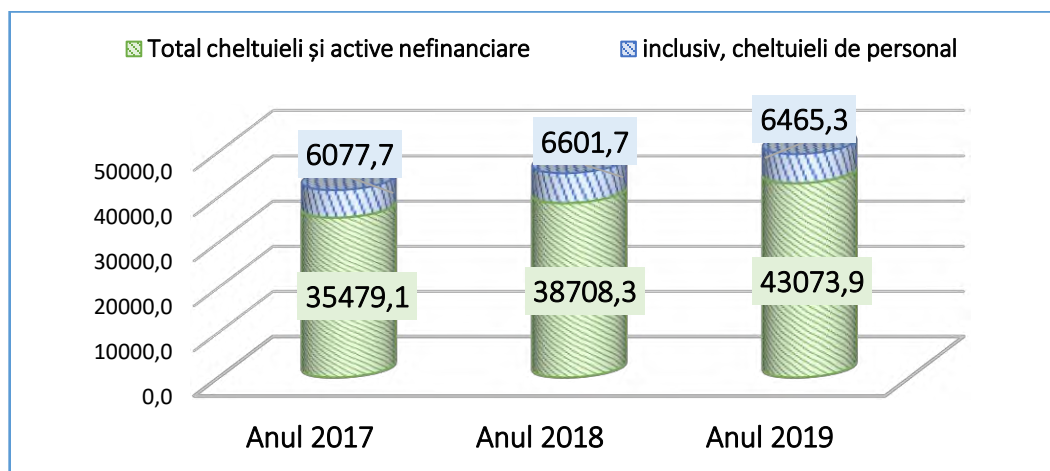
Diagrama nr.1

Finanțarea cheltuielilor din BS pe parcursul anilor 2017-2019

(mil. lei)

²⁹ Organizația de Dezvoltare Industrială a Națiunilor Unite (UNIDO), Organizația Internațională a Muncii, Banca Europeană de Investiții, Fondul Global de Mediu, Guvernul Austriei, Corporația Financiară Nordică de Mediu (NEFCO).

³⁰ Noțiunea *cheltuieli* va include totalul CBE 2 „Cheltuieli” și CBE 3 „Active financiare”.

Sursă: Raportul privind executarea bugetului de stat pe anul 2019.

În aspectul componentelor, cheltuielile BS în anul 2019 s-au executat sub nivelul precizat la toate componentele. Astfel, cheltuielile au fost executate la nivel de 94,5%, sau mai puțin cu (-2 317,2 mil. lei), din care: (i) cheltuieli de personal – 95,3% (-316,1 mil. lei), (ii) bunuri și servicii – 79,9% (-434,9 mil. lei), (iii) dobânzi – 97,0% (-49,5 mil. lei), (iv) subsidii – 96,0% (-162,1 mil. lei), (v) granturi acordate – 62,1% (-20,1 mil. lei), (vi) prestații sociale – 82,8% (-82,8 mil. lei), (vii) alte cheltuieli – 82,0% (-620,6 mil. lei), (viii) transferuri acordate în cadrul BPN – 97,3% (-631,1 mil. lei).

Cele mai semnificative creșteri de cheltuieli executate în anul 2019, față de anul 2018, s-au înregistrat la: i) „Alte cheltuieli” – cu 55,4%, sau cu 1 006,5 mil. lei mai mult, ii) „Granturi acordate” – cu 53,0%, sau cu 11,4 mil. lei mai mult, iii) „Transferuri acordate în cadrul BPN” – cu 16,9%, sau cu 3 343,2 mil. lei mai mult, precum și iv) „Prestații sociale” – cu 16,7%, sau cu 57,0 mil. lei. Totodată, se atestă descreșterea unor cheltuieli, din care la: i) „Subsidii” – cu 3,6%, sau (-146,9 mil. lei); ii) „Cheltuieli de personal” – cu 2,1%, sau (-136,4 mil. lei); iii) „Bunuri și servicii” – cu 1,8%, sau (-31,0 mil. lei). *Analiza executării în anul 2019 a cheltuielilor de casă ale bugetului de stat, în aspectul clasificăției economice, comparativ cu anul 2018, se prezintă în Anexa nr.12 la prezentul Raport de audit.*

În anul 2019, trimestrele II (11 360,1 mil. lei) și IV (12 451,9 mil. lei), cheltuielile și activele nefinanciare au atins cel mai înalt nivel. Din mijloacele finanțate în trimestrul IV în sumă de 12 451,9 mil. lei, în luna decembrie suma finanțată constituia 4 913,4 mil. lei, sau 11,4% din totalul cheltuielilor anuale executate. Aceste circumstanțe determină formarea creanțelor la finele anului, cu imobilizarea mijloacelor bugetare în gestiunea agenților economici prin intermediul conturilor deservite de instituțiile financiare.

Auditul relevă că ponderea majoră în totalul cheltuielilor BS, conform clasificăției funcționale, revine cheltuielilor executate pentru „Învățământ” – 25,6%, sau 11 045,6 mil. lei, fiind urmate de cele pentru „Protecție socială” – 20,3%, sau 8 762,7 mil. lei, și „Servicii de stat cu destinație generală” – 16,6%, sau 7 147,8 mil. lei. *Analiza auditului privind ponderea cheltuielilor bugetului de stat, în aspect funcțional, se prezintă în Anexa nr.13 la prezentul Raport de audit.*

Cel mai scăzut nivel de realizare a cheltuielilor precizate pe an se atestă la „Protecția mediului” (62,9%), „Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale” (77,4%) și „Serviciile în domeniul economiei” (88,2%).

Comparând cheltuielile executate în anul 2019, față de anul 2018, se observă că cele mai semnificative creșteri au fost înregistrate la „Protecția mediului” – cu 34,4%, sau 34,2 mil. lei, urmate de cele executate la capitolele „Servicii de stat cu destinație generală” – cu 20,6%, sau 1 220,9 mil. lei, și „Protecție socială” – cu 17,8%, sau 1 326,6 mil. lei.

Concomitent, cheltuielile pentru „Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale” s-au diminuat cu 79,7 mil. lei, sau cu 21,4%, pentru „Ordine publică și securitate națională” – cu 53,0 mil. lei, sau cu 1,2%, și pentru „Apărare națională” – cu 33,2 mil. lei, sau cu 5,3%.

Referitor la finanțarea de la poziția „Granturi acordate”³¹, auditul a constatat că MECC a acordat granturi instituțiilor publice teatrale și concertistice în sumă de 16,2 mil. lei, deși conform clasificăției bugetare acestea se încadrează în noțiunea de subsidii, ca plăți nerambursabile achitate întreprinderilor producătoare sau prestatoare de servicii, cu scopul de a influența prețurile de livrare. Totodată, contrar legii bugetare anuale, MECC a transferat Muzeului de istorie a evreilor din RM mijloace în sumă de 1,4 mil. lei, entitate care nu se regăsește în Lista instituțiilor ce primesc mijloace financiare de la BPN (Anexa nr.8 la Legea bugetului de stat pentru anul 2019). În baza prevederilor Hotărârii Guvernului nr.1019 din 17.10.2018 „Cu privire la înființarea Muzeului de istorie a evreilor din Republica Moldova”, a fost înființată IP „Muzeul de istorie a evreilor din RM”, care funcționează în regim de autogestiune financiar-economică și care deține conturi în CUT al MF. Potrivit motivației MF, subsidiile acordate instituțiilor teatrale și concertistice sunt pentru efectuarea reparațiilor capitale, iar alocațiile de 1,4 mil. lei au fost pentru crearea și funcționarea Muzeului respectiv.

4.3.1 Costul total pentru implementarea noii Legi privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar a constituit 1 296,2 mil. lei, nefiind valorificate 228,0 mil. lei, fiind stabilită incoerența între limitele aprobate și cele precizate în Legea BS pe anul 2019

În anul 2019 a fost implementată o nouă lege privind sistemul unitar de salarizare³², menită să asigure creșterea sustenabilă a salariilor angajaților. Potrivit Anexei nr.5 la Legea BS pentru anul 2019 „Volumul cheltuielilor de personal pe APC”, au fost aprobate inițial cheltuieli de personal (43 APC și Acțiuni generale) în sumă de 7 226,7 mil. lei, ulterior la rectificare au fost majorate cu 54,3 mil. lei (7 281,0 mil. lei). Conform art.18 din Legea BS pentru anul 2019, MF a modificat spre micșorare suma aprobată prin Lege, cu 499,6 mil. lei, suma precizată fiind de 6 781,4 mil. lei.

Ca urmare a verificărilor auditului, s-a constatat că la APC au fost executate cheltuieli de personal în sumă de 6 465,3 mil. lei, în limita precizată (6 553,4 mil. lei) și în limita aprobată inițial (7 226,7 mil. lei), nefiind valorificate alocațiile precizate (88,1 mil. lei) și alocațiile aprobate (761,4 mil. lei). Totodată, din 43 de APC, 26 s-au încadrat în limita de alocații aprobată inițial prin Legea bugetară anuală, iar 17 APC au executat cheltuieli de personal mai mult față de aprobat inițial, cu 129,6 mil. lei, din care: Agenția Națională Antidoping (+62,4%), CEC (+33,7%), SIS (+29,0%), Centrul Serviciului Civil (+28,9%), Agenția „Moldsilva” (+27,6%) etc. *Informația privind volumul cheltuielilor de personal pe APC aprobat, precizat și executat în anul 2019 (Anexa nr.5 La Legea BS pentru anul 2019) se prezintă în Anexa nr.14 la prezentul Raport de audit.*

³¹ Conform Ordinului MF nr.208 din 24.12.2015, granturile reprezintă transferuri nerambursabile de la un nivel al administrației publice la altul, către organizații internaționale sau către guvernele altor state, precum și din contul proiectelor finanțate din surse externe. Granturile sunt transferuri cu caracter voluntar și pot fi în formă de mijloace bănești, în natură sau în formă de anulare a obligațiilor comune între debitor și creditor, când se transferă datoria de la o instituție către alta.

³² Legea nr.270 din 23.11.2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar.

La acțiuni generale, au fost aprobate alocații³³ din BS pentru implementarea sistemului unitar de salarizare în sectorul bugetar în sumă de 646,7 mil. lei, ulterior la rectificare fiind suplimentate alocațiile cu 718,5 mil. lei (1 365,2 mil. lei), suma precizată în Legea bugetară anuală constituind 760,5 mil. lei. Repartizarea acestor alocații a fost efectuată prin 8 Hotărâri de Guvern, în sumă totală de 916,8 mil. lei, din care 41,8 mil. lei – la APC, și 875,0 mil. lei – la APL, nefiind distribuite alocații în sumă de 228,0 mil. lei. Astfel, auditul constată o incoerență între limitele aprobate și cele rectificate în Legea bugetară anuală.

Totodată, la rectificarea BS au fost aprobate alocații³⁴ în sumă de 108,1 mil. lei la bugetele locale, pentru acoperirea parțială a cheltuielilor aferente domeniilor proprii de activitate în vederea implementării prevederilor Legii nr.270/2018. Suplimentar, din TDS din Anexa nr.7 la Legea BS au fost transferate de către MF pentru executarea cheltuielilor de personal în sumă de 271,2 mil. lei.

Astfel, din totalul alocațiilor din BS (1 744,5 mil. lei), pentru implementarea sistemului unitar de salarizare în sectorul bugetar, în anul 2019 au fost executate cheltuieli de personal suplimentare în sumă totală de 1 296,2 mil. lei, din care: 1 254,4 mil. lei – de către APL (prin HG au fost repartizate mijloace în sumă de 875,0 mil. lei, prin TDS – în sumă de 379,3 mil. lei) și 41,8 mil. lei – de către 21 APC. Se menționează că, din alocațiile prevăzute în acest scop, au fost transferate la BASS 220,4 mil. lei, iar 228,0 mil. lei nu au fost executate.

Verificările auditului au constatat următoarele:

- conform Anexei nr.5 „Volumul cheltuielilor de personal pe APC” la Legea BS pentru anul 2019, au fost aprobate mijloace pentru cheltuieli de personal în sumă totală de 7 281,0 mil. lei (*inclusiv acțiuni generale în sumă de 1 365,2 mil. lei*), din care 875,0 mil. lei au fost repartizate la APL;

- deși inițial în Legea bugetară anuală au fost aprobate alocații în sumă totală de 305,4 mil. lei, din care în sumă de 220,4 mil. lei – pentru implementarea sistemului unitar de salarizare în sectorul bugetar ce urmau a fi redistribuite alocațiile prin HG, și în sumă de 85,0 mil. lei – pentru reforma administrației publice, cu aceste mijloace au fost majorate transferurile la BASS³⁵ pentru finanțarea suportului unic cu prilejul sărbătorilor pascale, în sumă de 600 lei, beneficiarilor diferitor tipuri de pensii, precum și beneficiarilor de alocații sociale de stat, stabilite în sistemul public de pensii³⁶. Potrivit art.61 din Legea nr.181 din 25.07.2014, de regulă mai degrabă de 1 iulie nu se adoptă modificări ale BS, ceea ce a condus la majorarea alocațiilor lunare finanțate la BASS;

- MF a diminuat cu 499,6 mil. lei suma aprobată (7 281,0 mil. lei) prin Legea bugetară anuală la cheltuielile de personal pentru APC, deși conform art.18 lit. b) MF este autorizat să redistribuie fără afectarea sumelor aprobate la nivel de program/subprogram. Potrivit motivației persoanelor responsabile, 491,7 mil. lei au fost redistribuite prin 4 HG la APL pentru cheltuieli de personal, iar 7,1 mil. lei sunt economii propuse de unele APC (Secretariatul Parlamentului, MECC, CNA, Consiliul Superior al Magistraturii).

4.3.2 Efectuarea transferurilor interbugetare relevă o tendință de creștere

³³ Art.3 lit. g) din Legea bugetului de stat pentru anul 2019.

³⁴ Art.3 lit. a) din Legea bugetului de stat pentru anul 2019.

³⁵ Inițial aprobat transferuri la BASS – 8 575,3 mil. lei, la 11.03.2019 rectificat transferuri la BASS – 8 880,7 mil. lei.

³⁶ Legea nr.27 din 11.03.2019 pentru modificarea Legii BS pentru anul 2019.

Prin legea bugetară anuală pentru anul 2019³⁷, inițial au fost aprobate transferuri din BS către alte bugete în volum de 22 555,4 mil. lei, iar ulterior, în urma modificărilor operate³⁸ și precizării altor transferuri decât cele menționate în Anexa nr.7 la Legea BS, volumul transferurilor a însumat 23 730,0 mil. lei. Executarea transferurilor a constituit 23 098,8 mil. lei, sau 97,3% din suma precizată, inclusiv către: BASS – 7 957,0 mil. lei, sau 97,5%, FAOAM – 2 813,6 mil. lei, sau 100,0%, și BUAT – 12 328,2 mil. lei, sau 96,6%. Ponderea transferurilor executate de la BS în totalul veniturilor bugetelor componente ale BPN a constituit 36,6% la BASS (în creștere cu 2,9 p.p. față de anul precedent), 36,8% la FAOAM (în descreștere cu 2,8 p.p. față de anul precedent) și 73,7% la BUAT (în creștere cu 3,2 p.p. față de anul precedent). *Sinteza executării transferurilor de la bugetul de stat în comparație cu veniturile proprii ale bugetelor componente ale BPN în perioada 2017-2019 se prezintă în Anexa nr.15 la prezentul Raport de audit.*

Verificările transferurilor executate din BS către BUAT în anul 2019 atestă că executarea de casă a transferurilor a constituit 12 328,2 mil. lei, însumând următoarele transferuri: conform Anexei nr.7 la Legea BS – 11 578,9 mil. lei, din fondurile de urgență ale Guvernului – 30,2 mil. lei, din Fondul Ecologic Național din Moldova – 199,1 mil. lei, din Fondul de eficiență energetică – 10,5 mil. lei, pentru implementarea proiectului „Programul rural de reziliență economico-climatică incluzivă (IFAD VI)” – 0,2 mil. lei, pentru implementarea sistemului unitar de salarizare în sectorul bugetar³⁹ – 491,8 mil. lei, pentru realizarea prevederilor actelor legislative – 17,5 mil. lei⁴⁰.

Conform prevederilor legale, BUAT beneficiază de transferuri cu destinație generală⁴¹ și transferuri cu destinație specială⁴². Pe lângă acestea, BUAT mai beneficiază de transferuri cu destinație generală din fondul de compensare și de alte transferuri cu destinație generală. Aceste transferuri s-au aprobat și s-au repartizat conform Anexei nr.7⁴³ la legea bugetară anuală. Astfel, din volumul precizat în sumă de 11 957,6 mil. lei, pentru transferurile din BS către BUAT au fost executate transferuri cu destinație generală în sumă de 2 056,5 mil. lei, inclusiv 7,9 mil. lei din fondul de compensare și 429,0 mil. lei pentru alte transferuri cu destinație generală, cu o executare de 100% și transferuri cu destinație specială în sumă de 9 522,5 mil. lei, cu o executare de 96,2%. Totodată, analiza neexecutării transferurilor cu destinație specială în sumă de 378,7 mil. lei atestă că, 283,5 mil. lei dintre acestea au fost destinate învățământului primar și celui secundar general, deși în anii 2017 și 2018 aceste tipuri de transferuri au înregistrat o executare de 100% din volumul precizat, 5,1 mil. lei – școlilor sportive, 50,9 mil. lei – asistenței sociale, 20,9 mil. lei – pentru infrastructura drumurilor, 10,0 mil. lei – pentru cheltuieli capitale etc. *Sinteza executării transferurilor de la BS către BUAT în anul 2019 (conform Anexei nr.7 la Legea bugetului de stat pentru anul 2019) se prezintă în Anexa nr.16 la prezentul Raport de audit.*

Auditul a constatat că MF nu a finanțat în totalitate alocațiile aprobate în Legea bugetară anuală în sumă de 378,7 mil. lei. Potrivit explicațiilor MF, cauza neexecutării integrale a transferurilor cu

³⁷ Art.3 lit. a) din Legea bugetului de stat pentru anul 2019 nr.303 din 30.11.2018.

³⁸ Legea nr.112 din 04.09.2019 privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2019 nr. 303/2018.

³⁹ Hotărârile Guvernului nr.498 din 23.10.2019, nr.560 din 19.11.2019, nr.594 din 27.11.2019, nr.639 din 11.12.2019.

⁴⁰ Compensații persoanelor supuse represiunilor politice și compensații unice pentru conectarea la conducta de gaze naturale a unor categorii de populație din mediul rural – 2,9 mil. lei; activități de reintegrare a țării – 12,3 mil. lei; indemnizații unice pentru construcția sau procurarea spațiului locativ – 2,1 mil. lei; susținerea programului de granturi pentru inițiativele tinerilor la nivel local – 0,2 mil. lei.

⁴¹ Art.11 din Legea nr.397-XV din 16.10.2003 privind finanțele publice locale.

⁴² Art.12 din Legea nr.397-XV din 16.10.2003 privind finanțele publice locale.

⁴³ Anexa nr.7. Volumul transferurilor de la bugetul de stat către bugetele locale la Legea bugetului de stat pentru anul 2019 nr.303/2018.

destinație specială este neprezentarea documentelor de plată de către autoritățile/instituțiile bugetare finanțate de la bugetul local în volumul total al alocațiilor prevăzute conform Legii bugetului de stat. Totodată, soldurile mijloacelor neutilizate ale bugetelor locale primite din contul transferurilor cu destinație specială la sfârșitul anului 2019 s-au diminuat cu 236,7 mil. lei față de sfârșitul anului 2018. *Sinteza soldurilor în structura transferurilor cu destinație specială se prezintă în Anexa nr.17 la prezentul Raport de audit.*

Referitor la conformitatea efectuării transferurilor din fondul de compensare, care a fost creat pentru acoperirea necesităților stringente ale autorităților publice locale, ca urmare a reformării sistemului de raporturi dintre bugetul de stat și bugetele locale pe o perioadă de 2 ani⁴⁴ (2015-2016), auditul relevă că, ulterior, pe parcursul a 3 ani (2017-2019) Guvernul se abilitază cu dreptul de a crea acest fond în baza prevederilor legilor bugetare anuale pentru anii 2017-2019⁴⁵. Verificările auditului constată că, pe parcursul ultimilor trei ani, au fost transferate către APL mijloace din BS în sumă de 100,8 mil. lei, inclusiv 7,9 mil. lei în anul 2019, fără a fi operate unele reformări ale sistemului de raporturi între BS și bugetele locale. Potrivit explicațiilor MF, pentru acoperirea cheltuielilor unor activități ce țin de domeniul propriu al APL, în mare parte se recurge la înaintarea solicitărilor de alocare a mijloacelor financiare către Guvern, în loc de identificarea surselor noi de venit sau de optimizarea cheltuielilor.

4.3.3 Executarea cheltuielilor destinate investițiilor capitale se menține la un nivel redus de valorificare, în lipsa unui grup de lucru activ, în timp ce costurile estimate la unele proiecte de investiții capitale se majorează semnificativ

Pentru anul 2019, prin Legea bugetului de stat au fost aprobate cheltuieli destinate investițiilor capitale⁴⁶ în volum de 2 374,2 mil. lei pentru executarea a 81 de proiecte de investiții, dintre care 27 de proiecte cu finanțare/cofinanțare din surse externe, în sumă de 1 854,1 mil. lei. În urma modificărilor operate la legea bugetară anuală⁴⁷, a fost precizată suma de 1 665,4 mil. lei pentru 72 de proiecte de investiții capitale, fiind excluse 13 proiecte în sumă de 580,9 mil. lei și incluse 4 proiecte noi în sumă de 9,0 mil. lei. Cheltuielile executate în anul 2019 pentru investiții capitale au constituit 1 278,7 mil. lei, sau la nivel de 76,8% din volumul precizat.

Executarea investițiilor capitale în anul 2019 sub aspectul surselor de finanțare relevă că nivelul de executare a constituit 204,1 mil. lei, sau 64,8% din volumul precizat, iar din contul proiectelor finanțate din surse externe – 1 074,7 mil. lei, sau 79,3% din volumul precizat. *Sinteza executării cheltuielilor din BS destinate investițiilor capitale se prezintă în Anexa nr.18 la prezentul Raport de audit.*

Ponderea cheltuielilor din sursele externe în totalul cheltuielilor executate pentru investițiile capitale atestă o tendință ascendentă și a constituit 84,0%, față de 71,1% în anul 2018 și 69,8% în anul 2017. Analiza auditului asupra nivelului de executare a proiectelor în anul 2019 relevă că, din 72 de proiecte aprobate la precizarea bugetului, 52 au înregistrat o executare între 1,6% și 100,0% din volumul precizat, și anume: 10 proiecte în valoare de 22,6 mil. lei – între 1,6% și 50%, 15 proiecte în valoare

⁴⁴ Art. IV din Legea nr.267 din 01.11.2013 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

⁴⁵ Art.17 al Legii bugetului de stat pentru anul 2017 nr.279 din 16.12.2016; art.18 al Legii bugetului de stat pentru anul 2018 nr.289 din 15.12.2017; art.19 al Legii bugetului de stat pentru anul 2019 nr.303 din 30.11.2018.

⁴⁶ Legea bugetului de stat pentru anul 2019 nr.303 din 30.11.2018.

⁴⁷ Legea nr.112 din 04.09.2019 privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2019 nr.303/2018.

de 1 107,7 mil. lei – între 50% și 90%, 27 proiecte în valoare de 144,7 mil. lei – între 90% și 100%. Totodată, la 20 de proiecte în valoare de 110,6 mil. lei nu au fost executate cheltuieli⁴⁸.

Pentru anul 2019, în urma modificărilor operate la legea bugetară anuală, au fost precizate 28,5 mil. lei pentru 16 proiecte de investiții capitale. Cheltuielile executate au constituit 5,2 mil. lei, sau 18,2% din volumul precizat. Verificările auditului denotă că, pentru 11 proiecte, cheltuielile executate au atins un nivel între 1,6% și 100%, iar pentru 5 proiecte nu au fost executate cheltuieli⁴⁹. Potrivit informației prezentate de către MF, neexecutarea cheltuielilor a fost cauzată de următoarele: *i)* semnarea tardivă a acordului de finanțare externă⁵⁰; *ii)* identificarea tardivă a terenurilor pentru construcții, ceea ce a afectat posibilitatea efectuării în termen a procedurilor de achiziții publice⁵¹; *iii)* modificarea de către donator a condițiilor de implementare a proiectului pe parcursul anului⁵²; *iv)* necesitatea reevaluării și actualizării documentației de proiect⁵³. Totodată, valorificarea scăzută a mijloacelor destinate investițiilor capitale derivă, preponderent, din lipsa capacităților sau voinței autorităților publice centrale de a elabora și a înainta spre finanțare propuneri de proiecte, pregătite în conformitate cu cerințele cadrului legal⁵⁴, și de neasigurarea de către APC a managementului corespunzător la implementarea proiectelor aprobate.

Conform prevederilor legale, costurile totale estimate ale proiectelor se aprobă odată cu aprobarea finanțării acestora⁵⁵ și pot fi modificate⁵⁶ „*de la an la an, datorită unor influențe inflaționiste sau altor factori, care nu au fost luați în considerare la etapa estimărilor inițiale*” în limita a 15,0% din costul estimat inițial. Analiza auditului asupra aspectelor de conformitate referitor la majorările costurilor totale estimate ale proiectelor de investiții capitale, efectuată pe un eșantion de 11 proiecte, relevă că, costurile totale estimate pentru anul 2019 în 9 cazuri denotă majorări între 28,2% și 1816,3% față de costurile estimate inițial la data lansării proiectelor.

Potrivit MF, cauza majorărilor sus-menționate se explică prin faptul că APC au prezentat MF spre examinare propuneri de proiecte lipsite de documentația de proiect și de deviz, deși cadrul legal prevede⁵⁷ că propunerile de proiect să fie însoțite de studii de fezabilitate (economice, financiare, tehnice) sau în cazul solicitării alocațiilor pentru pregătirea proiectelor de studii de studii pre-fezabilitate de efectuarea cărora sunt responsabile APC⁵⁸.

Examinările auditului relevă că, pentru anul 2019, MF a estimat costurile totale a 9 proiecte la suma de 213,1 mil. lei, sau cu 122,3 mil. lei mai mult față de valoarea totală a costurilor estimate inițial.

⁴⁸ Ministerul Finanțelor - 1 proiect (0,15 mil. lei), Ministerul Justiției - 4 proiecte (10,1 mil. lei), Ministerul Afacerilor Interne - 6 proiecte (61,3 mil. lei), Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene - 1 proiect (3,0 mil. lei), Ministerul Economiei și Infrastructurii - 1 proiect (7,9 mil. lei), Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului - 4 proiecte (20,4 mil. lei), Ministerul Educației, Culturii și Cercetării - 1 proiect (3,0 mil. lei), Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale - 1 proiect (1,7 mil. lei), Fondul de Investiții Sociale - 1 proiect (3,0 mil. lei).

⁴⁹ Ministerul Justiției - 4 proiecte (10,1 mil. lei), Ministerul Economiei și Infrastructurii - 1 proiect (7,9 mil. lei).

⁵⁰ Construcția sediului pentru trei subdiviziuni operative ale Inspectoratului Național de Investigații, str. Bucuriei nr. 14, municipiul Chișinău; Construcția magistralei de comunicații și operaționalizarea Centrului de Cooperare Transfrontalieră Lipcani, raionul Briceni; Reconstrucția sediilor sectoarelor Poliției de Frontieră Brâncuța (raionul Cahul), Stoianovca (raionul Cantemir), Toceni (raionul Cantemir), Valea Mare (raionul Ungheni).

⁵¹ Construcția sediilor pentru judecătoriile Cahul, Căușeni, Hâncești, Orhei.

⁵² Proiectul „Studiul de fezabilitate al interconectării asincrone a rețelelor electrice din Republica Moldova și România”.

⁵³ Construcția complexului Ambasadei Republicii Moldova în Republica Belarus, orașul Minsk; Construcția clădirilor Clinicii veterinare a Universității Agrare de Stat din Moldova.

⁵⁴ HG nr.1029 din 19.12.2013 „Cu privire la investițiile capitale publice”, Ordinul MF nr.185 din 03.11.2015.

⁵⁵ Pct.39 din Regulamentul cu privire la proiectele de investiții capitale publice, aprobat prin HG nr.1029 din 19.12.2013 „Cu privire la investițiile capitale publice” (în continuare – Regulamentul cu privire la proiectele de investiții capitale publice).

⁵⁶ Pct.40 din Regulamentul cu privire la proiectele de investiții capitale publice.

⁵⁷ Pct.30 din Regulamentul cu privire la proiectele de investiții capitale publice.

⁵⁸ Pct.44 din Instrucțiunea privind managementul proiectelor de investiții capitale, aprobată prin Ordinul MF nr.185 din 03.11.2015.

Cheltuielile executate cumulativ la 31.12.2019 au constituit 209,5 mil. lei, sau cu 118,8 mil. lei mai mult față de valoarea totală a costurilor estimate inițial. *Analiza executării cumulative a alocațiilor destinate investițiilor capitale față de costurile totale inițiale, estimate la data aprobării proiectelor se prezintă în Anexa nr19. la prezentul Raport de audit.*

Capacitatea/voința APC de a elabora propuneri de proiecte conforme și neînstituirea Grupului de lucru pentru investiții capitale publice care trebuie să fie responsabil de examinarea și confirmarea eligibilității proiectelor⁵⁹, fapt menționat și reiterat în rapoartele CCRM din anii precedenți, favorizează aprobarea unor proiecte slab pregătite, care necesită ulterior finanțare adițională considerabilă și majorează termenele de implementare a lor. Totodată, pentru asigurarea principiului transparenței decizionale, auditul consideră oportun de a include informațiile cu privire la costurile estimate inițial pentru proiectele de investiții capitale în anexa respectivă din nota informativă la proiectul legii bugetului de stat.

Echipa de audit care a efectuat auditul financiar la MAI a constatat:

- cheltuielile totale pentru obiectul Reconstrucția bazinului de înot însumează 26,5 mil. lei, iar CSC „Dinamo” a acumulat angajamente pentru reconstrucția obiectului conform estimărilor de deviz în sumă de 17,8 mil. lei, neavând aprobate regulamentar alocații la capitolul investiții capitale în legile bugetare pe anii 2016-2019, toate acestea având impact negativ asupra bugetului de stat. Valoarea estimativă a investiției privind reconstrucția bazinului reprezintă 44,2 mil. lei;

- reconstrucția bazinului se efectuează prin intermediul PNUD, cărui i-au fost transferate în avans 22,7 mil. lei, inclusiv AC al MAI a transferat 9,2 mil. lei și CSC „Dinamo” - de 13,5 mil. lei, ultimul transferând suplimentar unui operator economic din România 3,8 mil. lei pentru utilajul bazinului mic de înot, însă documente justificative privind recepționarea utilajului în contabilitate lipsesc;

- unul din obiectivele pentru acordarea suportului bugetar comunitar conform Strategiei de dezvoltare a Poliției, și anume crearea în anii 2017-2019 a Centrului comun de instruire a personalului MAI în concordanță cu standardele Uniunii Europene, nu a fost atins. În același timp, suportul bugetar comunitar în sumă de 17,8 mil. lei a fost administrat defectuos și cheltuit neeficient pentru documentația de proiect și deviz cu locația str. Nicolae Dimo nr.30, abandonată după trei ani de către MAI, persistând riscul neimplementării criteriilor de performanță din Matricea de politici, cu tergiversarea debursării tranșelor din suportul bugetar comunitar.

Din mijloacele alocate în anii 2017-2019 pentru construcția Centrului Integrat de Pregătire pentru Aplicarea Legii (CIPAL) a MAI din str. Nicolae Dimo nr.30, numai 17,8 mil. lei au fost cheltuite pentru studiul de fezabilitate, elaborarea documentației de deviz și proiect, expertiza proiectului. Restul (67,8 mil. lei), prin modificări de buget, au fost utilizate în alte scopuri decât cele aprobate prin legea bugetului de stat, inclusiv procurări de automobile, ulterior din alocațiile anului 2019, 6,5 mil. lei au fost realocate contrar destinației pentru reconstrucția bazinului de înot al CSC „Dinamo”, iar 52,0 mil. lei au rămas nevalorificate la situația din 31.12.2019;

- MAI a cheltuit 2,3 mil. lei pentru studiul de fezabilitate al proiectului de parteneriat public-privat, însă timp de trei ani nu a inițiat construcția spațiului locativ de serviciu pe terenul din str. N. Testemițanu nr.31, contractul încheiat cu partenerul privat fiind reziliat la 02.07.2019, garanția pentru

⁵⁹ Pct.2 din Regulamentul cu privire la proiectele de investiții capitale publice.

oferită în sumă de 200,0 mii lei nu a fost transferată în BS, iar angajații MAI nu au fost asigurați cu spațiu locativ de serviciu.

4.4. Constatările generalizate în baza rezultatelor auditurilor financiare la Ministere

În baza Scrisorilor de confirmare prezentate de către echipele de audit care au efectuat misiunile de audit la 9 Ministere și la Agenția „Moldsilva” (org 1)⁶⁰, au fost constatate:

- erori/denaturări la soldul înregistrat la sfârșitul anului 2019 după operațiunile de închidere a anului din Bilanțurile contabile (Formularul FD-041) prezentate MF, care sunt subevaluate cu 21 854,7 mil. lei și supraevaluate cu 3 627,4 mil. lei. Astfel, suma denaturărilor de 25 481,1 mil. lei constituie 68,4% din totalul activ consolidat de către MF (37 235,2 mil. lei). Totodată, la conturile extrabilanțiere a fost constatată o eroare la MAEIE în sumă de 26,3 mil. lei, ceea ce constituie 1,1% din valoarea conturilor extrabilanțiere consolidate de MF (2 494,1 mil. lei);

- erori/denaturări în Rapoartele ministerelor privind executarea bugetului (Formularul FD-044) la veniturile executate în sumă de 47,6 mil. lei, sau 0,3% din totalul consolidat de MF (17 854,5 mil. lei), la cheltuielile executate - de 315,8 mil. lei, sau 2,1% din totalul consolidat de MF (15 126,7 mil. lei). Astfel, veniturile executate au fost subevaluate cu 32,0 mil. lei și supraevaluate cu 15,6 mil. lei, iar cheltuielile executate au fost subevaluate cu 149,7 mil. lei și supraevaluate cu 166,1 mil. lei, activele nefinanciare au fost subevaluate cu 15,6 mil. lei și supraevaluate cu 14,6 mil. lei.

Totodată,:

(i) veniturile efective au fost subevaluate cu 14 062,3 mil. lei și supraevaluate cu 389,3 mil. lei, cheltuielile efective subevaluate cu 482,3 mil. lei și supraevaluate cu 302,7 mil. lei, activele nefinanciare subevaluate cu 0,6 mil. lei și supraevaluate cu 0,3 mil. lei;

(ii) creanțele la venituri au fost subevaluate cu 23,9 mil. lei și supraevaluate cu 4,4 mil. lei, iar la cheltuieli au fost subevaluate cu 14,5 mil. lei și supraevaluate cu 0,2 mil. lei;

(iii) datoriile la venituri au fost subevaluate cu 0,8 mil. lei, iar la cheltuieli au fost subevaluate cu 0,4 mil. lei și supraevaluate cu 3,8 mil. lei.

Este necesar de menționat că Bilanțul contabil consolidat (Formularul FD-041) include datele prezentate de către APC prin modulul „CNFD” și 2 APC secrete care au fost adunate manual de către MF, iar Raportul privind executarea bugetului (Formularul FD-044) este consolidat de MF din modulul „CNFD” și cele 2 APC secrete adunate manual doar la indicatorii privind creanțele (inclusiv cu termen expirat) și datoriile (inclusiv cu termen de achitare expirat (arierate)), care se regăsesc în Formularul nr.9 „Raportul privind creanțele și datoriile la cheltuieli și active nefinanciare formate în autoritățile/instituțiile bugetare finanțate de la bugetul de stat conform clasificăției economice”, parte componentă a raportului prezentat la Guvern.

V. ALTE INFORMAȚII

5.1. Raportarea de către 3 instituții conform cerințelor sistemului bugetar și conform sectorului corporativ

⁶⁰ MADRM, MSMPS, MA, MEI, MAEIE, MF, MAI, MECC, MJ, Agenția „Moldsilva” (org.1).

La 3 instituții care au beneficiat de subsidii în sumă totală de 157,4 mil. lei (Agenția „Moldsilva” – 11,2 mil. lei, IP „Oficiul Național al Viei și Vinului” – 23,5 mil. lei, IP „Compania Națională Teleradio-Moldova” – 122,7 mil. lei) întocmesc 2 rapoarte financiare separate: rapoarte financiare potrivit cerințelor sistemului bugetar, prezentate MF, precum și situații financiare – conform cerințelor Standardelor Naționale de Contabilitate (SNC), aplicate sectorului corporativ și prezentate BNS. Aceste circumstanțe creează incertitudini cu privire la corectitudinea raportării subsidiilor. Totodată, MF a atribuit statutul de autoritate publică (Org.1) Agenției „Moldsilva”, deși urma a fi atribuit statutul de Org.2, ca instituție bugetară subordonată MADRM.

5.2. Neexecutarea integrală a mijloacelor aprobate pentru Programul activităților de reintegrare a țării

Conform art.3 lit. c) din Legea BS pentru anul 2019, au fost aprobate alocații pentru activități de reintegrare a țării în sumă de 15,0 mil. lei, repartizarea acestor alocații s-a efectuat în baza HG nr.212 din 03.04.2019⁶¹, pentru: (i) dezvoltarea și modernizarea instituțiilor din sistemul educațional (10) – 4,2 mil. lei, fiind executate la nivel de 78,6% (APL – 3,3 mil. lei); (ii) reparația sau dotarea clădirilor instituțiilor de cultură și sport (4) – 2,8 mil. lei, fiind executate la nivel de 98,5% (APL); (iii) iluminarea stradală și reconstrucția apeductelor (18) – 6,8 mil. lei, fiind executate la nivel de 91,9% (APL); (iv) alte activități (3) – 1,2 mil. lei, fiind neexecutate (MJ, MA).

MF a finanțat cheltuielile pentru activitățile de reintegrare a țării pentru anul 2019 în baza documentelor confirmative prezentate către trezoreriile regionale de beneficiarii mijloacelor financiare din Program. Astfel, la 27 APL au fost precizate alocații în sumă de 13,03 mil. lei, din care MF a finanțat cheltuieli în sumă totală de 12,3 mil. lei, fiind înregistrat un sold de alocații disponibile în sumă de 691,4 mii lei la APL (Primăria Ustia – 400,0 mii lei, Primăria Plop-Știubei – 129,4 mii lei, Consiliul raional Rezina – 108,9 mii lei etc.). Examinările auditului au stabilit că, conform HG menționate, au fost repartizate alocații în sumă de 0,4 mil. lei pentru „construcția rețelelor de apă potabilă în complex cu rezervorul de apă și fântâna arteziană în satul Ustia, raionul Dubăsari”, dar nu au fost executate din BS. Potrivit motivației responsabililor din cadrul MF, din cauza neîndeplinirii corecte a ordinului de plată, mijloacele au fost transferate din bugetul local.

5.3. Soldul creanțelor și al datoriilor sunt în creștere, totodată se înregistrează datoriile cu termen de achitare expirat în timp ce autoritățile/instituțiile bugetare trebuie să efectueze plăți în limitele alocațiilor bugetare aprobate după stingerea acestora

La 31.12.2019, creanțele constituie 1 031,2 mil. lei, inclusiv cu termenul de achitare expirat – 0,15 mil. lei, iar datoriile au atins o valoare de 799,8 mil. lei, inclusiv cu termenul de achitare expirat – 0,7 mil. lei. Astfel, creanțele și datoriile la cheltuieli și active nefinanciare formate în autoritățile/instituțiile bugetare finanțate de la BS pe anul 2019 au crescut în comparație cu anul 2018 cu 26,1% și 1,0%.

Auditul denotă că, la finele anului 2019, erau înregistrate datoriile cu termen de achitare expirat în sumă totală de 0,7 mil. lei, deși potrivit art.67 din Legea nr.181 din 25.07.2014, autoritățile/instituțiile bugetare efectuează plăți în limitele alocațiilor bugetare aprobate după stingerea datoriilor cu termen de achitare expirat.

⁶¹ HG nr.212 din 03.04.2019 „Cu privire la aprobarea Programului activităților de reintegrare a țării pentru anul 2019”.

Auditul a constatat că achitățile în avans unei organizații internaționale (PNUD) în contul serviciilor contractate de către 7 APC au determinat majorarea creanțelor cu 33,4 mil. lei, ca urmare fiind imobilizate/dezafectate resursele financiare publice pe un termen nedeterminat.

Auditul financiar la MAI a constatat că mărimea soldului stocului real al rezervelor materiale de stat la finele perioadei de gestiune este afectat de creanțele cu termen de achitare expirat (arierate) în sumă de 147,0 mil. lei reflectate la subcontul „Alte conturi extrabilanțiere”, formate pentru bunurile eliberate neregulamentar prin hotărâri de Guvern, fără plată sau garanție bancară din rezervele materiale ale statului, contestate în instanțele de judecată și sumele cărora au fost validate de instanțe. Soldul stocului real al rezervelor materiale de stat raportat la finele perioadei de gestiune este afectat indirect de nerambursarea regulamentară Ministerului Finanțelor, timp de 10 ani, a datoriei pentru împrumutul financiar acordat în sumă de 98,2 mil. lei pentru completarea rezervelor materiale de stat cu grâu alimentară.

În cadrul auditului financiar la MJ s-a constatat că, potrivit datelor raportate de MJ la 31.12.2019, valoarea creanțelor față de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) a însumat 3,6 mil. lei. Testele auditului au relevat că, creanțele s-au format la finele anului 2017, în urma transferării mijloacelor financiare către PNUD, pentru efectuarea reparațiilor capitale a clădirii Centrului Național de Expertize Judiciare, în contextul implementării proiectului „Suport pentru Reforma Sectorului Justiției în Moldova”, care nu s-au inițiat până la finele anului 2019.

VI. BUNA GUVERNANȚĂ

6.1. Organizarea, implementarea, evaluarea și raportarea sistemului de control intern

Potrivit Legii nr.229 din 23.09.2010⁶², pentru promovarea unei bune guvernări a entităților publice, se implementează controlul financiar public intern, care include: controlul intern managerial, auditul intern, responsabili fiind managerii entităților publice, precum și coordonarea și armonizarea centralizată efectuată de către MF.

Potrivit Declarației de răspundere managerială, MF dispune de un sistem de control intern managerial a cărui organizare și funcționare *permite parțial furnizarea unei asigurări rezonabile* precum că fondurile publice alocate în scopul atingerii obiectivelor strategice și operaționale au fost utilizate în condiții de transparență, economicitate, eficiență, eficacitate, legalitate, etică și integritate. Pe baza rezultatelor autoevaluării, sistemul de control intern managerial este parțial conform Standardelor naționale de control intern în sectorul public.

Astfel, în baza rezultatelor autoevaluării CIM de către MF și constatărilor auditului urmare a testării controalelor interne, se confirmă că organizarea și funcționarea sistemului de control intern managerial *permite parțial furnizarea unei asigurări rezonabile, după cum urmează:*

(i) neelaborarea HG conform Codului contravențional, a condus la afectarea controlului intern privind nemonitorizarea sumelor amenzilor și sancțiunilor calculate, încasate și restante;

(ii) înregistrarea plăților și încasărilor la 31.12.2019, deși conform art.70 alin.(1) din Legea nr.181 din 25.07.2014 în ultima zi lucrătoare a anului bugetar nu se efectuează operațiuni de încasări și plăți, ci doar operațiuni interne și de încheiere a anului bugetar;

⁶² Legea nr.229 din 23.09.2010 privind controlul financiar public intern.

(iii) revizuirea și ajustarea cadrului legislativ-normativ în vederea asigurării gestionării și utilizării conforme a mijloacelor de către autoritățile beneficiare de subsidii, urmează a fi o prioritate a MF pentru administrarea resurselor BS și utilizarea alocațiilor bugetare conform destinației.

Potrivit prevederilor CBTM, în perioada 2019-2021 se preconizează reducerea numărului de unități de personal în instituțiile finanțate din BS cu peste 1300 de unități. Astfel, la situația din 31.12.2019, în comparație cu situația din 31.12.2018, numărul de unități (posturi) s-a micșorat cu 10 557, iar numărul de angajați (persoane fizice) cu 8 928⁶³. Cel mai semnificativ s-a micșorat numărul angajaților în domeniul învățământului, cu 8 046 de persoane, din cauza modificării statutului instituțiilor de învățământ superior și profesional-tehnic și trecerii acestora la autogestiune.

Echipele de audit la 3 Ministere au constatat neasigurarea promovării și implementării unui management eficient al resurselor umane, ceea ce a condiționat acumularea numărului semnificativ de zile de concediu anual nefolosite: MADRM – (15 402 zile, 460 angajați), MEI – circa 7,1 mil. lei (12 807 zile), MAI – circa 72,6 mil. lei (3000 angajați, 266 490 zile). Obligațiile în cauză urmează a fi realizate în exercițiile financiare viitoare, nefiind acoperite cu resurse financiare bugetare, ceea ce va condiționa perturbarea echilibrului bugetar.

În anul 2019, MF a achiziționat servicii informatice de administrare, menținere, dezvoltare și asigurare a funcționării sistemului informațional de gestionare a finanțelor publice de la IP „Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe”⁶⁴, în sumă de 18,5 mil. lei, inclusiv TVA. În urma verificărilor de audit s-a constatat că: a) nu există un comitet de supraveghere cu roluri și responsabilități; b) MF deține o Politică de securitate a informației, aprobată prin Ordinul MF nr.147 din 21 noiembrie 2016, dar nu a elaborat și aprobat normele de securitate informațională conform prevederilor Politicii de securitate, fapt constatat și de auditul precedent. Se menționează că MF a elaborat, a aprobat și a pus în aplicare un Plan de acțiuni⁶⁵ urmare a căruia vor fi soluționate neconformitățile vizate.

Se menționează că auditul a fost limitat în acest domeniu deoarece nu a fost oferit acces la programele informaționale ale MF.

6.2. Auditul intern a evaluat doar un proces cu privire la executarea mijloacelor din BS

Conform Planului strategic al activității Serviciului audit intern pentru anii 2019-2021, au fost planificate 2 misiuni de audit de sistem (68 de procese) cu privire la evaluarea proceselor de executare a alocațiilor din BS, dar în anul 2019 a fost selectat doar un proces pentru examinare, și anume Programul de stat „Prima Casă”. Nerealizarea integrală a Planului strategic se explică prin decalajul între resursele necesare și cele disponibile ale Serviciului audit intern, pentru realizarea integrală a Planului strategic într-o perioadă rațională de timp (3 ani).

6.3. Implementarea parțială a recomandărilor din misiunea de audit precedentă

Prin Hotărârea Curții de Conturi nr.44 din 28.05.2019⁶⁶, MF i-au fost înaintate 7 recomandări (inclusiv o recomandare de comun cu MECC), din care 3 au fost implementate și 4 parțial implementate.

⁶³ BS 31.12.2019 numărul de unități (posturi) – 50 081, numărul de angajați (persoane fizice) – 49 324; BS 31.12.2018 numărul de unități (posturi) – 60 638, numărul de angajați (persoane fizice) – 58 252. Informația privind cheltuielile de personal (BPN) la situația din 31.12.2018 și la situația din 31.12.2019.

⁶⁴ Contractul nr.031 din 25.01.2019 de prestare a serviciilor informatice.

⁶⁵ Ordinul MF nr.60 din 08.06.2020 „Planul de acțiuni privind implementarea recomandărilor misiunii de audit de Securitate cibernetică în cadrul MF cu titlu: Implementarea HG nr.201 din 28.03.2017”.

⁶⁶ Hotărârea Curții de Conturi nr.44 din 28.05.2019 „Cu privire la Raportul auditului financiar al Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2018”.

Analiza efectuată relevă implementarea la nivel de 71,4% a recomandărilor înaintate, fapt care permite excluderea acestora din regim de monitorizare, cu reiterarea recomandărilor parțial implementate.

Recomandările au fost evaluate de audit ca parțial implementate, deoarece MF; de comun cu MECC, nu a elaborat metodologiile de calcul pentru transferurile cu destinație specială la finanțarea instituțiilor de învățământ; nu a monitorizat suficient, pentru nu a admite imobilizarea mijloacelor bugetare de către APC în generarea creanțelor; nu a asigurat un sistem eficient de monitorizare a execuției obiectelor de investiții capitale; nu a dezvoltat/completat cadrul normativ cu reglementări privind executarea și debursarea mijloacelor de finanțare externă provenite exclusiv prin intermediul sistemului trezorerial. *Rezultatele verificărilor efectuate, precum și informațiile prezentate de MF în vederea executării recomandărilor se prezintă în detaliu în Anexa nr.20 la prezentul Raport de audit.*

6.4. Nerespectarea calendarului bugetar la elaborarea și aprobarea BS pentru anul 2019, iar limita aprobată în CBTM nu a servit ca punct de reper în estimarea liniei de bază pentru ciclul bugetar

Elaborarea CBTM constituie prima fază – strategică, în procesul de planificare a bugetului, iar elaborarea și aprobarea proiectului bugetului anual reprezintă a doua fază a ciclului anual de planificare bugetară. Conform art.12 din Legea nr.181 din 25.07.2014, BS se elaborează, se aprobă și se administrează în mod transparent având la bază procesul bugetar, bazat pe un calendar bugetar și pe proceduri transparente.

CBTM este documentul principal în baza căruia se elaborează bugetul și care reprezintă instrumentul ce asigură corelarea alocării resurselor cu prioritățile de politici. Anual, în conformitate cu calendarul bugetar, CBTM se elaborează de către MF, în comun cu alte autorități responsabile, în conformitate cu principiile și regulile bugetar-fiscale stabilite, iar Guvernul îl aprobă și îl prezintă spre informare Parlamentului. Auditul a verificat respectarea calendarului bugetar și dacă limita aprobată în CBTM a servit în calitate de punct de reper în estimarea liniei de bază pentru ciclul bugetar, examinările efectuate de audit constatând următoarele:

- MF a prezentat Guvernului documentul cu privire la CBTM, spre aprobare, la data de 20.08.2018, ceea ce înseamnă cu o întârziere de 80 de zile, iar CBTM fiind aprobat de către Guvern⁶⁷ în aceeași zi;
- limitele de resurse și cheltuieli ale BS, repartizate pe APC, nu au fost aprobate de către Guvern și nu sunt parte a CBTM, HG nr.851 din 20.08.2018 „Cu privire la aprobarea Cadrului bugetar pe termen mediu (2019-2021)”⁶⁸. Conform pct.69 din Ordinul MF nr.209 din 24.12.2015, printre responsabilitățile de bază ale MF în procesul de elaborare a CBTM este coordonarea procesului de repartizare a limitelor sectoriale de cheltuieli pe componentele BPN și pe APC;
- suma totală a cheltuielilor din CBTM (45 377,9 mil. lei) nu corespunde cu suma totală din Limitele de resurse și cheltuieli de la BS pe APC, elaborată de MF (44 749,3 mil. lei), cu 628,6 mil. lei fiind mai puțin față de suma aprobată în CBTM. Limitele de resurse și cheltuieli de la BS, pe APC pe

⁶⁷ HG nr.851 din 20.08.2018 „Cu privire la aprobarea Cadrului bugetar pe termen mediu (2019-2021)” (prezentarea de către MF la Guvern pe 15 mai, aprobarea de către Guvern – 1 iunie).

⁶⁸ Pct.286, pct.218 din Ordinul MF nr.209 din 24.12.2015 „Cu privire la aprobarea Setului metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului”.

anii 2019-2021, au fost anexate la Circulara bugetară anuală a MF, prin care s-au solicitat propunerile de buget;

- limitele nu reprezintă volume de resurse și cheltuieli bugetare maxime, iar primul an din CBTM nu reprezintă anul bugetar viitor, pentru care a fost elaborat proiectul de buget⁶⁹. Potrivit art.53 alin. (6) din Legea nr.181 din 25.07.2014, Nota informativă la proiectul legii bugetare anuale trebuie să cuprindă explicații privind eventualele abateri de la limitele de cheltuieli aprobate în cadrul bugetar pe termen mediu, dar acestea nu se regăsesc. Totodată, MF nu a respins propunerile de buget care nu au respectat cerințele stabilite în art.51 alin.(5) din Legea nr.181 din 25.07.2014, deși cheltuielile executate în anul 2019 s-au încadrat în limitele stabilite în Circulara MF;

- în anul 2019 au fost executate alocații de către APC, față de sumele estimate în CBTM, cu (- 2 312,4 mil. lei) mai puțin, iar față de alocațiile aprobate prin Legea bugetară anuală – cu (- 4 598,7 mil. lei). Totodată, auditul a constatat că, în Legea bugetară anuală au fost aprobate resurse și cheltuieli pentru APC cu cele mai mari devieri față de limitele stabilite de MF la: Acțiuni generale (+ 2 070,0 mil. lei), Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (+298,1 mil. lei), Cancelaria de Stat (+100,8 mil. lei), Ministerul Economiei și Infrastructurii (+77,2 mil. lei), MAI (+73,5 mil. lei), MADRM (+73,4 mil. lei) etc. Se menționează că prognozele de cheltuieli bazate pe presupuneri prea optimiste afectează sustenabilitatea bugetului pe termen mediu;

- MF a remis Guvernului, pentru examinare și aprobare, proiectul Legii bugetului de stat pentru anul 2019 cu întârziere, la data de 08.11.2018, respectiv, acesta fiind aprobat⁷⁰ cu 53 de zile mai târziu. Pe de altă parte, Parlamentul a adoptat Legea bugetului de stat pentru anul 2019 la data de 30.11.2018⁷¹, în termenul-limită de adoptare a Legii anuale a BS;

- *modificarea de 4 ori în anul 2019 a legii bugetare anuale*, de 3 ori fiind modificată până la 15 iulie, deși MF trebuie să asigure monitorizarea bugetului și să desfășoare procedurile de modificare a legii bugetare anuale, de regulă, nu mai mult de două ori pe an, nu mai degrabă de 15 iulie și nu mai târziu de 15 noiembrie a anului bugetar⁷². Această situație afectează gradul de credibilitate a bugetului aprobat, ceea ce nu asigură respectarea principiilor bugetare și atestă rezerve la acuratețea planificării bugetare;

- conform art.47 alin.(1) lit. f) din Legea nr.181 din 25.07.2014, MF întocmește și prezintă spre auditare Curții de Conturi Raportul anual privind executarea BS până la 15 aprilie a anului următor anului bugetar încheiat. În condițiile pandemiei, prin Decizia Comisiei pentru situații excepționale a RM nr.17 din 13.04.2020 (pct.15), a fost prelungit termenul de prezentare a Raportului până la 15 iunie 2020 (30 zile de la data ridicării stării de urgență). Astfel, MF a prezentat Raportul în termen Curții de Conturi, la 15 iunie 2020.

- pe parcursul anului 2019 au fost elaborate și adoptate 14 HG privind redistribuirea și repartizarea alocațiilor prevăzute în Legea bugetului de stat pentru anul 2019, iar în modulul e-alocații sunt înregistrate 916 modificări inițiate de MF în calitate de administrator de buget. Conform art.60 alin.(4) din Legea nr.181 din 25.07.2014, redistribuirea alocațiilor bugetare se efectuează până la 30

⁶⁹ Art. 51 alin.(5), art.52 din Legea nr.181 din 25.07.2014;pPct.61 din Ordinul MF nr.209 din 24.12.2015.

⁷⁰ HG nr.1092 din 08.11.2018 „Privind aprobarea proiectului legii bugetului de stat pentru anul 2019” (prezentarea de către MF la Guvern – 15 septembrie, prezentarea de către Guvern la Parlament – 15 octombrie).

⁷¹ Legea bugetului de stat pentru anul 2019.

⁷² Art.61 alin. (5) din Legea nr.181 din 25.07.2014.

noiembrie a anului bugetar, însă verificările auditului au constatat că în luna decembrie au fost redistribuite alocații cu acordul Guvernului (HG nr.639 din 11.12.2019) și cu acordul MF.

Auditul relevă că, deși nivelul de executare a veniturilor BS la finele anului bugetar a constituit 98,3% din prevederile anuale, neîncasările nete la venituri au constituit 675,0 mil. lei, iar în aspectul tipurilor de venituri s-a executat neuniform. Astfel, analiza nivelului de executare a veniturilor BS la nivel de capitol denotă că acestea au fost supraestimate, față de veniturile precizate (la 17 tipuri de venituri) care au însumat 972,9 mil. lei, și subestimate (la 10 tipuri de venituri) cu 297,95 mil. lei. Totodată, față de suma aprobată inițial prin Legea bugetară anuală, veniturile au fost supraestimate cu 2 519,2 mil. lei și subestimate cu 361,7 mil. lei, ceea ce subminează implementarea programelor multianuale de cheltuieli. Analiza nivelului de executare a cheltuielilor BS la nivel de capitol denotă că au fost supraestimate față de cheltuielile precizate cu 2 317,2 mil. lei, iar față de cheltuielile aprobate – cu 3 336,1 mil. lei. *Sinteza analizei auditului referitor la executarea veniturilor și cheltuielilor sub aspectul indicatorilor (capitol) aprobați/precizați prin Legea bugetului de stat pentru anul 2019 se prezintă în Anexa nr.21 la prezentul Raport de audit.*

6.5. MF nu dispune de totalitatea restanțelor în structura integrală a tipurilor de venituri și administratorilor acestor plăți, pentru sporirea încasărilor bugetare

Potrivit pct.3.9.4 din Ordinul MF nr.215 din 28.12.2015, administratorii de venit prezintă anual Direcției Trezoreria de Stat restanțele privind plățile pe care le administrează. Verificările auditului au constatat că, doar 2 administratori de venituri (SFS și SV) le-au prezentat. Se menționează că, prin Ordinul MF nr.8 din 15.01.2020⁷³, MF a exclus prezentarea de către administratorii de venituri a restanțelor privind plățile pe care le administrează.

Astfel, MF nu dispune de informația cu privire la totalitatea restanțelor în structura integrală a tipurilor de venituri și administratorii acestor plăți pentru includerea informației respective în Raportul Guvernului privind executarea bugetului de stat, în vederea monitorizării și responsabilizării tuturor organelor cu atribuții de administrare a veniturilor și pentru sporirea încasărilor bugetare.

Prin prisma funcțiilor de bază de gestionare a finanțelor publice, MF ar fi necesar să includă obligativitatea tuturor responsabililor de acumularea diferitor tipuri de venituri în vederea raportării restanțelor la acestea, cu reglementarea conținutului și periodicității de prezentare a Dărilor de seamă.

Examinările auditului relevă că, administratorii de venituri care au prezentat dări de seamă pentru exercițiul bugetar 2019 au finalizat cu restanțe BS (inclusiv plăți de bază, amenzi și penalități), în valoare de 1 259,3 mil. lei, inclusiv administrate de SFS – 802,2 mil. lei, și de SV – 457,1 mil. lei. *Informația detaliată se prezintă în Anexa nr.22 la prezentul Raport de audit.*

Restanțele au înregistrat o micșorare în sumă de 362,2 mil. lei, față de anul 2018, și în sumă de 593,4 mil. lei, față de anul 2017, fapt condiționat de amnistia fiscală aplicată în baza Legii nr.180 din 26.07.2018⁷⁴, în temeiul căreia au fost amnistiate restanțe în sumă de 234,6 mil. lei.

⁷³ Ordinul MF nr.8 din 15.01.2020 „Cu privire la modificarea Normelor metodologice privind executarea de casă a bugetelor componente ale bugetului public național și a mijloacelor extrabugetare prin sistemul trezorerial al Ministerului Finanțelor”.

⁷⁴ Legea nr.180 din 26.07.2018 privind declararea voluntară și stimularea fiscală.

Conform datelor din SI al SFS la situația din 20.12.2018, din 131301 contribuabili potențiali subiecți ai stimulării fiscale, 103321 de contribuabili nu înregistrau restanțe la plăți de bază și au beneficiat de stimulare fiscală în sumă totală de 187,3 mil. lei, din care 36,7 mil. lei majorări de întârziere și 150,6 mil. lei amenzi.

Totodată, din 943 de plătitori vamali pasibili subiecți ai stimulării fiscale, 605 plătitori vamali au beneficiat de stimulare fiscală în sumă totală de 47,3 mil. lei, din care 12,3 mil. lei – majorări de întârziere, și 35,0 mil. lei – amenzi.

Din totalul restanțelor la venituri raportate de SFS în anul 2019, restanțele de bază constituie 425,7 mil. lei (53,1%), amenzile – 163,5 mil. lei (20,4%), și penalitățile – 212,9 mil. lei (26,5%). Totodată, din totalul restanțelor la venituri raportate de SV, restanțele de bază constituie 265,1 mil. lei (58,0%), amenzile – 57,3 mil. lei (12,5%), și penalitățile – 134,6 mil. lei (29,5%).

În cadrul misiunii de audit la SFS, echipa de audit a constatat:

- atât normele interne ale MF⁷⁵ privind raportarea restanței, cât și cele aprobate de SFS⁷⁶, nu asigură corectitudinea și plenitudinea raportării obligațiilor fiscale atribuite ca „restanțe” conform cerințelor art.129 pct.13) din Codul fiscal. Prin urmare, cele menționate au determinat raportarea incorectă a restanțelor la BS pentru contribuabilii aflați în procedură de insolvență, în procedura falimentului sau în procedura simplificată a falimentului;

- SFS a exclus neîntemeiat din evidența fiscală restanțele unor contribuabili în sumă de 8,4 mil lei, înregistrate la codul economic 114261 „Accize la bijuterii (inclusiv bijuterii cu briliante) produse pe teritoriul RM”, cu toate că contribuabilii nu le-au achitat și nu au fost scăzute din datorii prin alte metode legale. Deși, pe parcursul auditului, SFS a restabilit suma respectivă în evidență la codul economic 114271 „Accize la alte mărfuri produse pe teritoriul RM”, această restanță nu a fost reflectată în rapoartele SFS prezentate MF la situația din 31.12.2019. Astfel, potrivit dărilor de seamă, la codul economic 114271 a fost raportată restanța în valoare de 1,9 mil. lei, însă în realitate aceasta constituia - 10,7 mil. lei⁷⁷;

- prezența unor devieri în sumă de 0,3 mil. lei între datele raportate la MF privind suma restanței și datele din SI al SFS, situație cauzată de ajustarea datelor perioadei la sfârșit de an.

În cadrul misiunii de audit la SV, echipa de audit a constatat:

- nefuncționalitatea modulului din SI⁷⁸ al SV pentru calcularea majorărilor de întârziere la plățile de bază a condus la prezentarea eronată la MF a „Raportului privind datoriile agenților economici și ale persoanelor fizice la data de 31.12.2019”. Auditul a solicitat să se efectueze manual recalcularea pe un eșantion format din 20 de plătitori vamali restanțieri din 943 de înregistrați, stabilind o deviere în sumă de 31,7 mil. lei față de suma restanței raportate;

- SV nu a întreprins măsuri ce țin de diminuarea restanței/obligațiilor vamale prin stingerea obligațiilor vamale în sumă de 30,5 mil. lei admise de 21 de plătitori vamali lichidați prin hotărârile instanțelor de judecată și radiați din registrul de stat;

⁷⁵Ordinul nr. 103 din 09.12.2005 al MF „Cu privire la reglementarea înscrierilor în conturile personale ale contribuabililor”.

⁷⁶Ordinele interne ale SFS nr.691 din 20.12.2018 și nr.608 din 27.12. 2019 „Cu privire la aprobarea sistemului de raportare din cadrul SFS”.

⁷⁷S-au calculat și majorări de întârziere în valoare de 0,4 mil. lei.

⁷⁸„Accounting” din SIIV „Asycuda World”.

- SV înregistrează restanțe cu termen mai mare de 6 ani, în sumă totală de 169,2 mil. lei, nefiind stinse restanțele;
- o divergență de 11,0 mil. lei între „Informația privind sumele calculate și achitate ale drepturilor de import/export pe anul 2019” prezentată MF și „Registrul veniturilor BS pe anul 2019”, întocmit de Trezoreria de Stat. SV motivează această situație prin ținerea evidenței în metode diferite (SV – metoda de calcul, Trezoreria de Stat – metoda de casă).

6.6. Instituțiile/autoritățile bugetare responsabile de calcularea amenzilor și sancțiunilor nu monitorizează încasarea acestora și a sumelor restante la BS

Conform Legii bugetului de stat pentru anul 2019, au fost aprobate venituri din amenzi și sancțiuni în sumă de 463,8 mil. lei, ulterior fiind precizate în sumă de 386,5 mil. lei, fiind executate în sumă de 365,3 mil. lei, sau la nivel de 94,5% față de suma precizată și la nivel de 78,8% față de suma aprobată. Conform art.34 alin.(2⁵) și alin.(3¹) din Codul contravențional, amenzile aplicate pentru săvârșirea contravențiilor se virează în BS, iar evidența executării sancțiunilor și amenzilor se ține în Registrul debitorilor. Conținutul Registrului debitorilor, modul de ținere a acestuia și modul de evidență a executării sancțiunilor și amenzilor se reglementează de către Guvern. Auditul a constatat că HG nu a fost elaborată și aprobată în termenul specificat în Legea nr.208 din 17.11.2016⁷⁹ (3 luni), deși Codul contravențional al RM a fost completat din anul 2016.

SFS a elaborat proiectul HG cu privire la procedura de raportare a informației privind amenzile contravenționale aplicate și Registrul amenzilor contravenționale (SIA „RAC”), care sunt la etapa de inițiere a consultațiilor publice⁸⁰.

Conform Ordinului MF nr.205 din 21.12.2018, amenzile și sancțiunile aplicate de către autoritățile/instituțiile bugetare sunt administrate de către MF și SFS. Verificările auditului au constatat că instituțiile/autoritățile bugetare responsabile de calcularea amenzilor și sancțiunilor nu monitorizează încasarea sumelor calculate la BS și a sumelor restante.

La solicitarea echipei de audit, 12 instituții/autorități bugetare (cu excepția SFS și SV) au prezentat estimativ informația cu privire la sumele calculate (319,3 mil. lei), încasate (137,5 mil. lei) și restante la amenzi (394,5 mil. lei), fiind stabilite de audit divergențe între suma executată conform datelor MF și suma executată și prezentată de către instituții în valoare de 51,8 mil. lei.

Totodată, restanța formată în anul 2019 constituie 66,1 mil. lei, iar restanța cumulativă formată la situația din 31.12.2019 în sumă de 394,5 mil. lei, calculate cu aproximație și din data de când dețin informația (*unele instituții dețin programe informaționale*). Persoanele responsabile au motivat prin faptul că MF și SFS sunt administratori de venituri și nu dețin aceste date.

Auditul denotă că nemonitorizarea de către instituțiile responsabile a încasării sumelor calculate din amenzi și sancțiuni conduce la neîncasarea tuturor veniturilor în BS. Acest fapt este confirmat și la amnistia fiscală aplicată în baza Legii nr.180 din 26.07.2018⁸¹, în temeiul căreia au fost amnistiate restanțe, în majoritate la amenzi, în sumă totală de 185,6 mil. lei, sau 79,1% din totalul restanțelor amnistiate (SFS – 150,6 mil. lei, și SV – 35,0 mil. lei).

⁷⁹ Legea nr.208 din 17.11.2016 privind modificarea și completarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24.10.2008.

⁸⁰ Art.16 alin.(1) și alin.(3) din Legea nr.71-XVI din 22.03.2007 cu privire la registre, art.16 și art.22 din Legea nr.467-XV din 21.11.2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat.

⁸¹ Legea nr.180 din 26.07.2018 privind declararea voluntară și stimularea fiscală.

6.7. Mijloacele fondurilor de urgență ale Guvernului au fost executate cu unele rezerve

Prin Legea bugetului de stat pentru anul 2019⁸², fondurile de urgență ale Guvernului (constituite din fondul de rezervă și fondul de intervenție), inițial au fost aprobate în sumă de 70,0 mil. lei, inclusiv 50,0 mil. lei – fondul de rezervă al Guvernului, și 20,0 mil. lei – fondul de intervenție al Guvernului. Urmare a modificărilor operate pe parcursul anului, alocațiile pentru fondul de rezervă au fost diminuate cu 10,0 mil. lei, iar pentru fondul de intervenție au fost majorate cu 62,4 mil. lei. Potrivit motivației persoanelor responsabile, majorarea s-a efectuat ca urmare a multiplelor solicitări din partea APC și APL de alocare a mijloacelor pentru lichidarea consecințelor calamităților naturale, majoritatea fiind pentru compensarea pierderilor producătorilor agricoli (pentru culturile agricole, livezi etc.).

Pentru alocarea și repartizarea mijloacelor din fondul de rezervă, pe parcursul anului 2019 au fost aprobate 9 hotărâri de Guvern, în valoare de 25,8 mil. lei, și din fondul de intervenție – 9 hotărâri de Guvern, în sumă de 23,7 mil. lei. Totodată, executarea cheltuielilor în scopurile menționate au fost la nivel de 88,0 %, sau 22,7 mil. lei din fondul de rezervă și, respectiv, la nivel de 83,5%, sau 19,8 mil. lei din fondul de intervenție. *Sinteza executării mijloacelor financiare din fondurile de rezervă și de intervenție ale Guvernului se prezintă în Anexa nr.23 la prezentul Raport de audit.*

Verificările auditului denotă că, în perioada auditată, o pondere semnificativă de 60,9% din totalul deciziilor Guvernului de repartizare și, respectiv, executare a mijloacelor fondului de rezervă revine alocării mijloacelor financiare pentru despăgubirea sinistraților din orașul Otaci, iar 15,2% au fost alocate APP pentru acoperirea cheltuielilor aferente procurării și expunerii la vânzare a acțiunilor nou-emise de banca de importanță sistemică B.C. „Moldinconbank” S.A. Auditul relevă că aceste cheltuieli (3,4 mil. lei) nu se încadrează în criteriile de eligibilitate pentru alocarea din fondul de rezervă stabilite în HG nr.862 din 18.12.2015⁸³. *Direcțiile principale de utilizare a mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului în anul 2019 se prezintă în Anexa nr.24 la prezentul Raport de audit.*

În anul 2019, cheltuielile din fondul de intervenție al Guvernului au fost executate în volum de 19,8 mil. lei, dintre care 69,2% revin transferurilor către bugetele locale. Mijloacele repartizate au fost utilizate pentru finanțarea cheltuielilor urgente legate de lichidarea consecințelor calamităților naturale și de alte situații excepționale (explozii, avarii etc.).

6.8. Se atestă o diminuare a cheltuielilor privind plățile aferente documentelor executorii, în comparație cu anul 2018

Documentele executorii privind dezafectarea incontestabilă a mijloacelor bănești din contul BS, precum și din contul autorităților/instituțiilor bugetare se prezintă obligatoriu de către creditor direct MF și/sau, după caz, autorităților/instituțiilor bugetare respective, după rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești⁸⁴.

În Legea bugetului de stat pentru anul 2019 au fost aprobate 26,0 mil. lei alocații pentru plățile aferente documentelor executorii, ulterior volumul alocațiilor precizate a fost majorat până la 36,2 mil. lei, fiind executate 33,4 mil. lei, sau cu 2,7 mil. lei mai puțin față de suma precizată și cu 7,5 mil. lei mai mult față de suma aprobată. Analiza auditului atestă o diminuare cu 28,7 mil. lei a cheltuielilor

⁸² Art.3 lit. d) din Legea bugetului de stat pentru anul 2019.

⁸³ HG nr. 862 din 18.12.2015 „Pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea fondurilor de urgență ale Guvernului”.

⁸⁴ Art.68 alin.(1) din Legea nr.181 din 25.07.2014.

privind plățile aferente documentelor executorii, în comparație cu anul 2018, iar față de cheltuielile înregistrate în anul 2017 – cu 6,9 mil. lei mai mult.

Pe parcursul anului 2019, MF i-au fost prezentate 203 documente executorii în sumă de 18,6 mil. lei, din care: 154 de titluri executorii emise de instanțele judecătorești din RM (7,9 mil. lei) și 49 hotărâri emise de Curtea Europeană a Drepturilor Omului (10,7 mil. lei). *Informația privind executarea documentelor executorii în anul 2019 se prezintă în Tabelul nr.2.*

Tabelul nr.2

Informația privind executarea documentelor executorii în anul 2019

(mil. lei)

Nr. d/o	Beneficiari	Documente executorii emise de:				Total	
		Instanțele judecătorești din RM		CEDO			
		Numărul	Suma	Numărul	Suma	Numărul	Suma
1	Persoane fizice	149	7,9	39	8,9	188	16,8
2	Persoane juridice	5	0,1	10	1,8	15	1,8
Total		154	8,0	49	10,7	203	18,6

Sursă: Informația privind achitarea documentelor executorii din contul bugetului de stat la situația din 30.12.2019.

Analiza achitării titlurilor executorii emise de instanțele judecătorești din RM (8,0 mil. lei) denotă că ponderea majoră în totalul plăților o deține plata efectuată pentru achitarea titlului executoriu prin care s-a dispus încasarea din BS a sumei de 1,2 mil. lei pentru repararea prejudiciului moral și material cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de drept. Analiza achitării Hotărârilor emise de CEDO (10,7 mil. lei) denotă că ponderea majoră în totalul plăților o deține plata efectuată în sumă de 2,8 mil. lei (142.000,0 EURO) pentru achitarea prejudiciului moral și material cauzat în urma anulării unei hotărâri irevocabile pronunțate în favoarea reclamanților, urmată de plata în sumă totală de 2,3 mil. lei (125.000,0 EURO) efectuată pentru achitarea prejudiciului moral cauzat drept urmare a unui proces de judecată neechitabil din partea RM în procedura privind extrădarea forțată și ilegală a unor cetățeni, cheltuielile fiind neeficiente deoarece nu au dat câștig de cauză pentru RM.

Prin intermediul executorilor de buget, în anul 2019 au fost achitate plăți aferente documentelor executorii în sumă de 14,8 mil. lei (sau 44,3 %), din care: **(i)** 8,0 mil. lei sunt plăți aferente documentelor executorii cu executare benevolă (ECO 281361), ponderea cea mai mare deținând-o SFS, prin intermediul căruia au fost achitate 1,8 mil. lei, fiind urmat de Direcția de Poliție a mun. Chișinău – cu 636,5 mii lei, Inspectoratul Național de Patrulare – 558,3 mii lei, și Cancelaria de Stat – 444,3 mii lei. **(ii)** 6,8 mil. lei – plăți aferente documentelor executorii cu executare silită (contul 281361), ponderea cea mai mare revenind sumei de 6,65 mil. lei achitată pentru Agenția „Apele Moldovei”, care reprezintă o datorie conform titlului executoriu nr.2c-1205/15 din 02.10.2017, devenit definitiv la data de 06.11.2018, emis de Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

La situația din 31.12.2019, creanțele față de BS pentru titlurile executorii achitate anterior de MF și care urmează a fi restituite la BS, în comparație cu anul precedent, sunt în descreștere cu 1,4 mil. lei, acestea însumând 22,8 mil. lei (sau 378,8 mii EURO), din care: „Glassis Enterprises” LLC – din anul 2000 (0,4 mil. lei), „Swan Laboratories” – din anul 2000 (3,4 mil. lei), S.A. „Aroma” – 11,7 mil. lei, Sandulachi Pantelei – din anul 2012 (7,3 mil. lei/378,8 mii euro).

6.9. Plățile cotizațiilor în organizațiile internaționale al căror membru este RM au fost efectuate în limitele aprobate în Legea bugetară anuală însă cu unele excepții față de limitele din HG

Conform art.3 lit. c) din Legea BS pentru anul 2019, au fost aprobate alocații pentru plata cotizațiilor în organizațiile internaționale al căror membru este RM în sumă de 60,9 mil. lei, repartizarea acestor alocații s-a efectuat în baza HG nr.110 din 27.02.2019⁸⁵, care au fost executate în sumă de 55,2 mil. lei sau la nivel de 90,6%. Totodată, în anul 2019 la unele organizații internaționale/regionale (inclusiv din cadrul CSI) achitarea cotizațiilor și datoriilor a fost asigurată din bugetul organelor centrale de specialitate ale administrației publice în sumă de 34,3 mil. lei.

Examinările auditului au constatat unele neconcordanțe la acest capitol, după cum urmează: (i) MF a finanțat la 3 organizații⁸⁶ mai mult decât a fost repartizat prin HG cu 124,3 mii lei, astfel prin HG s-a repartizat 1,97 mil. lei iar MF a finanțat 2,1 mil. lei; (ii) Pentru o organizație nu au fost repartizate mijloace prin HG, deși a fost prezentată MF propunerea de buget și a fost achitată de către MF în sumă de 39,7 mii lei; (iii) La 25 de organizații au fost repartizate mijloace în sumă de 31,1 mil. lei dar MF a finanțat 25,6 mil. lei sau cu 5,5 mil. lei mai puțin. Din care la 2 organizații (Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor (UIT), OECD privind asistenta administrativă în materie fiscală) nu au fost finanțate mijloace. (iv) La 2 organizații (Organizația Internațională a Muncii, Organizația Mondială a Sănătății) au fost formate datorii din anii precedenți, care se achită conform unui plan multianual de reeșalonare a datoriilor restante, în anul 2019 fiind calculate datorii spre achitare în sumă de 5,5 mil. lei. Totodată, au fost repartizate 7,6 mil. lei dar au fost achitate cotizații în sumă de 5,7 mil. lei sau cu 1,9 mil. lei mai puțin.

VII. PREZENTAREA BUGETULUI DE STAT

MF este organul central de specialitate al administrației publice care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniile de competență, are misiunea de realizare a managementului finanțelor publice⁸⁷ și administrează bugetul de stat. Componentele BPN cuprind BS⁸⁸, BASS, FAOAM și BL, din care bugetul consolidat central se formează din BS, BASS și FAOAM, iar bugetele locale de nivelul întâi și de nivelul al doilea formează în ansamblu bugetul consolidat local⁸⁹. Resursele și cheltuielile bugetelor formate în cadrul sistemului bugetar se consolidează în BPN, gestionarea mijloacelor BS se efectuează prin contul unic trezorerial, deschis în sistemul de evidență contabilă al BNM.

Potrivit Raportului privind executarea bugetului public național pe anul 2019⁹⁰, au fost încasate venituri în sumă totală de 62 949,2 mil. lei, ceea ce reprezintă 29,9% din PIB. Veniturile BPN, în comparație cu indicatorii precizați, au înregistrat o descreștere cu 0,9%, echivalentă cu (-565,0 mil. lei). Totodată, comparativ cu anul 2018, veniturile încasate în BPN au fost în creștere cu 8,5%, sau cu

⁸⁵ HG nr.110 din 27.02.2019 „cu privire la achitarea din BS pentru anul 2019 a cotelor de membru și a datoriilor RM față de organismele internaționale și regionale.

⁸⁶ Adunarea Parlamentară a Franconiei HG – 65 798,0 lei (3 340 euro), finanțat 68 490,0 lei (3 500 euro); Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE) – HG 1 135 114,0 lei (57 620 euro), finanțat 1 173 558,0 lei (60 250 euro); Uniunea Poștală Universală (UPU) – HG 770 000,0 lei (44 000 CHF), finanțat 853 157,0 lei (48 517,0 CHF).

⁸⁷ HG nr.696 din 30.08.2017 „Cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor”.

⁸⁸ BS - totalitatea veniturilor, cheltuielilor și surselor de finanțare destinate pentru realizarea funcțiilor autorităților publice centrale, cu excepția funcțiilor proprii sistemului public de asigurări sociale și sistemului de asigurări obligatorii de asistență medicală, precum și pentru stabilirea relațiilor cu alte bugete.

⁸⁹ Art.26 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014.

⁹⁰ Formularul nr.14 „Raportul privind executarea bugetului public național”, aprobat prin Ordinul MF nr.18 din 27.01.2020.

4 953,3 mil. lei. Executarea principalilor indicatori ai BPN pe anul 2019 se prezintă în Anexa nr.25 la prezentul Raport de audit.

BS în anul 2019 poartă un caracter deficitar. Astfel, inițial, prin Legea bugetului de stat pe anul 2019⁹¹, parametrii bugetului de stat au fost aprobați la venituri în sumă de 42 125,5 mil. lei, la cheltuieli – de 47 664,2 mil. lei, cu o depășire a cheltuielilor asupra veniturilor de 5 538,7 mil. lei.

În urma rectificării Legii bugetare anuale⁹², veniturile au scăzut cu 3,5%, sau cu 1 492,0 mil. lei, constituind 40 633,5 mil. lei, cheltuielile – cu 2,8%, sau cu (-1 327,4 mil. lei), constituind 46 336,8 mil. lei, iar deficitul – cu (-164,6 mil. lei). La baza rectificării bugetului a fost revizuirea indicatorilor macroeconomici, necesitățile pentru implementarea legii privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar etc. *Sinteza modificărilor operate la principalii indicatori ai BS pe anul 2019 este prezentată în Anexa nr.26 la prezentul Raport de audit.*

Analiza auditului denotă că, în temeiul art.18 din Legea bugetară anuală și în baza propunerilor prezentate de executorii de buget, indicatorii aprobați de Parlament au fost modificați de către MF spre majorare cu 9,4 mil. lei, decât nivelul modificat de Parlament la venituri și la cheltuieli. *Analiza execuției de ansamblu a bugetului de stat pe anul 2019 se prezintă în Tabelul nr.3.*

Tabelul nr.3

Executarea Bugetului de stat față de sumele aprobate și precizate pe anul 2019

(mil. lei)								
Indicatori sintetici	Prevederi bugetare aprobate*	Prevederi modificate prin Lege	Prevederi bugetare precizate	Executat	Executat față de aprobat		Executat față de precizat	
					suma (+/-)	nivelul de executare (%)	suma (+/-)	nivelul de executare (%)
1	2	3	4	5	6=5-2	7=5/2*100	8=5-4	9=5/4*100
Venituri	42.125,5	40.633,5	40.642,9	39.967,9	-2.157,6	94,9	-675,0	98,3
Cheltuieli	47.664,2	46.336,8	46.346,2	43.073,9	-4.590,3	90,4	-3.272,3	92,9
Deficit	-5.538,7	-5.703,3	-5.703,3	-3.106,0	-2.432,7	56,1	-2.597,3	54,5

Sursă: Datele generalizate de echipa de audit din Raportul privind executarea bugetului de stat pe anul 2019.
** Prevederi bugetare aprobate prin Legea bugetului de stat pe anul 2019.*

Analizând datele privind executarea bugetului de stat pe anul 2019, față de indicatorii precizați, prin prisma responsabilităților MF de a menține în permanență un echilibru bugetar corespunzător, auditul relevă:

- încasările realizate în sumă de 39 967,9 mil. lei sunt cu (-675,0) mil. lei (1,7%) sub nivelul prevederilor bugetare precizate;
- cheltuielile de casă în sumă de 43 073,9 mil. lei sunt cu (-3 272,3) mil. lei (7,1%) sub nivelul cheltuielilor bugetare precizate;
- deficitul bugetar în sumă de (-3 106,0) mil. lei este cu (-2 597,3) mil. lei (45,5%) sub nivelul prevederilor bugetare definitive, ca urmare a neexecutării cheltuielilor cu 3 272,3 mil. lei și neîncasării veniturilor cu 675,0 mil. lei. Finanțarea pentru acoperirea deficitului bugetar nu a atins suma precizată cu 2 597,3 mil. lei.

⁹¹ Legea bugetului de stat pentru anul 2019 nr.303 din 30.11.2018.

⁹² Lege bugetară anuală – act legislativ prin care se aprobă, după caz, BS, BASS, FAOAM și care stabilește reglementări specifice acestor bugete pentru anul bugetar respectiv. *Legea nr.112 din 04.09.2019.*

Drept urmare, exercițiul bugetar 2019 a înregistrat la venituri un nivel de executare a indicilor precizați de 98,3% și la cheltuieli – de 92,9%. Totodată, comparând încasările realizate, plățile efectuate până la finele anului 2019 și deficitul înregistrat cu sumele veniturilor, cheltuielilor și deficitului, aprobate prin Legea bugetului de stat pentru anul 2019, rezultă o nerealizare a veniturilor estimate inițial de 5,1% și o diminuare a cheltuielilor cu 9,6%.

Raportul anual privind executarea bugetului de stat pe anul bugetar încheiat, potrivit prevederilor legale⁹³, se întocmește și se prezintă spre examinare și aprobare Guvernului de către MF, iar Guvernul îl prezintă spre aprobare Parlamentului până la data de 01 iunie 2020.

Datele privind indicii bugetari aprobați și precizați la venituri și cheltuieli, executarea de casă a veniturilor și cheltuielilor sunt date agregate din sistemul de evidență trezorerială al MF, iar ceilalți indici se includ ca rezultat al consolidării datelor rapoartelor financiare prezentate de către autoritățile/instituțiile bugetare, responsabilitatea pentru corectitudinea și veridicitatea datelor revenindu-le acestora.

Datele privind indicatorii bugetari aprobați și precizați la venituri și cheltuieli, soldul bugetar, sursele de finanțare, precum și executarea de casă a acestora sunt date agregate din sistemul de evidență trezorerială al MF, iar ceilalți indicatori se includ ca rezultat al consolidării datelor din rapoartele financiare prezentate de către autoritățile/instituțiile bugetare, responsabilitatea pentru corectitudinea și veridicitatea datelor revenindu-le acestora.

Auditul financiar exercitat a avut drept scop obținerea unei asigurări rezonabile referitor la faptul că Raportul Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2019, întocmit de MF și prezentat Guvernului spre aprobare, este elaborat, în toate aspectele semnificative, în conformitate cu prevederile legale și prezintă veridic informația financiară, bazată pe datele evidenței sistemului trezorerial și datele consolidate ale rapoartelor autorităților/instituțiilor bugetare, iar operațiunile sunt corecte și conforme prevederilor legale.

VIII. RECOMANDĂRI

1. Definitivarea cadrului normativ în vigoare și aducerea în concordanță cu prevederile Legii nr.181/2014 referitor la noțiunea de „subsidii/subvenții”. **(Secțiunea III)**
2. Modificarea cadrului normativ privind finanțarea de la bugetul de stat a instituțiilor publice, fondurilor și proiectelor investiționale prin intermediul subsidiilor, cu conformarea la prevederile Legii nr.181 din 25.07.2014⁹⁴. **(Secțiunea III)**
3. Completarea/dezvoltarea cadrului legal cu prevederi exhaustive privind utilizarea mijloacelor financiare aferente proiectelor finanțate din surse externe. **(Secțiunea IV - 4.2.1)**
4. Asigurarea ajustării cadrului regulator cu privire la planificarea resurselor și cheltuielilor bugetare în concordanță cu cadrul legal. **(Secțiunea VI - 6.4)**
5. Reglementarea, în comun cu alte organe cu atribuții de administrare a veniturilor bugetului de stat, a normelor regulatorii cu privire la obligativitatea, modul și periodicitatea raportării restanțelor către

⁹³ Art.47 și art.73 din Legea nr.181 din 25.07.2014.

⁹⁴ Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014.

Ministerul Finanțelor, pentru includerea informației respective în Raportul Guvernului privind executarea bugetului de stat. (Secțiunea VI - 6.5)

6. Reglementarea modului de ținere a Registrului debitorilor și modul de evidență a executării sancțiunilor și amenzilor. (Secțiunea VI – 6.6)

IX. RESPONSABILITĂȚILE CELOR ÎNSĂRCINAȚI CU GUVERNANȚA PENTRU RAPOARTELE GUVERNULUI

Responsabilitatea Guvernului, în domeniul finanțelor publice, constă în conducerea generală a activității executive în domeniul gestionării finanțelor publice, în conformitate cu principiile și regulile stabilite și prezentarea Raportului privind executarea BS Parlamentului⁹⁵.

Responsabilitatea Ministerului Finanțelor⁹⁶ a constat în pregătirea și prezentarea fidelă către Guvern a Raportului privind executarea BS în termenul prevăzut de calendarul bugetar, în conformitate cu cadrul de raportare aplicabil și asigurarea publicării acestuia⁹⁷. Totodată, în calitate de autoritate publică centrală în domeniul finanțelor publice, MF este responsabil de: **(i)** stabilirea activităților intermediare ale calendarului bugetar și monitorizarea implementării acestuia, precum și asigurarea coordonării generale a procesului bugetar; **(ii)** elaborarea și asigurarea implementării politicii bugetar-fiscale în conformitate cu principiile și regulile bugetar-fiscale stabilite; **(iii)** elaborarea și prezentarea Guvernului spre aprobare a CBTM; **(iv)** examinarea propunerilor de buget ale APC, elaborarea și prezentarea Guvernului a proiectului legii bugetului de stat pe anul respectiv și, în caz de necesitate, a proiectelor de legi privind modificarea acestuia; **(v)** examinarea proiectelor legilor anuale ale BASS, FAOAM și a sintezelor consolidate ale proiectelor bugetelor locale de nivelul întâi și nivelul al doilea, precum și determinarea transferurilor interbugetare în conformitate cu legislația; **(vi)** asigurarea gestionării mijloacelor financiare ale bugetelor componente ale BPN prin contul unic trezorerial și prin alte conturi deschise în BNM și în instituțiile financiare, administrarea BS și monitorizarea executării celorlalte bugete componente ale BPN; **(vii)** organizarea și asigurarea funcționării sistemului trezorerial; **(viii)** întocmirea și publicarea rapoartelor periodice și anuale privind executarea BS, precum și privind executarea BPN; **(ix)** elaborarea și aprobarea cadrului metodologic necesar pentru implementarea Legii nr.181 din 25.07.2014 și a altor acte normative în domeniul finanțelor publice, precum și acordarea asistenței metodologice APC și locale în procesul bugetar etc.

Responsabilitatea Direcției Trezoreria de Stat⁹⁸ ține de: **(i)** evidența contabilă a executării de casă a BS, încasărilor la BASS și la FAOAM prin sistemul trezorerial al MF; **(ii)** asigurarea procesului privind raportarea bugetară; **(iii)** colaborarea cu IP „Centru de Tehnologii Informaționale în Finanțe” privind administrarea, dezvoltarea și menținerea sistemelor informaționale în scopul asigurării executării de casă a bugetelor și a mijloacelor extrabugetare prin CUT, a evidenței contabile și a raportării etc.

⁹⁵ Art.19 din Legea nr.181 din 25.07.2014: „asigură durabilitatea programului de guvernare și a altor documente de politici din punct de vedere bugetar-fiscal; aprobă cadrul bugetar pe termen mediu; aprobă și prezintă Parlamentului proiectele legilor bugetare anuale, precum și proiectele de legi privind modificarea bugetelor; adoptă hotărâri privind redistribuirea alocațiilor în condițiile art.60 alin.(1) lit. a); asigură gestionarea eficientă și transparentă a fondului de rezervă și a fondului de intervenție ale Guvernului etc.”.

⁹⁶ Art.20 din Legea nr.181 din 25.07.2014.

⁹⁷ Art.73 din Legea nr.181 din 25.07.2014.

⁹⁸ Pct.1.3 din Ordinul MF nr.215 din 28.12.2015 „Cu privire la aprobarea Normelor metodologice privind executarea de casă a bugetelor componente ale bugetului public național prin Contul Unic Trezorerial al Ministerului Finanțelor”.

Direcția Trezoreria de Stat și Trezoreriile Regionale ale Ministerului Finanțelor efectuează executarea de casă a încasărilor bugetelor componente ale BPN, a plăților BS și ale bugetelor locale, în baza clasificății bugetare⁹⁹ și a planului de conturi contabile¹⁰⁰.

Responsabilitatea autorităților/instituțiilor bugetare constă în întocmirea și prezentarea rapoartelor financiare în baza Legii contabilității și în conformitate cu termenele și cerințele stabilite de Ministerul Finanțelor¹⁰¹.

X. RESPONSABILITĂȚILE AUDITORULUI ÎNTR-UN AUDIT AL RAPOARTELOR GUVERNULUI

Auditorul este responsabil de planificarea și realizarea misiunii de audit, cu obținerea probelor suficiente și adecvate în vederea susținerii bazei pentru opinia de audit.

Obiectivele auditorului sunt: obținerea unei asigurări rezonabile că Raportul Guvernului privind executarea bugetului de stat nu este afectat de denaturări semnificative, cauzate de fraude sau erori, precum și emiterea unei opinii.

Asigurarea rezonabilă este un nivel ridicat de asigurare, dar nu este o garanție că un audit efectuat în conformitate cu SIA va detecta întotdeauna o denaturare semnificativă atunci când ea există. Denaturările pot fi urmare a fraudelor sau erorilor. Totodată, denaturările pot fi considerate semnificative dacă, în mod individual sau în ansamblu, pot influența deciziile economice ale utilizatorilor acestor situații financiare.

O informație mai detaliată privind responsabilitățile auditorului este prezentată pe pagina web a Curții de Conturi, la adresa: <http://www.ccrm.md/activitatea-curtii-de-conturi-1-25>.

SEMNĂTURA AUDITORULUI

Șeful echipei de audit,
auditor public principal,

Maia Savva

Auditor public principal,

Tatiana Ailoi

Auditor public superior,

Diana Croitoru

Responsabil de audit:

Șeful Direcției generale audit I,

Natalia Trofim

⁹⁹ Ordinul MF nr.208 din 24.12.2015 „Privind Clasificația bugetară”.

¹⁰⁰ Ordinul MF nr.216 din 28.12.2015 „Cu privire la aprobarea Planului de conturi contabile în sistemul bugetar și a Normelor metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar”.

¹⁰¹ Art.74 din Legea nr.181 din 25.07.2014.

XI.ANEXE

Anexa nr.1

Componența și formatul formularelor la Raportul anual privind executarea bugetului de stat pe anul 2019, în comparație cu anul 2018

Nr. formularului	Denumirea conform Ordinului MF nr.18 din 27.01.2020	Nr. formularului	Denumirea conform Ordinului MF nr.32 din 19 februarie 2019
<i>Formularul nr.1*</i>	Raport privind executarea indicatorilor generali și surselor de finanțare ale bugetului de stat (conform Anexei nr.1 la Legea bugetului de stat pentru a. 2019)	<i>Formularul nr.1*</i>	Raport privind executarea indicatorilor generali și surselor de finanțare ale bugetului de stat (conform Anexei nr.1 la Legea bugetului de stat pe a.2018)
<i>Formularul nr.2*</i>	Raport privind executarea veniturilor bugetului de stat și surselor de finanțare a soldului bugetar (conform Anexei nr.2 la Legea bugetului de stat pentru a.2019)	<i>Formularul nr.2*</i>	Raport privind executarea veniturilor bugetului de stat (conform Anexei nr.2 la Legea bugetului de stat pe a.2018)
<i>Formularul nr.3*</i>	Raport privind executarea bugetelor autorităților finanțate de la bugetul de stat la partea de cheltuieli (conform Anexei nr.3 la Legea bugetului de stat pe a.2019)	<i>Formularul nr.3*</i>	Raport privind executarea bugetelor autorităților publice centrale (conform Anexei nr.3 la Legea bugetului de stat pe a.2018)
<i>Formularul nr.3.1</i>	Raport privind executarea bugetelor autorităților finanțate de la bugetul de stat la partea de resurse totale (conform Anexei nr.3 la Legea bugetului de stat pe a.2019)	-	-
<i>Formularul nr.3.2</i>	Raport privind executarea bugetelor autorităților finanțate de la bugetul de stat la partea de resurse generale (conform Anexei nr.3 la Legea bugetului de stat pe a.2019)	-	-
<i>Formularul nr.3.3</i>	Raport privind executarea bugetelor autorităților finanțate de la bugetul de stat la partea de venituri colectate (conform Anexei nr.3 la Legea bugetului de stat pe a.2019)	-	-
<i>Formularul nr.3.4</i>	Raport privind executarea bugetelor autorităților finanțate de la bugetul de stat la partea de resurse ale proiectelor finanțate din surse externe (conform Anexei nr.3 la Legea bugetului de stat pe a.2019)	-	-
<i>Formularul nr.4*</i>	Raport privind executarea cheltuielilor bugetului de stat conform clasificăției funcționale (conform Anexei nr.4 la Legea bugetului de stat pe a.2019)	-	-
<i>Formularul nr.5*</i>	Raport privind executarea cheltuielilor de personal pe autorități publice centrale (conform Anexei nr.5 la Legea bugetului de stat pe a.2019)	-	-
<i>Formularul nr.6*</i>	Raport privind executarea investițiilor capitale pe autorități publice centrale la total (conform Anexei nr.6 la Legea bugetului de stat pe a.2019)	<i>Formularul nr.4*</i>	Raport privind executarea investițiilor capitale pe autoritățile publice centrale (conform Anexei nr.4 la Legea bugetului de stat pe a.2018)

<i>Formularul nr.6.1</i>	Raport privind executarea investițiilor capitale pe autorități publice centrale din contul resurselor generale și veniturilor colectate (conform Anexei nr.6 la Legea bugetului de stat pe a.2019)	<i>Formularul nr.4.1*</i>	Raport privind executarea investițiilor capitale pe autoritățile publice centrale din contul resurselor generale și veniturilor colectate (conform Anexei nr.4 la Legea bugetului de stat pe a.2018)
<i>Formularul nr.6.2</i>	Raport privind executarea investițiilor capitale pe autorități publice centrale din contul proiectelor finanțate din surse externe (conform Anexei nr.6 la Legea bugetului de stat pe a.2019)	<i>Formularul nr.4.2*</i>	Raport privind executarea investițiilor capitale pe autoritățile publice centrale din contul proiectelor finanțate din surse externe (conform Anexei nr.4 la Legea bugetului de stat pe a.2018)
<i>Formularul nr.7*</i>	Raport privind transferurile de la bugetul de stat către bugetele locale (conform Anexei nr.7 la Legea bugetului de stat pe a.2019)	<i>Formularul nr.5*</i>	Raport privind transferurile de la bugetul de stat către bugetele locale (conform Anexei nr.5 la Legea bugetului de stat pe a.2018)
<i>Formularul nr.7.1</i>	Raport privind transferurile cu destinație specială de la bugetul de stat către bugetele locale (conform Anexei nr.7 la Legea bugetului de stat pe a.2019)	<i>Formularul nr.5.1*</i>	Raport privind transferurile cu destinație specială de la bugetul de stat către bugetele locale (conform Anexei nr.5 la Legea bugetului de stat pe a.2018)
<i>Formularul nr.7.1.1</i>	Raport privind transferurile cu destinație specială pentru asistența socială de la bugetul de stat către bugetele locale (conform Anexei nr.7 Legea bugetului de stat pe a.2019)	<i>Formularul nr.5.1.1*</i>	Raport privind transferurile cu destinație specială pentru asistența socială de la bugetul de stat către bugetele locale (conform Anexei nr.5 la Legea bugetului de stat pe a.2018)
<i>Formularul nr.8*</i>	Raport privind executarea cheltuielilor și activelor nefinanciare ale bugetului de stat sub aspectul clasificății economice	<i>Formularul nr.6*</i>	Raport privind executarea cheltuielilor și activelor nefinanciare ale bugetului de stat sub aspectul clasificății economice
<i>Formularul nr.9*</i>	Raport privind creanțele și datoriile la cheltuieli și active nefinanciare formate în autoritățile/instituțiile bugetare finanțate de la bugetul de stat conform clasificății economice	<i>Formularul nr.7*</i>	Raport privind creanțele și datoriile la cheltuieli și active nefinanciare formate în autoritățile/instituțiile bugetare finanțate de la bugetul de stat conform clasificății economice
<i>Formularul nr.10*</i>	Raport privind repartizarea și utilizarea mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului	<i>Formularul nr.8*</i>	Raport privind repartizarea și utilizarea mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului
<i>Formularul nr.11*</i>	Raport privind repartizarea și utilizarea mijloacelor fondului de intervenție al Guvernului	<i>Formularul nr.9*</i>	Raport privind repartizarea și utilizarea mijloacelor fondului de intervenție al Guvernului
<i>Formularul nr.12*</i>	Raport privind repartizarea și utilizarea mijloacelor Programului de reintegrare a țării	-	-
<i>Formularul nr.13*</i>	Bilanțul contabil privind executarea bugetului de stat	<i>Formularul nr.10*</i>	Bilanțul contabil privind executarea bugetului de stat
<i>Formularul nr.14</i>	Raport privind executarea bugetului public național	<i>Formularul nr.11*</i>	Raport privind executarea bugetului public național

Notă: Cu asterisc (*) sunt marcate formularele Rapoartelor, parte componentă a Raportului privind executarea bugetului de stat pe anul 2019, testate de către audit sub aspect financiar și regulamentar.

Sinteza subsidiilor executate din BS în anul 2019 și soldurilor de mijloace bănești acumulate la beneficiarii de subsidii

(mil. lei)

Instituția	Aprobat	Precizat	Executat anul 2019 MF	Executat conform Raportului instituției	Sold de mijloace bănești la 01.01.2019	Cheltuieli executate	Sold de mijloace bănești la 31.12.2019	Sold la 31.12.2019 recalculat de către echipa de audit
1	2	3	4	5	6	7	8	9=5+6-7
Ministerul Finanțelor	1,2	1,2	0,8	0,8	0,00	0,8	0,00	0,00
Ministerul Economiei și Infrastructurii	2.240,6	2.252,9	2.190,7	2.182,7	21.054,6	23.106,4	144,6	130,9
MADRM	1.079,3	1.056,0	1.012,3	1.012,3	35,1	1.029,0	9,5	18,4
MECC	214,6	226,9	223,7	223,7	14,1	223,7	41,8	14,1
MSMPS	142,8	98,0	94,6	85,9	0,05	78,1	8,0	7,9
Cancelaria de Stat	139,9	148,7	141,95	141,95	7,8	115,95	33,8	33,8
CEC	40,0	40,0	34,1	34,1	46,9	60,5	19,4	20,5
IP Compania „Teleradio- Moldova”	122,6	122,6	122,6	122,65	14,2	119,4	10,9	17,4
IP Agenția Relații Funciare și Cadastru	42,2	19,0	12,1	12,1	0,00	12,1	0,0	0,00
Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	0,00	26,8	17,3	17,3	0,00	16,2	1,1	1,1
Agenția „Moldsilva”	11,2	11,2	11,2	11,2	0,00	11,2	0,00	0,00
Agenția Proprietății Publice	0,00	6,4	6,4	6,4	0,00	6,4	0,00	0,00
Agenția de Investiții	5,0	6,0	5,97	6,01	-	-	-	6,0
Acțiuni generale SE BORDNETZE SRL	41,5	41,5	21,2	-	-	-	-	-
TOTAL	4.082,4*	4.057,1	3.894,95	3.857,0	21.172,7	24.779,7	269,2	250,0

Sursă: Rapoartele instituțiilor bugetare și datele prezentate de către MF.

*Au fost aprobate mijloace MAEIE – 0,02 mil. lei, și Consiliului Audiovizualului – 1,5 mil. lei, care, la rectificarea bugetului, s-au anulat.

Sinteza repartizării alocațiilor aprobate pentru Programul „Prima casă” pentru compensații bănești pe categorii de beneficiari în anul 2019

Programul	Numărul de cereri depuse	Numărul de beneficiari acceptați	Contracte încheiate		Suma compensațiilor acordate	Numărul de beneficiari de la debutul Programului	Contracte încheiate de la debutul Programului	
			Număr	Suma (mil. lei)			Număr	Suma (mil. lei)
Prima casă 2	451	394	394	167,5	2,7	533	533	224,2
Prima casă 3	1076	1024	1024	540,2	5,3	1292	1292	570,6
Prima casă 4	277	223	223	32,2	0,4	223	223	32,2
Total, inclusiv:	1804	1641	1641	739,9	8,4	2048	2048	786,9
2+3		259	259	110,9	2,8	382	382	150,7
3+4		142	142	56,5	0,6	142	142	56,5

Sursele de finanțare a deficitului bugetului de stat pe anul 2019

(mil. lei)

Indicatori	Aprobat	Precizat	Executat	Devieri (+/-)
1	2	3	4	5=4-3
TOTAL SURSE DE FINANȚARE	5 538,7	5 702,3	3 106,0	-2 596,3
Active financiare (4)	-876,6	117,4	892,3	774,9
Creanțe interne (41)	228,0	871,8	1 127,8	256
dintre care: acțiuni și alte forme de participare în capital în interiorul țării (venituri din privatizare) (415)	-164,5	-158,2	85,2	243,4
Alte creanțe ale bugetului (418)	392,5	1 030,0	1 042,6	12,6
Împrumuturi recreditate interne între bugete (46)	43,8	40,8	36,8	-4
Împrumuturi recreditate interne instituțiilor financiare și nefinanciare (47)	-1 149,7	-801,2	-262,3	538,9
Creanțe externe (48)	1,2	6,0	6,0	0
Datorii (5)	6 729,4	4 466,1	621,9	-3 844,2
Modificarea soldului de mijloace bănești (9)	-314,1	1 119,8	1 591,8	472

Sursă: Raportul privind executarea bugetului conform Clasificației economice la situația din 31.12.2019.

Realizarea veniturilor bugetului de stat pe anul 2019, comparativ cu anul 2018, precum și ponderea acestora în PIB

(mil. lei)

Indicatori	Cod ECO	Precizat	Încasări realizate		Încasări realizate în anul 2019 față de anul 2018		Ponderea în PIB	
		2019	2019	2018	Devieri (+/-)	Ponderea	2019*	2018**
1	2	3	4	5	6=4-5	7=4/5*100	8=4/PIB*100	9=5/PIB*100
VENITURI TOTAL, din care:	1	40 642,9	39 967,9	36 432,7	3 535,2	109,7	19,0	19,2
Impozite și taxe	11	37 030,1	36 417,2	34 057,9	2 359,3	106,9	17,3	17,9
Impozite pe venit	111	6 899,2	6 860,3	6 865,9	-5,6	99,9	3,3	3,6
Impozit pe venitul persoanelor fizice	1111	1 604,1	1 610,9	1 651,5	-40,6	97,5	0,8	0,9
Impozit pe venitul persoanelor juridice	1112	5 295,1	5 249,4	5 214,4	35,0	100,7	2,5	2,7
Impozite pe proprietate	113	52,0	50,8	49,6	1,2	102,4	0,0	0,0
Impozite pe proprietate cu caracter ocazional	1133	10,0	9,7	8,1	1,6	119,8	0,0	0,0
Alte impozite pe proprietate	1136	42,0	41,1	41,4	-0,3	99,3	0,0	0,0
Impozite și taxe pe mărfuri și servicii	114	28 217,2	27 707,6	25 476,7	2 230,9	108,8	13,2	13,4
Taxa pe valoarea adăugată	1141	20 588,6	20 096,6	18 527,3	1 569,3	108,5	9,6	9,8
Accize	1142	6 294,3	6 220,1	5 682,8	537,3	109,5	3,0	3,0
Taxe pentru servicii specifice	1144	10,8	7,8	9,7	-1,9	80,4	0,0	0,0
Taxe și plăți pentru utilizarea mărfurilor și pentru practicarea unor genuri de activitate	1145	388,0	397,8	327,9	69,9	121,3	0,2	0,2
Alte taxe pentru mărfuri și servicii	1146	935,5	985,3	928,9	56,4	106,1	0,5	0,5
Taxa asupra comerțului exterior și operațiunilor externe	115	1 861,7	1 798,4	1 665,8	132,5	108,0	0,9	0,9
Taxe vamale și alte taxe de import	1151	1 231,9	1 197,1	1 109,9	87,2	107,9	0,6	0,6
Alte taxe asupra comerțului exterior și operațiunilor externe	1156	629,8	601,2	555,8	45,4	108,2	0,3	0,3
Granturi primite	13	1 793,8	1 540,5	335,4	1 205,1	459,3	0,7	0,2
Granturi primite de la guvernele altor state	131	40,1	25,7	80,1	-54,4	32,1	0,0	0,0
Granturi primite de la organizațiile internaționale	132	1 753,8	1 514,8	255,3	1 259,5	593,3	0,7	0,1
Alte venituri	14	1 784,3	1 986,7	2013,4	-26,7	98,7	0,9	1,1
Venituri din proprietate	141	285,2	312,3	406,5	-94,2	76,8	0,1	0,2
Dobânzi încasate	1411	150,5	171,8	203,4	-31,6	84,5	0,1	0,1
Dividende primite	1412	131,3	137,5	202,7	-65,2	67,8	0,1	0,1
Renta	1415	3,4	3,0	0,4	2,6	750,0	0,0	0,0

Venituri din vânzarea mărfurilor și serviciilor	142	999,2	1 183,5	935,0	248,5	126,6	0,6	0,5
Taxe și plăți administrative	1422	298,6	348,0	300,2	47,8	115,9	0,2	0,2
Comercializarea mărfurilor și serviciilor de către instituțiile bugetare	1423	700,7	835,5	634,8	200,7	131,6	0,4	0,3
Amenzi și sancțiuni	143	386,5	365,3	374,1	-8,8	97,6	0,2	0,2
Donații voluntare	144	24,2	22,2	32,8	-10,6	67,7	0,0	0,0
Alte venituri și venituri neidentificate	145	89,1	103,3	264,9	-161,6	39,0	0,0	0,1
Transferuri primite în cadrul bugetului public național	19	34,7	23,5	26,0	-2,5	90,4	0,0	0,0
Transferuri primite între bugetul de stat și bugetele locale	191	34,697.7	23,5	26,0	-2,5	90,4	0,0	0,0

* Produsul intern brut luat în calcul pentru anul 2019, conform datelor preliminare ale BNS, este de 210 019 mil. lei

** Produsul intern brut luat în calcul pentru anul 2018, conform datelor BNS, este de 190 016 mil. lei

Sursă: Date generalizate de echipa de audit conform Rapoartelor privind executarea bugetului de stat pe anii 2018 și 2019, Formularul nr.2.

Anexa nr.6

Sinteza dobânzilor încasate în BS în anul 2019

(mil. lei)

Indicatori	Aprobat	Precizat	Executat	Devieri		
				(+/-)	(+/-)	(%)
1	2	3	4	5=4-3	6=4-2	7=4/3*100
Dobânzi încasate și alte plăți încasate la:	295,7	150,6	171,8	21,2	-123,9	114,1%
soldurile mijloacelor bugetare	37,3	28,1	40,7	12,6	3,4	144,8%
soldurile mijloacelor bugetare depozitate	150,0	29,1	29,1	0	-120,9	100,0%
împrumuturile acordate, împrumuturile recreditate și mijloacele dezafectate de la buget pentru onorarea garanțiilor în afara sistemului bugetar	102,5	87,4	96,6	9,2	-5,9	110,5%
împrumuturile acordate și împrumuturile recreditate în interiorul sistemului bugetar	6,0	5,9	5,4	-0,5	-0,6	91,5%

Sursă: Raportul privind executarea bugetului conform clasificăției economice la situația din 31.12.2019.

Anexa nr.7

Sinteza veniturilor bugetului de stat executate și raportate de către Ministerul Finanțelor și Serviciul Fiscal de Stat pentru anul 2019, la care echipa de audit a solicitat confirmarea veniturilor executate de la administratorii de venituri care au calculat veniturile la BS

Nr. d/o	Cod ECO	Denumirea clasificăției economice	Suma executată conform datelor MF, mii lei	Suma executată confirmată de administratori, la solicitarea echipei de audit	Devieri (+)	Devieri (-)	Administrator de venituri conform Ordinului MF nr.205 din 21.12.2018	Administrator de venituri conform cadrului legal
1	114632	Taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele neînmatriculate în RM ale căror masă totală, sarcină masică pe axă sau ale căror dimensiuni depășesc limitele admise	11021,89	3847,9	7174,0		MF	Agencia Națională Transport Auto
2	141541	Redevența din concesionarea activelor și terenurilor aferente	2727,88	2727,25	0,6		MF	Ministerul Economiei și Infrastructurii
3	142219	Taxele percepute de la participanții privați pentru schimbul de date prin platforma interoperabilitate	63,01	63,01	0,0		MF	Agencia de Guvernare Electronică
4	143112	Amenzi și sancțiuni contravenționale, aplicate pentru neachitarea vinierei, încasate în bugetul de stat	1860,44	3108,9		-1248,5	MF	Inspectoratul General al Poliției și Poliția de Frontieră
5	143115	Amenzi aplicate de către Agenția Achiziții Publice	0,68	2,1		-1,4	MF	Agencia Achiziții Publice
6	143460	Amenzi aplicate de Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței	444,92	445,4		-0,5	MF	Agencia pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței
Total			16 118,8	10 194,6	7 174,6	-1 250,4	X	X
1	114640	Plata obligatorie a producătorilor de produse vitivinicole	26101,96	26101,96	0,0		-	Fondul Viei și Vinului
2	142241	Plata lunară pentru prestarea serviciilor de telefonie mobilă	83592,32	83592,32	0,0		Instituția bugetară	Fondul de susținere a populației, Agenția Națională Asistență Socială
3	145111	Alte venituri încasate în BS	1657,27	1724,7		-67,4	SFS	Ministerul Finanțelor /Serviciul Fiscal de Stat

4	114525	Taxa de eliberare a autorizațiilor pentru transporturi rutiere internaționale	58642,76	46491,7	12151,1		SFS	Agenția Națională Transport Auto
5	114634	Taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova ale căror masă totală, sarcină masică pe axă sau ale căror dimensiuni depășesc limitele admise	6336,22	10731,1		-4394,9	SFS	Agenția Națională Transport Auto
6	143113	Amenzi aplicate de către agenții constatați din cadrul subdiviziunilor Inspectoratului General al Poliției	43656,76	43135,9	520,9		SFS	Inspectoratul General al Poliției
7	143114	Amenzi aplicate de către agenții constatați din cadrul Autorității Administrative „Agenția Națională Transport Auto”	13384,92	12092,9	1292,0		SFS	Agenția Națională Transport Auto
8	143116	Amenzi aplicate de Inspectoratul pentru Protecția Mediului	4785,67	3185,6	1600,1		SFS	Inspectoratul pentru Protecția Mediului
9	143117	Amenzi aplicate de Consiliul Concurenței	4148,59	5717,6		-1569,0	SFS	Consiliul Concurenței
10	143210	Amenzi aplicate de Inspectoratul Național de Patrulare	59640,62	65034,7		-5394,1	SFS	Inspectoratul Național de Patrulare
11	143230	Amenzi aplicate de Inspectoratul Național de Patrulare pentru încălcarea traficului rutier, constatate cu ajutorul mijloacelor foto-video	15200,05	12477,6	2722,5		SFS	Inspectoratul Național de Patrulare
12	143311	Amenzi aplicate de Inspekția Financiară, încasate în bugetul de stat	43279,27	1221,0	42058,3		SFS	Inspekția Financiară
13	143350	Amenzi aplicate de Centrele de medicină preventivă	1403,99	1348,0	56,0		SFS	Inspectoratul General al Poliției de Frontieră
14	143410	Amenzi aplicate de Agenția pentru Supraveghere Tehnică	1539,67	3876,1		-2336,4	SFS	Agenția pentru Supraveghere Tehnică
Total			363 370,1	316 731,2	60 400,9	-13 761,8	X	x
Total General			379 488,9	326 925,7	67 575,5	-15 012,2	X	x

Sursă: Datele sistematizate de către echipa de audit.

Executarea încasărilor din granturi pe anul 2019

(mil. lei)

Indicatori	Aprobat	Precizat	Executat	Executat față de precizat	
				(+/-)	(%)
1	2	3	4	5=4-3	6=4/3
GRANTURI PRIMITE, inclusiv:	1 960,2	1 793,9	1 540,5	-253,4	85,9%
pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe	731,9	425,0	305,8	-119,2	72,0%
pentru susținerea bugetului:	1 228,3	1 368,8	1 234,7	-134,1	90,2%
-liberalizarea regimului de vize	96,9	102,6	95,9	-6,7	93,5%
-educația vocațională	90,9	96,3	90,1	-6,2	93,6%
-reforma în domeniul finanțelor publice	138,5	146,5	125,5	-21,0	85,7%
-ENPARD (agricultura)	276,9	362,1	330,2	-31,9	91,2%
-liberalizarea comerțului	102,9	108,8	98,7	-10,1	90,7%
-reforma poliției	126,6	133,95	281,9	+148,0	210,5%
-suport macrofinanciar	395,6	418,6	193,0	-225,6	46,1%
-reforma în energetică	x	x	19,3	+19,3	X

Sursă: Raportul privind executarea bugetului conform clasificăției economice la situația din 31.12.2019.

Informația privind executarea mijloacelor din surse externe (granturi) de către instituțiile bugetare în anul 2019

(mii lei)

Nr. d/o	Proiectul	Cod Proiect	Instituția	Granturi executate/ primite în anul 2019	Aprobat	Precizat	Executat	Nivel de executare (%)
1	2	3	4	5	6	7	8=7/6*100	
1	Proiectul "Consolidarea guvernantei parlamentare în Republica Moldova"	70196	Secretariatul Parlamentului 0101	571,1	1.699,0	1.123,4	456,3	40,6
2	Proiectul "Suport pentru Secretariatul tehnic comun al Programului Operațional Comun România-Republica Moldova"	70219	Cancelaria de Stat 0201	1.984,1	4.155,0	4.155,0	2.249,2	54,1
3	Proiectul "Consolidarea cadrului instituțional al RM în domeniul migrației și dezvoltării"	70205	Cancelaria de Stat 0201	1.400,0	69,3	1.400,0	1.231,6	88,0

4	Proiectul "Reabilitarea si modernizarea posturilor vamale de la frontiera moldo-română"	70210	Ministerul Finanțelor 0203	7.609,6	35.279,6	2.406,2	0,0	0,0
5	Proiectul "Consolidarea competențelor de salvare în cadrul Detașamentelor de Pompieri din Moldova "	70260	MAI 0205	113,9	0,0	114,0	112,5	98,7
6	Proiectul "Îmbunătățirea prevenirii, pregătirii și răspunsului la dezastrele chimice si naturale (EU-CHEM-REACT2)"	70263	MAI 0205	338,5	0,0	338,5	96,3	28,4
7	Proiectul "Îmbunătățirea infrastructurii de operare a serviciului mobil (SMURD),de pregătire a cadrelor de intervenție în situații de urgență	70199	MAI 0205	2.681,6	30.600,0	13.101,4	0,0	0,0
8	Proiectul "Cooperarea cu NATO"	70153	Ministerul Apărării 0207	1.156,3	849,5	849,5	91,4	10,8
9	Proiectul "Educație pentru Drone - eDrone."	70252	MEI 0218	266,7	0,0	361,6	143,7	39,7
10	Proiectul "Piața energetică competitivă"	70248	MEI 0218	6.319,8	7.052,0	7.566,3	6.450,7	85,3
11	Proiect de achiziție a locomotivelor si de restructurare a infrastructurii feroviare	70124	MEI 0218	5.031,2	45.652,3	5.306,8	5.031,2	94,8
12	Proiectul "Modernizarea sistemului termoenergetic al municipiului Bălți"	70090	MEI 0218	37.266,8	14.605,8	40.389,2	37.266,8	92,3
13	Proiectul de susținere a Programului în sectorul drumurilor	70024	MEI 0218	14.213,0	900.000,0	1.120.347,6	970.328,8	86,6
14	Proiectul "Programul de reziliență rurală (IFAD VII)"	70201	MADRM 0219	23.709,0	39.991,1	39.991,1	5.610,2	14,0
15	Consolidarea cadrului instituțional în sectorul alimentării cu apă și sanitație din Republica Moldova	70166	MADRM 0219	34.889,3	35.000,0	35.000,0	27.165,5	77,6
16	Proiectul "Programul rural de reziliență economico-climatică incluzivă(IFAD VI)"	70104	MADRM 0219	23.680,0	72.311,1	74.904,1	36.784,8	49,1
17	Proiectul "Suport pentru cooperarea științifică și tehnică"	70086	MADRM 0219	141,07	0	141,1	141	99,9
18	Proiectul "Computerizarea școlilor din raionul Taraclia, Republica Moldova"	70253	MECC 0220	1.389,8	0,0	1.389,8	0,0	0,0
19	Proiectul "Programul de grant pentru proiectele securității umane (KUSANONE)"	70254	MECC 0220	1.582,1				
20	Proiectul "Evaluarea opțiunilor locale de producere a energiei electrice"	70256	MECC 0220	151,0	0,0	733,0	0,0	0,0

21	Proiectul "Restabilirea Grădinii Botanice Naționale (Institut) "Alexandru Cibotaru" "	70259	MECC 0220	811,5	0,0	823,4	770,4	93,6
22	Proiectul „Implicarea efectivă a părților interesate în activitățile de evaluare externă a calității (Erasmus+)”	70268	MECC 0220	55,4				
23	Proiectul „Xilogravuri Japoneze din colecția Muzeului Național de Artă al Moldovei”	70270	MECC 0220	140,8				
24	Programul - cadru al UE pentru cercetare și inovare - Orizont 2020	70105	MECC 0220	11.299,4	15.322,5	28.929,8	7.756,9	26,8
25	Proiectul "Suport pentru cooperarea științifică și tehnică"	70086	MECC 0220	3.856,1	12.272,9	7.087,9	3.631,4	51,2
26	Proiectul "Îmbunătățirea politicii de ocupare pentru unele categorii de persoane"	70257	MSMPS 0221	787,5	0,0	2.359,4	283,7	12,0
27	Proiectul "Îmbunătățirea infrastructurii de operare a serviciului mobil (SMURD), de pregătire a cadrelor de intervenție în situații de urgență"	70199	MSMPS 0221	4.222,1	16.350,3	1.513,7	0,0	0,0
28	Proiectul "Dezvoltarea capacităților statistice pe baza datelor ce țin de abilități"	70188	MSMPS 0221	1.476,8	774,0	2.326,6	2.097,3	90,1
29	Proiectul de susținere a Consiliului Național de Coordonare TB/SIDA	70138	MSMPS 0221	282,3	1.053,5	1.053,5	650,9	61,8
30	Programul de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, al infecțiilor cu transmitere sexuală și al tuberculozei în Moldova	70014	MSMPS 0221	81.984,2	92.741,7	92.741,7	65.262,4	70,4
31	Proiectul "Consolidarea sistemului statistic național"	70231	BNS 0241	501,2	1.036,3	628,0	500,2	79,6
32	Programul - cadru al UE pentru cercetare și inovare - Orizont 2020	70105	ANCD 0250	685,7	3.601,6	2.106,3	1.051,4	49,9
33	Proiectul "Suport pentru cooperarea științifică și tehnică"	70086	ANCD 0250	525,9	2.530,0	1.267,4	328,7	25,9
34	Proiectul "Programul Cadru 7"	70085	ANCD 0250	381,2	1.500,0	515,1	394,0	76,5
35	Proiectul "WINET - Comerț și inovație în industria vinului (PBMN 2014-2020)"	70247	Agencia de Investitii 0251	5.065,0	0,0	5.065,0	2.686,2	53,0
36	Proiectul "Perfecționarea abilităților în activitatea de laborator pentru specialistii agro-alimentari din Europa de Est/Ag-Lab"	70233	ANSA 0275	163,2	0,0	140,0	24,0	17,1
37	Proiectul „Suport financiar pentru achiziționarea echipamentelor video-audio pentru Comisia Electorală Centrală”	70279	CEC 0402	438,7				

38	Proiectul „Creșterea transparenței și optimizarea activității organelor electorale inferioare”	70251	CEC 0402	78,2	0,0	78,1	78,1	100,0
39	Proiectul "Consolidarea democrației în Republica Moldova prin alegeri incluzive și transparente"	70203	CEC 0402	806,8	0,0	806,8	806,8	100,0
40	Programul - cadru al UE pentru cercetare și inovare - Orizont 2020	70105	Serviciul de Protecție și Pază de Stat 0408	2.105,0	1.818,3	1.277,4	373,6	29,2
41	Proiectul II al Fondului de Investiții Sociale	70023	Fondul de investiții sociale 0504	25.670,9	41.109,7	46.780,6	43.825,2	93,7
			Total	305.832,8	1.377.375,5	1.545.119,3	1.223.681,1	79,2

Sursă: Raportul privind sinteza proiectelor finanțate din surse externe, incluse în buget la situația din 31.12.2019.

Anexa nr.10

Informația privind soldul de mijloace bănești la sfârșitul anului 2019 și la sfârșitul anului 2018 provenite din proiecte finanțate din surse externe (împrumuturi și/sau granturi), accesibile pentru utilizare în aceleași scopuri în anul bugetar următor

(mii lei)

Nr. d/o	Instituția	Codul instituției	Aprobat	Precizat	Executat 2019	Executat 2018	Devieri (+/-)
1	Secretariatul Parlamentului	0101	0,00	0,00	-114,79	0,00	-114,79
2	Cancelaria de Stat	0201	-5.060,60	-4.744,60	-14.221,80	-5.456,33	-8.765,47
3	Ministerul Finanțelor	0203	0,00	0,00	-8.375,30	-2.040,40	-6.334,90
4	Ministerul Justiției	0204	-2.441,10	-7.925,30	-3.228,33	-8.948,28	5.719,95
5	Ministerul Afacerilor Interne	0205	0,00	-112,40	-3.093,42	-3.284,66	191,24
6	Ministerul Apărării	0207	-3.875,80	-4.763,90	-5.686,16	-4.763,95	-922,21
7	Ministerul Economiei și Infrastructurii	0218	-188.795,10	-704.758,70	-713.957,51	-738.789,59	24.832,08
8	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului	0219	-12.234,80	-137.779,50	-158.797,91	-150.196,66	-8.601,25
9	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	0220	-1.676,60	-8.319,90	-34.707,95	-31.046,42	-3.661,53
10	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale	0221	-15.203,00	-22.574,20	-37.349,83	-16.031,63	-21.318,20
11	Biroul Național de Statistică	0241	0,00	0,00	-0,94	-29,50	28,56
12	Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	0250	0,00	0,00	-1.020,77	-1.388,76	367,99
13	Agenția de Investiții	0251	0,00	0,00	-2.274,77	0,00	-2.274,77
14	Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	0275	-355,10	0,00	-184,29	-391,72	207,43

15	Comisia Electorală Centrală	0402	0,00	0,00	-510,35	-313,56	-196,79
16	Serviciul de Protecție și Pază de Stat	0408	0,00	0,00	-2.042,76	-337,13	-1.705,63
17	Academia de Științe a Moldovei	0501	0,00	0,00	-272,59	-421,42	148,83
18	Fondul de Investiții Sociale	0504	-18.565,60	-59.951,10	-86.683,48	-106.011,45	19.327,97
19	Fondul de dezvoltare durabilă Moldova	0505	-41.793,20	-60.042,60	-77.947,18	-72.969,43	-4.977,75
	TOTAL		-290.000,90	-1.010.972,20	-1.150.470,13	-1.142.420,89	-8.049,24

Sursă: Raportul privind sinteza proiectelor finanțate din surse externe, incluse în buget la situația din 31.12.2019.

Anexa nr.11

Informația privind executarea granturilor, pe donatori

(mii lei)

Nr. d/o	Donatorii	Cod donator	Aprobat	Precizat	Executat	Devieri (+/-); (%)		Executat în anul 2018
						6=5-4	7=5/4	
	1	2	3	4	5	6=5-4	7=5/4	8
1	Organizația de Dezvoltare Industrială a Națiunilor Unite (UNIDO)	2013	791,20	791,20	0,00	-791,20	0,00	0,00
2	Corporația Financiară Nordică de Mediu (NEFCO)	2014	5.538,40	0,00	0,00	0,00		0,00
3	Agenția SUA pentru Dezvoltare Internațională	2015	0,00	733,00	151,00	-582,00	20,60	0,00
4	Principatul Monaco	2017	0,00	823,40	811,53	-11,87	98,56	0,00
5	Organizația Internațională a Muncii	2018	0,00	2.359,40	0,00	-2.359,40	0,00	0,00
6	Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei	2050	2.528,40	0,00	0,00	0,00		0,00
7	Banca Europeană de Investiții	2051	30.512,30	210,70	0,00	-210,70	0,00	0,00
8	Banca Germană KfW	2052	20.016,50	25.687,40	25.670,93	-16,47	99,94	14.406,06
9	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare	2053	184.973,60	75.696,00	56.511,03	-19.184,97	74,66	25.617,07
10	Banca Mondială	2054	8.080,90	8.985,10	7.796,63	-1.188,47	86,77	4.694,90
11	Comisia Europeană	2055	281.363,70	113.558,63	39.184,77	-74.373,86	34,51	49.923,48
12	Fondul Global pentru Combaterea SIDA, Tuberculozei și Malariei	2056	97.731,00	97.731,00	82.266,45	-15.464,55	84,18	80.986,83
13	Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agricolă	2057	47.059,00	46.859,00	48.828,81	1.969,81	104,20	32.008,78
14	Guvernul Japoniei	2061	0,00	0,00	1.582,12	1.582,12		0,00
15	Guvernul SUA	2064	9.312,50	9.229,80	496,39	-8.733,41	5,38	4.141,43
16	Fondul pentru copii al Națiunilor Unite	2066	2.712,40	293,40	168,00	-125,40	57,26	158,21
17	Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare	2069	2.852,70	2.647,60	1.711,01	-936,59	64,62	2.657,29
18	Fondul Canadian	2073	512,00	266,60	9,33	-257,27	3,50	0,00

19	Fondul Global de Mediu	2074	3.440,00	3.440,00	0,00	-3.440,00	0,00	0,00
20	Guvernul Poloniei	2083	0,00	114,00	113,91	-0,09	99,92	0,00
21	Guvernul Austriei	2084	1.000,00	150,00	0,00	-150,00	0,00	0,00
22	Guvernul României	2085	1.137,70	164,20	109,62	-54,58	66,76	59.150,10
23	Agenția austriacă pentru dezvoltare	2097	12.642,00	12.642,00	6.706,56	-5.935,44	53,05	5.373,19
24	Agenția elvețiană pentru dezvoltare și cooperare	2098	18.867,80	20.198,50	29.582,78	9.384,28	146,46	18.857,69
25	Organizația Tratatului Atlanticului de Nord (NATO)	2099	849,50	849,50	1.156,34	306,84	136,12	0,00
26	Alți donatori	2999	0,00	1.609,00	2.188,63	579,63	136,02	37.400,67
		300	0,00	0,00	787,46	787,46		0,00
	TOTAL		731.921,60	425.039,43	305.833,30	-119.206,13	71,95	335.375,70

Sursă: Raportul privind sinteza proiectelor finanțate din surse externe, incluse în buget la situația din 31.12.2019.

Anexa nr.12

Analiza executării cheltuielilor bugetului de stat în aspectul clasificății economice pe anul 2019, comparativ cu anul 2018

(mil. lei)

Cheltuieli	Aprobat pe an	Precizat pe an	Executat în anul 2019	Executat față de precizat pe an		Executat în anul 2018	Executat anul curent față de precedent	
				devieri (+/-)	în %		devieri (+/-)	în %
1	2	3	4	5=4-3	6=4/3*100	7	8=4-7	9=4/7*100
CHELTUIELI ȘI ACTIVE NEFINANCIARE, total:	47.664,2	46.346,2	43.073,9	-3.272,3	92,9	38.708,3	4.365,6	111,3
CHELTUIELI, total, din care:	42.845,4	42.377,4	40.060,2	-2.317,2	94,5	35.841,7	4.218,5	111,8
Cheltuieli de personal	7.226,7	6.781,4	6.465,3	-316,1	95,3	6.601,7	-136,4	97,9
Bunuri și servicii	2.542,4	2.160,0	1.725,2	-434,8	79,9	1.756,1	-30,9	98,2
Dobânzi	1.944,6	1.669,1	1.619,6	-49,5	97,0	1.504,8	114,8	107,6
Subsidii	4.082,4	4.057,1	3.895,0	-162,1	96,0	4.041,9	-146,9	96,4
Granturi acordate	25,4	52,96	32,9	-20,1	62,1	21,5	11,4	153,0
Prestații sociale	474,5	482,1	399,3	-82,8	82,8	342,3	57,0	116,7
Alte cheltuieli	3.994,0	3.444,7	2.824,2	-620,5	82,0	1.817,7	1.006,5	155,4
Transferuri acordate în cadrul BPN	22.555,4	23.729,97	23.098,8	-631,2	97,3	19.755,6	3.343,2	116,9
ACTIVE NEFINANCIARE, din care:	4.818,8	3.968,8	3.013,7	-955,1	75,9	2.866,6	147,1	105,1
Mijloace fixe, inclusiv:	3.607,1	2.915,6	2.114,8	-800,8	72,5	1.964,1	150,7	107,7
<i>investiții capitale în active în curs de execuție</i>	2.374,2	1.665,4	1.278,7	-386,7	76,8	850,3	428,4	150,4

Stocuri de materiale circulante	1.206,0	1.012,6	867,1	-145,5	85,6	913,1	-46,0	95,0
Producție în curs de execuție, produse și producție finită, animale tinere de îngrășat	-4,2	-4,05	-4,56	-0,5	112,6	-15,6	11,0	29,2
Mărfuri	9,9	44,6	36,4	-8,2	81,6	0,0	36,4	-
Active neproductive	-	0,03	0,03	0,0	100,0	0,0	0,0	-

Sursă: Date generalizate de echipa de audit conform Raportului privind executarea bugetului de stat pe anul 2019, Formularul nr.8.

Anexa nr.13

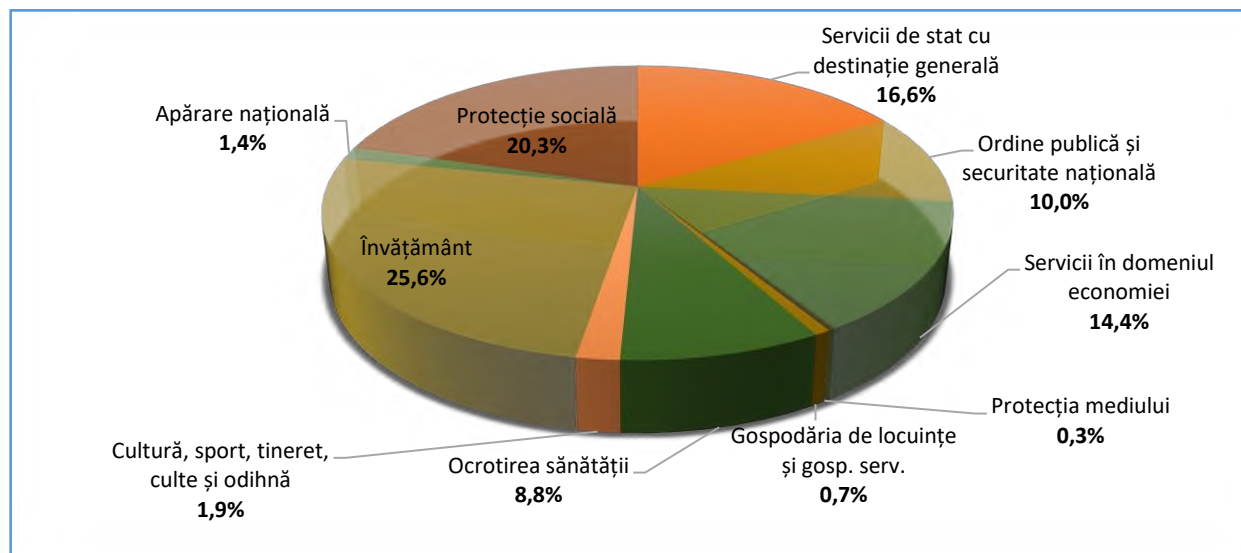
Analiza executării cheltuielilor bugetului de stat conform clasificăției funcționale pe anul 2019, comparativ cu anul 2018

(mil. lei)

Indicatori	Aprobat	Precizat	Executat anul 2019	Executat față de precizat pe an		Executat în anul 2018	Executat anul curent față de precedent	
				devieri (+/-)	în %		devieri (+/-)	în %
1	2	3	4	5=4-3	6=4/3*100	7	8=4-7	9=4/7*100
CHELTUIELI, total:	47.664,2	46.346,2	43.073,9	-3.272,3	92,9	38.708,3	4.365,6	111,3
Servicii de stat cu destinație generală	8.550,0	7.948,4	7.147,8	-800,6	89,9	5.926,9	1.220,9	120,6
Apărare națională	636,2	617,1	598,5	-18,6	97,0	631,7	-33,2	94,7
Ordine publică și securitate națională	4.743,3	4.548,1	4.304,6	-243,5	94,6	4.357,6	-53,0	98,8
Servicii în domeniul economiei	7.811,2	7.023,9	6.192,6	-831,3	88,2	5.807,6	385,0	106,6
Protecția mediului	226,3	212,3	133,7	-78,6	63,0	99,5	34,2	134,4
Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale	406,6	377,3	292,2	-85,1	77,4	371,9	-79,7	78,6
Ocrotirea sănătății	4.316,2	4.094,9	3.786,7	-308,2	92,5	3.646,0	140,7	103,9
Cultură, sport, tineret, culte și odihnă	789,1	855,8	809,5	-46,3	94,6	700,2	109,3	115,6
Învățământ	10.610,1	11.572,1	11.045,6	-526,5	95,5	9.730,8	1.314,8	113,5
Protecție socială	9.575,0	9.096,2	8.762,7	-333,5	96,3	7.436,1	1.326,6	117,8

Sursă: Informații generalizate de echipa de audit conform Raportului privind executarea bugetului de stat pe anul 2019, Formularul nr.4.

Ponderea cheltuielilor BS conform clasificății funcționale pe anul 2019

Sursă: Informație generalizată de echipa de audit conform Raportului privind executarea bugetului de stat pe anul 2019, Formularul nr.4.

Anexa nr.14

Informația privind volumul cheltuielilor de personal pe APC aprobat și executat în anul 2019 (Anexa nr.5 la Legea bugetului de stat pentru anul 2019)

(mii lei)

Denumirea	Cod	Aprobat	Definitivat prin Legea bugetară anuală	Precizat	Executat	Executat față de aprobat (%)	Executat/Aprobat (+/-)	Executat față de precizat (%)	Executat/Precizat (+/-)
1	2	3	4	5	6	7=6/3	8=6-3	9=6/5	10=6-5
Secretariatul Parlamentului	101	109.397,40	100.791,10	99.221,10	92.482,74	84,54	-16.914,66	93,21	-6.738,36
Aparatul Președintelui Republicii Moldova	102	13.706,80	16.934,80	16.934,80	15.324,52	111,80	1.617,72	90,49	-1.610,28
Curtea Constituțională	103	10.852,10	10.590,50	10.590,50	9.975,86	91,93	-876,24	94,20	-614,64
Curtea de Conturi	104	43.219,00	41.753,00	41.753,00	41.744,23	96,59	-1.474,77	99,98	-8,77

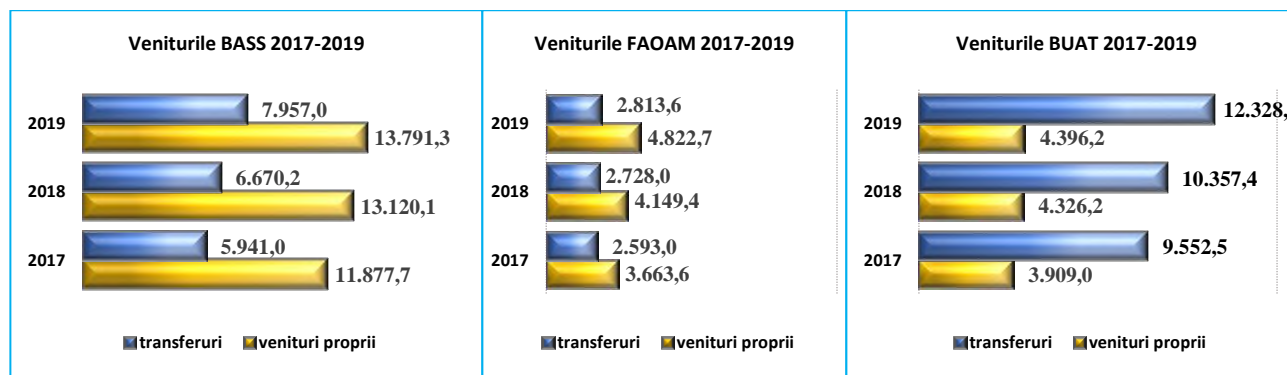
Cancelaria de Stat	201	116.084,00	101.013,10	101.013,10	98.332,86	84,71	-17.751,14	97,35	-2.680,24
Ministerul Finanțelor	203	931.121,00	951.899,90	951.899,90	946.409,90	101,64	15.288,90	99,42	-5.490,00
Ministerul Justiției	204	353.104,50	348.983,90	349.516,90	344.593,84	97,59	-8.510,66	98,59	-4.923,06
Ministerul Afacerilor Interne	205	1.839.751,20	1.784.386,80	1.801.322,70	1.796.571,88	97,65	-43.179,32	99,74	-4.750,82
Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	206	53.849,20	57.578,10	57.578,10	56.562,97	105,04	2.713,77	98,24	-1.015,13
Ministerul Apărării	207	489.314,40	421.528,20	424.201,20	424.179,73	86,69	-65.134,67	99,99	-21,47
Ministerul Economiei și Infrastructurii	218	143.221,00	127.061,60	127.907,64	121.509,12	84,84	-21.711,88	95,00	-6.398,52
Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului	219	198.633,70	221.484,70	227.037,10	224.061,40	112,80	25.427,70	98,69	-2.975,70
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	220	453.675,80	492.699,90	491.161,80	483.686,49	106,62	30.010,69	98,48	-7.475,31
Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale	221	495.212,00	488.148,10	496.649,10	491.293,24	99,21	-3.918,76	98,92	-5.355,86
Biroul Național de Statistică	241	71.411,40	74.550,40	74.550,40	74.550,40	104,40	3.139,00	100,00	0,00
Agenția Relații Funciare și Cadastru	242	4.558,20	3.964,30	3.999,30	3.999,30	87,74	-558,90	100,00	0,00
Agenția Relații Interetnice	243	1.823,20	2.129,00	2.192,00	2.183,12	119,74	359,92	99,59	-8,88
Agenția „Moldsilva”	244	2.296,70	2.601,50	2.930,50	2.930,50	127,60	633,80	100,00	0,00
Centrul Național Anticorupție	247	97.994,90	96.229,90	94.704,90	89.911,26	91,75	-8.083,64	94,94	-4.793,64
Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	248	16.131,00	13.973,40	14.088,40	14.085,84	87,32	-2.045,16	99,98	-2,56
Agenția Proprietății Publice	249	16.192,50	7.349,20	8.836,20	8.497,92	52,48	-7.694,58	96,17	-338,28
Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	250	3.226,60	2.752,90	2.752,90	2.752,90	85,32	-473,70	100,00	0,00
Agenția de Investiții	251	4.792,00	3.030,50	3.856,20	3.615,63	75,45	-1.176,37	93,76	-240,57
Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală	252	50.363,00	39.875,40	39.875,40	32.509,48	64,55	-17.853,52	81,53	-7.365,92
Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	275	112.010,90	115.400,00	116.380,00	116.007,94	103,57	3.997,04	99,68	-372,06
Agenția Națională Antidoping	277	388,90	658,20	658,20	631,49	162,38	242,59	95,94	-26,71
Centrul Serviciului Civil	279	900,80	1.140,80	1.161,00	1.160,90	128,87	260,10	99,99	-0,10
Consiliul Superior al Magistraturii	301	339.285,80	336.915,80	335.074,79	332.189,28	97,91	-7.096,52	99,14	-2.885,51
Consiliul Superior al Procurorilor	302	5.474,10	5.474,10	5.474,10	5.049,02	92,23	-425,08	92,23	-425,08

Procuratura Generală	303	302.373,50	307.541,90	307.541,90	299.825,81	99,16	-2.547,69	97,49	-7.716,09
Oficiul Avocatului Poporului	401	7.430,70	7.112,10	7.112,10	6.581,06	88,57	-849,64	92,53	-531,04
Comisia Electorală Centrală	402	11.881,50	16.416,00	16.416,00	15.881,77	133,67	4.000,27	96,75	-534,23
Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal	403	5.476,30	5.609,50	5.609,50	5.225,30	95,42	-251,00	93,15	-384,20
Consiliul Coordonator al Audiovizualului	404	5.790,00	6.664,10	6.664,10	6.554,36	113,20	764,36	98,35	-109,74
Consiliul Concurenței	405	16.448,10	16.684,60	16.684,60	16.684,60	101,44	236,50	100,00	0,00
Serviciul de Informații și Securitate	406	137.879,70	184.454,30	184.454,30	177.926,30	129,04	40.046,60	96,46	-6.528,00
Autoritatea Națională de Integritate	407	16.793,10	10.293,10	10.293,10	6.157,41	36,67	-10.635,69	59,82	-4.135,69
Serviciul de Protecție și Pază de Stat	408	63.868,90	62.232,90	62.364,90	62.364,90	97,65	-1.504,00	100,00	0,00
Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității	409	1.960,80	2.231,90	2.263,90	2.261,25	115,32	300,45	99,88	-2,65
Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor	410	3.572,80	4.339,30	4.339,30	4.252,47	119,02	679,67	98,00	-86,83
Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor	411	9.374,70	8.723,70	8.723,70	7.840,42	83,63	-1.534,28	89,87	-883,28
Academia de Științe a Moldovei	501	8.621,40	7.184,40	7.478,40	7.451,91	86,44	-1.169,49	99,65	-26,49
Institutul Național al Justiției	502	10.512,70	10.137,40	10.137,40	9.479,34	90,17	-1.033,36	93,51	-658,06
Acțiuni generale	799	646.746,50	760.497,60	228.008,10		0,00	-646.746,50	0,00	-228.008,10
TOTAL		7.226.722,80	7.281.021,90	6.781.412,53	6.465.290,66	89,46	-761.432,14	95,34	-316.121,87

Sursă: Raportul privind executarea cheltuielilor de personal pe autorități publice centrale pe anul 2019 (conform Anexei nr.5 la Legea bugetului de stat pentru anul 2019), Formularul nr.5.

Sinteza executării transferurilor de la bugetul de stat în comparație cu veniturile proprii ale bugetelor componente ale BPN în perioada anilor 2017-2019

(mil. lei)

Anexa nr.16

Sinteza executării transferurilor de la BS către BUAT în anul 2019
(conform Anexei nr.7 la Legea bugetului de stat pentru anul 2019)

(mil. lei)

Transferuri	Aprobat pe an	Precizat pe an	Precizat pe an față de aprobat pe an		Executat	Executat față de precizat pe an	
			(+/-)	(%)		(+/-)	(%)
1	2	3	4=3-2	4=3/2*100	5	6=5-3	7=5/3*100
Total general, inclusiv:	11 148,7	11 957,6	808,8	107,3	11 578,9	-378,7	96,8
cu destinație generală	1 619,6	1 619,6	-	100,0	1 619,6	-	100,0
cu destinație specială	9 205,8	9 901,1	+695,3	107,6	9 522,5	-378,7	96,2
din fondul de compensare	7,9	7,9	-	100,0	7,9	-	100,0
alte transferuri curente cu destinație generală	315,4	429,0	+113,5	136,0	429,0	-	100,0

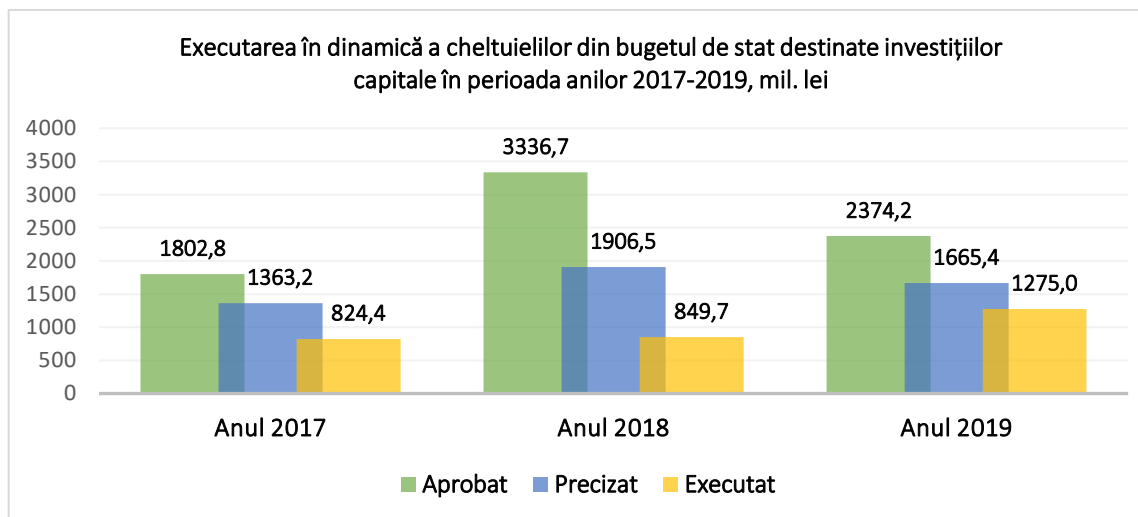
Sursă: Informații generalizate de echipa de audit în baza datelor din Raportul privind executarea bugetului de stat pe anul 2019, Formularul nr.7.

Anexa nr.17

Sinteza soldurilor în structura transferurilor cu destinație specială în perioada anilor 2018-2019			
(mil.lei)			
Tipul cheltuielilor	Anul 2018	Anul 2019	Devieri (+/-)
Învățământ	244,1	13,2	-230,9
Sport și cultură	0,6	0,3	-0,3
Asistența socială	0,07	0,06	-0,01
Infrastructura drumurilor	5,3	1,2	-4,1
Investiții capitale	2,0	0,4	-1,6
Total	252,0	15,3	-236,7

Sursă: Informații generalizate de echipa de audit în baza datelor prezentate de Ministerul Finanțelor.

Anexa nr.18

Sursă: Date generalizate de echipa de audit din Rapoartele Ministerului Finanțelor privind executarea bugetului de stat pe anii 2017, 2018, 2019.

Analiza executării investițiilor capitale pe surse de finanțare pentru perioada anilor 2017-2019, mil. lei												
Indicator	Anul 2017				Anul 2018				Anul 2019			
	Aprobat	Precizat	Executat	Executat/ Precizat	Aprobat	Precizat	Executat	Executat/ Precizat	Aprobat	Precizat	Executat	Executat/ Precizat
1	2	3	4	5=4/3,%	6	7	8	9=8/7*100	10	11	12	13=12/11,%

Total, inclusiv:	1802,8	1363,2	824,4	60,5%	3336,7	1906,5	849,7	44,6%	2374,2	1665,4	1275,0	76,6%
Resurse generale și colectate	330,8	323,6	249,1	77,0%	499,0	334,1	245,3	73,4%	520,1	314,9	204,1	64,8%
Surse externe	1472,0	1040,6	575,3	55,3%	2837,7	1572,4	604,3	38,4%	1854,1	1350,5	1070,9	79,3%

Sursă: Date generalizate de echipa de audit în baza Rapoartelor Ministerului Finanțelor privind executarea investițiilor capitale de la bugetul de stat pe anii 2017, 2018, 2019.

Anexa nr.19

Analiza executării cumulative a alocațiilor destinate investițiilor capitale față de costurile estimate inițiale ale proiectelor, mii lei

Nr d/ o	Denumirea proiectului	Anul lansării	Costul total estimat de către MF în Nota informativă la proiectul Legii bugetului de stat pe anul:							Costul total inițial (la lansarea proiectului)	Costul total estimat pentru anul 2019 față de costul total inițial		Total executat cumulativ la situația din 31.12.2019	Total execu- tat cumu- lativ față de costul total esti- mat pentru anul 2019, %	Total executat cumulativ față de costul total inițial	
			2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019		(+/-)	(%)			+/-	%
1	Reconstrucția Penitenciarului nr. 3, orașul Leova	2013	8000,0	8000,0	26.959,0	26.956,0	35.112,7	35.112,7	35.437,3	8.000,0	27.437,3	343,0%	35.437,30	100,0%	27.437,3	443,0%
2	Reconstrucția Penitenciarului nr. 10, satul Goian, municipiul Chișinău	2014	2000,0	4000,0	30.000,0	32.999,0	36.326,5	36.326,5	38.326,5	2.000,0	36.326,5	1816,3%	38.226,50	99,7%	36.226,5	1911,3%
3	Restaurarea Conacului familiei Lazo din satul Piatra, raionul Orhei	2014	7800,0	7800,0	7.800,0			9.395,3	12.024,0	7.800,0	4.224,0	54,2%	12.822,35	106,6%	5.022,4	164,4%
4	Construcția terenului de fotbal al Școlii sportive specializate de fotbal nr. 2, comuna Stăuceni, municipiul Chișinău	2013	900,0	1400,0	2.000,0	5.000,0	5.000,0	4.498,0	7.442,5	900,0	6.542,5	726,9%	7.081,52	95,1%	6.181,5	786,8%
5	Reconstrucția sălii sportive de haltere a Centrului sportiv de pregătire a loturilor naționale, str. Alexandru Lăpușneanu nr. 2, municipiul Chișinău	2012	5000,0	5020,0	6.500,0	6.720,0	6.720,0	6.720,0	7.500,0	5.000,0	2.500,0	50,0%	7.958,10	106,1%	2.958,1	159,2%
6	Reconstrucția și modernizarea clădirilor Centrului de Excelență în	2016				24.000,0	27.615,9	23.750,0	23.750,0	24.000,0	-250,0	-1,0%	25.016,68	105,3%	1.016,7	104,2%

	Industria Ușoară, str. Nicolae Costin nr. 55, municipiul Chișinău																	
7	Reconstrucția și modernizarea clădirii Centrului de Excelență în Informatică și Tehnologii Informaționale, str. Sarmizegetusa nr. 48, municipiul Chișinău	2016						21.200,0	32.359,4	27.186,5	27.186,5	21.200,0	5.986,5	28,2%	26.494,88	97,5%	5.294,9	125,0%
8	Reconstrucția și modernizarea clădirilor Centrului de Excelență Financiar-Economic, str. Miron Costin nr. 26/2, municipiul Chișinău	2016						24.000,0	20.000,0	32.050,0	33.816,0	24.000,0	9.816,0	40,9%	30.829,61	91,2%	6.829,6	128,5%
9	Construcția complexului sportiv al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”, str. Ion Creangă nr. 1, municipiul Chișinău	2003	9586,7	9856,7	9.856,7					15.308,8	20.122,1	9.586,7	10.535,4	109,9%	18.394,73	91,4%	8.808,0	191,9%
10	Reconstrucția clădirii Centrului Republican pentru Copii și Tineret, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 169, municipiul Chișinău	2008	157434,5	274819,3	117.384,7						122.786,8	157.434,5	-34.647,7	-22,0%	122.785,82	100,0%	-34.648,7	78,0%
11	Renovarea clădirii și a teritoriului adiacent ale Spitalului Căminului de Stat, str. Drumul Viilor nr. 34, municipiul Chișinău	2019									6000	6000	0,0	0,0%	5.674,80	94,6%	-325,2	94,6%
12	Reconstrucția Secției de producere a preparatelor sanguine a Centrului Național de Transfuzie a Sângelui, str. Gheorghe Asachi nr. 65, municipiul Chișinău	2019									1.188,0	1.188,0	0,0	0,0%	1.177,51	99,1%	-10,5	99,1%
13	Reconstrucția clădirii Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 200, municipiul Chișinău	2014			12.253,0	26.315,8	28.605,3	15.595,6			31.231,8	12.253,0	18.978,8	154,9%	32.281,43	103,4%	20.028,4	263,5%
14	Reconstrucția clădirii Centrului Republican pentru Copii și Tineret, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 169, municipiul Chișinău	2008	157434,5	274819,3	117.384,7						122.786,8	157.434,5	-34.647,7	-22,0%	122.785,82	100,0%	-34.648,7	78,0%
Total proiecte cu majorări de peste 15%											213.086,7	90.739,7	122.347,0	134,8%	209.526,42	118.786,7	230,9%	

Implementarea cerințelor și recomandărilor expuse în Hotărârile anterioare ale Curții de Conturi

Recomandarea	Măsurile întreprinse	Statutul implementării recomandării		
		realizat	parțial realizat	nerealizat
Recomandarea nr. 2.1.1. Examinarea rezultatelor auditului financiar al Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2018 în cadrul Colegiului ministerial, cu aprobarea unui plan de măsuri de remediere a situațiilor constatate și de implementare a recomandărilor cuprinse în prezenta Hotărâre;	Elaborarea și aprobarea Planului de măsuri privind implementarea recomandărilor Curții de Conturi din Hotărârea nr.44 din 28 mai 2019 „Cu privire la Raportul auditului financiar al Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2018”. Planul de măsuri de remediere a situației constatate și de implementare a recomandărilor cuprinse în Hotărârea Curții de Conturi nr.44 din 28 mai 2019 „Cu privire la Raportul auditului financiar al Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2018” a fost aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor nr.131 din 07.10.2019.	v		
Recomandarea nr. 2.1.2. Asigurarea consolidării controlului intern în vederea excluderii riscului de admitere a unor erori la atribuirea încasărilor la unele tipuri de venituri;	Pentru recomandarea dată nu au fost elaborate măsuri de remediere a situației constatate, fiind prezentate de către MF următoarele clarificări: „Nu sunt necesare măsuri pentru implementarea recomandării, deoarece responsabili de corectitudinea întocmirii documentelor de plată sunt plătitorii\contribuabilii. Evidența încasărilor se asigură în baza codurilor IBAN indicate de către plătitori în documentele de plată. Nu pot fi calificate erori la atribuirea încasărilor cazurile când contribuabilul la întocmirea documentului de plată a indicat alt cod IBAN. Zilnic, Direcția Trezoreria de Stat și Trezoreriile Regionale perfectează și transmit Serviciului Fiscal de Stat, în format electronic, Registrul veniturilor bugetului de stat, precum și fișierul cu informația la nivel de fiecare document de plată. Responsabil de reflectarea informației în fișele personale ale contribuabililor este Serviciul Fiscal de Stat. Doar plătitorul, verificând informația din fișa de la Serviciul Fiscal de Stat, poate depista că a achitat incorect o plată la buget. Respectiv, Serviciul Fiscal de Stat întocmește documentele de plată de corectare, pe care le prezintă Direcției Trezoreria de Stat pentru executare.”	v		
Recomandarea nr. 2.1.3. Dezvoltarea/completarea cadrului normativ cu reglementări privind executarea și debursarea mijloacelor de finanțare externă provenite exclusiv prin intermediul sistemului trezorerial;	Nu au fost elaborate măsuri de implementare a recomandării. MF a prezentat următoarele motivații – „Nu este necesară completarea cadrului normativ, deoarece cadrul normativ actual prevede că operațiunile de casă efectuate în afara sistemului trezorerial (ambasadele, reprezentanțele, Unitățile de Implementare a Proiectelor finanțate din surse externe, Proiectelor finanțate din surse externe ale autorităților publice locale) se includ în executarea de casă a		v	

	<p>bugetului respectiv, prin prezentarea lunară a Raportului privind executarea bugetului în afara sistemului trezorerial (Forma FD-040), care este introdus în SIMF (pct. 4.5.3. din Normele metodologice privind executarea de casă a bugetelor componente ale bugetului public național și a mijloacelor extrabugetare prin sistemul trezorerial al Ministerului Finanțelor, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 215/2015).</p> <p>Condițiile-standard ale unor creditori (de exemplu, BERD) presupun debursarea mijloacelor financiare direct pe conturile furnizorilor de bunuri/servicii, în baza facturilor și altor documente justificative, și nu pe conturile împrumutatului/recipientului sau a beneficiarului. Acordurile de finanțare respective reprezintă tratate internaționale și prevalează față de legislația națională.</p> <p>Referitor la tragerile din împrumuturi, creditorii oferă acces reprezentanților împrumutatului/recipientului și/sau beneficiarilor la sistemele electronice, în care sunt încărcate documente confirmative privind fiecare debursare reală. În ce privește granturile, partenerii externi, de regulă, nu oferă astfel de soluții electronice pentru ca beneficiarii să poată vizualiza datele privind debursările.</p> <p>Pentru a evita situațiile când debursările în afara sistemului trezorerial au loc fără aducerea la cunoștința împrumutatului/recipientului, în cursul anului curent, Ministerul Finanțelor a negociat cu BERD un nou Acord de grant, care va conține o prevedere prin care BERD se obligă să notifice, prin scrisoare oficială, împrumutatul despre fiecare debursare efectivă (inclusiv data, suma și valuta). Această clauză va fi utilizată pe viitor în cadrul Acordurilor care urmează a fi negociate.”</p>			
<p>Recomandarea nr. 2.1.4. Asigurarea raportării integrale a veniturilor executate de la privatizarea bunurilor proprietate publică;</p>	<p>Completarea Clasificației bugetare și a Planului de conturi cu poziții distincte privind rambursarea mijloacelor în cazul rezilierii contractelor de vânzare/cumpărare.</p> <p>Prin Ordinele ministrului finanțelor nr.119 din 04.09.2019 privind modificarea și completarea Clasificației bugetare (<i>Monitorul Oficial al Republicii Moldova 2019, nr.290-294, art.1537</i>) și nr.132 din 08.10.2019 privind modificarea și completarea Planului de conturi contabile în sistemul bugetar și a Normelor metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar, aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor nr.216 din 08.12.2015 (<i>Monitorul Oficial al Republicii Moldova 2019, nr.310-313, art.1736</i>)</p>	v		
<p>Recomandarea nr. 2.1.5. Asigurarea respectării actelor normative ce reglementează procesul de includere pentru finanțare din buget a obiectelor de investiții capitale, precum și monitorizarea execuției obiectelor de investiții capitale;</p>	<p>1. Elaborarea proiectului de hotărâre a Guvernului pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr.1029/2013 „Cu privire la investițiile capitale publice”.</p> <p>2. Elaborarea proiectului de ordin cu privire la modificarea Instrucțiunii privind managementul proiectelor de investiții capitale, aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 185/2015.</p> <p>În primăvara anului 2019, în cadrul vizitei oficiale la Washington, conducerea Ministerului Finanțelor a solicitat asistența tehnică în vederea evaluării sistemului</p>		v	

	<p>de management al tuturor cheltuielilor capitale publice din Republica Moldova, care a fost acceptată de către FMI. Astfel, în luna octombrie 2019, în Republica Moldova s-a aflat un grup de experți ai FMI, care au oferit asistență tehnică în procesul de evaluare a managementului investițiilor publice din Republica Moldova (Public Investment Management Assessment - PIMA). În rezultatul expertizei, a fost elaborat un Raport preliminar, care trasează părțile slabe și forte, lacunele existente în sistemul de management al cheltuielilor capitale publice din Republica Moldova, precum și recomandările de îmbunătățire, perfecționare a sistemului, inclusiv a cadrului legislativ și normativ în vigoare.</p> <p>În luna ianuarie 2020, Ministerul Finanțelor a recepționat Raportul final al echipei de asistență tehnică din partea FMI, care a evaluat managementul investițiilor publice din Republica Moldova (PIMA – Investment Management Assessment). Respectiv, în vederea implementării recomandărilor expuse în Raportul de audit, pentru luna aprilie 2020 a fost preconizată o vizită de lucru a unei echipe tehnice din cadrul acestui proiect pentru acordarea suportului metodologic, dar care, din cauza restricțiilor de călătorie impuse în condițiile pandemiei infecției COVID-19, nu a avut loc.</p> <p>Urmează a fi luată o decizie de către Ministerul Finanțelor, în comun cu experții asistenței tehnice, despre pașii următori și identificarea unor soluții viabile în acordarea suportului metodologic.</p>			
<p>Recomandarea nr. 2.1.6. Monitorizarea neadmiterii imobilizării mijloacelor bugetare de către autoritățile publice centrale în generarea creanțelor, ținând cont de procesul de înregistrare a contractelor de achiziții prin sistemul trezorerial;</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Informarea Inspecției Financiare privind contractele cu sume considerabile de plăți în avans, pentru efectuarea controalelor. 2. Efectuarea controalelor de către Inspekția Financiară și prezentarea informației către Ministerul Finanțelor. 3. Examinarea cauzelor formării creanțelor și expedierea scrisorilor către autoritățile bugetare privind întreprinderea măsurilor de diminuare a acestora. <p>Pe parcursul trimestrului III și trimestrului IV, Trezoreriile Regionale au monitorizat contractele de achiziții publice.</p> <p>Conform prevederilor art. 66 alin. (5) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, contracte de achiziții publice prezentate de către autoritățile/instituțiile bugetare cu plăți în avans nu au fost acceptate, cu excepția celor expuse la literele a) și b) din alineatul respectiv.</p> <p>Direcția Trezoreria de Stat lunar recepționează și generalizează informația privind creanțele cu termenul expirat ale bugetului de stat și bugetelor locale, după ce aceasta este publicată pe pagina web a ministerului: http://mf.gov.md/ro/trezorerie/rapoarte-privind-executarea-bugetului/rapoarte-lunare. Totodată, informația dată este transmisă atât subdiviziunilor Ministerului Finanțelor, care efectuează o analiză, pentru întreprinderea măsurilor de reducere a creanțelor cu termenul expirat, cât și Inspekției Financiare.</p>		v	

	La moment, este în proces de elaborare o circulară în adresa autorităților publice centrale și locale în vederea întreprinderii măsurilor de diminuare /reducere a creanțelor cu termenul expirat.			
<p>Recomandarea nr. 2.1.7. Asigurarea elaborării, în comun cu Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, a metodologiilor de calcul pentru transferurile cu destinație specială la finanțarea instituțiilor de învățământ (instituții preșcolare, licee-internat cu profil sportiv, școli de tip internat, centre de educație extrașcolară etc.), precum și completării normelor metodologice cu referire la determinarea transferurilor destinate școlilor primare, gimnaziilor și liceelor etc.</p>	<p>1. Întreprinderea măsurilor de atenționare, înaintate Ministerului Educației, Culturii și Cercetării - autoritate publică centrală responsabilă de elaborarea proiectelor de acte normative în domeniul educației, privind inițierea elaborării metodologiei de calcul pentru transferurile cu destinație specială la finanțarea instituțiilor de învățământ (instituții preșcolare, licee-internat cu profil sportiv, școli de tip internat, centre de educație extrașcolară etc.);</p> <p>2. Întreprinderea măsurilor de atenționare, înaintate Ministerului Educației, Culturii și Cercetării - autoritate publică centrală responsabilă de elaborarea proiectelor de acte normative în domeniul educației, în vederea inițierii modificării/completării Hotărârii Guvernului nr. 868 din 08 octombrie 2014 „Privind finanțarea în bază de cost standard per elev a instituțiilor de învățământ primar și secundar general din subordinea autorităților publice locale de nivelul al doilea”.</p> <p>În luna septembrie 2019, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării a organizat două ședințe de lucru privind formula de finanțare pentru instituțiile de educație timpurie, la care au participat experții angajați din cadrul UNICEF și Ministerul Finanțelor.</p> <p>Totodată, la data de 12 septembrie 2019, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării a desfășurat un atelier de discuții privind formula de finanțare pentru instituțiile de educație timpurie, în cadrul căruia expertul internațional din Canada a prezentat 4 versiuni ale formulei/ schemei de finanțare. La atelierul respectiv au participat reprezentanți ai autorităților publice centrale și locale de nivelul I și nivelul II, directorii de instituții de educație timpurie, CALM, ONG-uri, precum și reprezentanții Băncii Mondiale.</p> <p>În urma ședințelor și atelierului de lucru, în data de 4 noiembrie 2019, experții UNICEF au prezentat adițional trei versiuni ale formulei noi de calcul, iar MECC urma să examineze care dintre variantele propuse este cea mai optimă pentru rețeaua de instituții de educație timpurie.</p> <p>Suplimentar, se menționează că Ministerul Finanțelor, prin scrisoarea nr. 07/1-17/141 din 09.12.2019, a atenționat Ministerul Educației, Culturii și Cercetării asupra necesității asigurării elaborării metodologiilor de calcul pentru transferurile cu destinație specială la finanțarea instituțiilor de învățământ (instituții preșcolare, licee-internat cu profil sportiv, școli de tip internat, centre de educație extrașcolară), în scopul acordării cât mai eficiente a alocațiilor pe autorități publice locale, în baza numărului de copii, dar nu în baza datelor financiare istorice.</p>		v	

Sinteza executării veniturilor și cheltuielilor sub aspectul indicatorilor (capitol) aprobați/precizați prin Legea bugetului de stat pentru anul
2019

(mii lei)

Denumirea	Cod	Aprobat	Precizat pe an	Executat anul curent	Supraestimat și subevaluat față de precizat		Supraestimat și subevaluat față de aprobat inițial	
					Supraestimat	Subevaluat	Supraestimat	Subevaluat
Impozit pe venitul persoanelor fizice	1111	1.472.700,0	1.604.100,0	1.610.955,6		-6.855,6		-138.255,6
Impozit pe venitul persoanelor juridice	1112	5.716.700,0	5.295.100,0	5.249.388,0	45.712,0		467.312,0	
Impozite pe proprietate cu caracter ocazional	1133	2.000,0	10.000,0	9.730,3	269,7			-7.730,3
Alte impozite pe proprietate	1136	53.000,0	42.000,0	41.090,0	910,0		11.910,0	
Taxa pe valoarea adăugată	1141	20.129.000,0	20.588.600,0	20.096.573,6	492.026,4		32.426,4	
Accize	1142	6.729.493,0	6.294.319,1	6.220.154,7	74.164,4		509.338,3	
Taxe pentru servicii specifice	1144	10.900,0	10.750,0	7.827,6	2.922,4		3.072,4	
Taxe și plăți pentru utilizarea mărfurilor și pentru practicarea unor genuri de activitate	1145	391.400,0	388.035,9	397.812,2		-9.776,3		-6.412,2
Alte taxe pentru mărfuri și servicii	1146	920.480,0	935.495,0	985.291,4		-49.796,4		-64.811,4
Taxe vamale și alte taxe de import	1151	1.282.600,0	1.231.900,0	1.197.136,9	34.763,1		85.463,1	
Alte taxe asupra comerțului exterior și operațiunilor externe	1156	629.100,0	629.800,0	601.224,3	28.575,7		27.875,7	
Granturi curente primite de la guvernele altor state	1311	46.333,1	40.067,4	25.670,9	14.396,5		20.662,2	
Granturi curente primite de la organizațiile internaționale	1321	1.562.732,0	1.616.464,8	1.448.378,3	168.086,5		114.353,7	
Granturi capitale primite de la organizațiile internaționale	1322	351.194,5	137.329,2	66.445,5	70.883,7		284.749,0	
Dobânzi încasate	1411	295.702,4	150.550,7	171.802,6		-21.251,9	123.899,8	
Dividende primite	1412	89.500,0	131.270,0	137.511,5		-6.241,5		-48.011,5
Renta	1415	2.868,0	3.367,6	2.979,4	388,2			-111,4
Taxe și plăți administrative	1422	695.708,9	298.558,9	347.998,7		-49.439,8	347.710,2	
Comercializarea mărfurilor și serviciilor de către instituțiile bugetare	1423	1.174.474,0	700.667,7	835.538,0		-134.870,3	338.936,0	
Amenzi și sancțiuni contravenționale	1431	42.000,0	76.400,0	80.738,6		-4.338,6		-38.738,6

Amenzi pentru încălcarea traficului rutier	1432	124.650,0	94.600,0	74.840,7	19.759,3		49.809,3	
Amenzi aplicate de organele de control	1433	235.264,3	151.028,3	144.124,7	6.903,6		91.139,6	
Amenzi aplicate de alte organe de stat	1434	61.850,0	64.520,0	65.635,4		-1.115,4		-3.785,4
Donații voluntare pentru cheltuieli curente	1441	11.343,9	24.223,0	22.251,2	1.971,8			-10.907,3
Alte venituri	1451	71.553,7	89.081,2	103.350,2		-14.269,0		-31.796,5
Transferuri primite între instituțiile bugetului de stat și instituțiile bugetelor locale de nivelul II	1913	4.000,0	22.311,8	15.113,5	7.198,3			-11.113,5
Transferuri primite între instituțiile bugetului de stat și instituțiile bugetelor locale de nivelul I	1914	18.952,2	12.385,9	8.390,2	3.995,7		10.562,0	
Total		42.125.500,0	40.642.926,5	39.967.954,1	972.927,2	-297.954,8	2.519.219,6	-361.673,7
Cheltuieli de personal	21	7.226.722,8	6.781.412,5	6.465.290,6	316.121,9		761.432,3	
Bunuri și servicii	22	2.542.419,5	2.159.988,2	1.725.155,3	434.832,9		817.264,2	
Dobânzi	24	1.944.592,4	1.669.092,4	1.619.563,5	49.528,9		325.029,0	
Subsidii	25	4.082.359,7	4.057.142,1	3.894.950,4	162.191,7		187.409,3	
Granturi acordate	26	25.371,6	52.958,1	32.904,3	20.053,8			-7.532,7
Prestații sociale	27	474.492,6	482.126,5	399.335,8	82.790,7		75.156,9	
Alte cheltuieli	28	3.994.003,6	3.444.743,5	2.824.196,3	620.547,2		1.169.807,3	
Transferuri acordate în cadrul bugetului public național	29	22.555.412,5	23.729.974,7	23.098.817,1	631.157,6			-543.404,6
Total		42.845.374,8	42.377.438,0	40.060.213,2	2.317.224,8		3.336.098,9	-550.937,3

Sursă: Raportul privind executarea bugetului de stat conform clasificății economice la situația din 31.12.2019.

Anexa nr.22

Informație privind soldurile restante la BS administrate de Serviciul Fiscal de Stat și Serviciul Vamal pentru anii 2016-2018 (mil. lei)

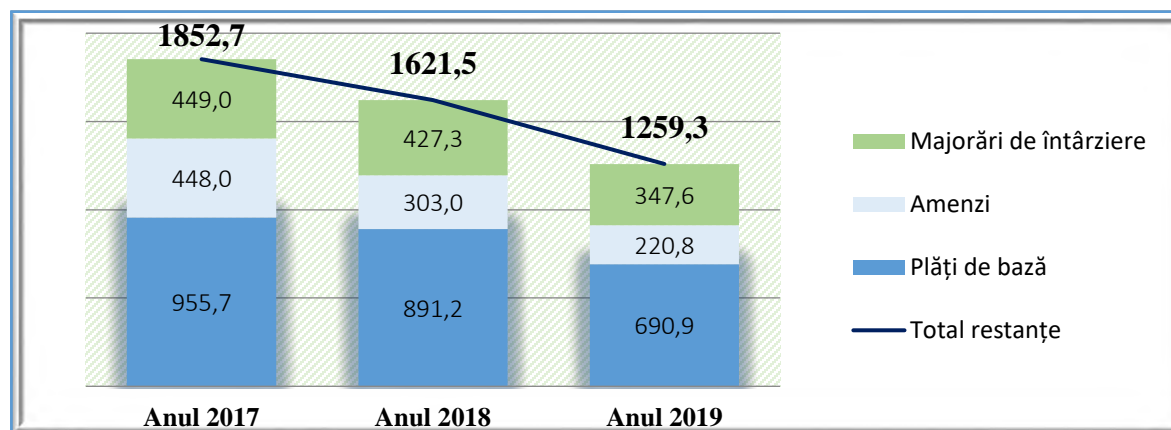
Sumele restante la:	Anul 2017		Anul 2018		Anul 2019		Devieri (+/-)	
	BS	Ponderea	BS	Ponderea	BS	Ponderea	2019/2018	2019/2017
1	2	3	4	5	6	7	8=6-4	9=6-2
SERVICIUL FISCAL DE STAT								
Plăți de bază	727,40	0,50	631,60	0,55	425,70	53,07	-205,90	-301,70

Majorare de întârziere	340,50	0,23	283,40	0,25	212,90	26,54	-70,50	-127,60
Amenzi	399,10	0,27	228,30	0,20	163,50	20,38	-64,80	-235,60
Total restanțe	1.466,90	1,00	1.143,30	1,00	802,20	100,00	-341,10	-664,70
SERVICIUL VAMAL								
Plăți de bază	228,30	0,59	259,60	0,54	265,10	58,00	5,50	36,80
Majorare de întârziere	108,50	0,28	143,90	0,30	134,60	29,45	-9,30	26,10
Amenzi	49,00	0,13	74,70	0,16	57,30	12,54	-17,40	8,30
Total restanțe	385,80	1,00	478,20	1,00	457,10	100,00	-21,10	71,30
TOTAL (SFS+SV)	1.852,70	x	1.621,50	x	1.259,30	x	-362,20	-593,40

Sursă: Darea de seamă privind restanțele la BPN administrate de SFS și SV.

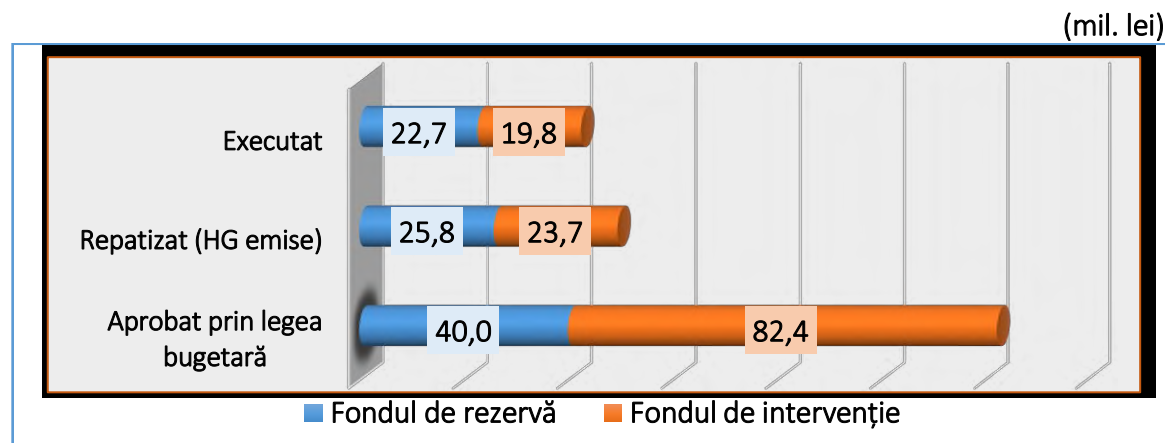
Dinamica restanțelor față de BS administrate de SFS și SV în anii 2017-2019

(mil. lei)

Sursă: Informații generalizate de echipa de audit potrivit datelor prezentate de SFS și SV pentru anii 2017-2019.

Sinteza executării în anul 2019 a mijloacelor financiare din fondurile de rezervă și de intervenție ale Guvernului

Sursă: Date generalizate de echipa de audit conform informațiilor prezentate de Ministerul Finanțelor. Formularul nr.10 „Raport privind repartizarea și utilizarea mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului”, Formularul nr.11 „Raport privind repartizarea și utilizarea mijloacelor fondului de intervenție al Guvernului”*

Direcțiile principale de utilizare a mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului în anul 2019

Denumirea	Repartizat conform deciziilor Guvernului		Finanțat	
	Suma (mil. lei)	Pondere în suma totală (%)	Suma (mil. lei)	Pondere în suma totală (%)
Finanțarea cheltuielilor pentru campania de promovare a imaginii țării și mesajul de pace susținut de dl Ion Lazarenco, reprezentant al diasporei, sportiv înotător în ape deschise	1,0	3,9%	0,7	3,1%
Plata onorariilor de avocatură, pentru reprezentarea intereselor Guvernului RM în instanțele internaționale	1,9	7,3%	1,9	8,2%
Pentru confecționarea legitimațiilor victimelor reabilitate ale represiunii politice	0,3	1,1%	0,2	0,9%
Cheltuieli aferente procurării și expunerii la vânzare a acțiunilor nou-emise de banca de importanță sistemică B.C. „Moldindconbank” S.A.	3,9	15,2%	3,4	15,1%
Pentru lucrări de reparație a acoperișului avariata al Liceului Teoretic „Ștefan cel Mare” din mun. Bălți	3,0	11,6%	0,7	3,3%
Pentru despăgubirea sinistrărilor din blocul locativ din str. Prieteniei 153, or. Otaci.	15,7	60,9%	15,7	69,3%
TOTAL	25,8	100,0%	22,7	100,0%

Sursă: Informația privind repartizarea și utilizarea mijloacelor din fondul de rezervă al Guvernului în anul 2019.

Anexa nr.25

Executarea principalilor indicatori ai BPN pe anul 2019, comparativ cu anul 2018,
și ponderea acestora în PIB

(mil. lei)

Indicatori	Precizat pe an	Executat în anul 2019	Executat față de precizat		Executat în anul 2018	Executat în anul 2019 față de anul 2018		Ponderea în PIB (%)	
			suma (+/-)	%		suma (+/-)	%	2018*	2019**
1	2	3	4=3-2	5=3/2*100	6	7=3-6	8=3/6*100	9=6/PIB*100	10=3/PIB*100
Venituri									
BPN, inclusiv:	63.514,2	62.949,2	-565,0	99,1%	57.995,9	4.953,3	108,5%	30,1	29,9
<i>BS</i>	40.642,9	39.967,9	-675,0	98,3%	36.432,7	3.535,2	109,7%	18,9	19,0
<i>BASS</i>	21.869,9	21.748,3	-121,6	99,4%	19.790,3	1.958,0	109,9%	10,3	10,3
<i>FAOAM</i>	7.709,8	7.636,3	-73,5	99,0%	6.877,4	758,9	111,0%	3,6	3,6
<i>BUAT</i>	17.062,1	16.724,4	-337,7	98,0%	14.683,6	2.040,8	113,9%	7,6	8,0
Cheltuieli									
BPN, inclusiv:	70.631,3	65.975,6	-4.655,7	93,4%	59.608,9	6.366,7	110,7%	31,0	31,4
<i>BS</i>	46.346,2	43.073,9	-3.272,3	92,9%	38.708,3	4.365,6	111,3%	20,1	20,5
<i>BASS</i>	21.886,9	21.602,3	-284,6	98,7%	19.426,5	2.175,8	111,2%	10,1	10,3
<i>FAOAM</i>	7.709,8	7.489,6	-220,2	97,1%	6.714,1	775,5	111,6%	3,5	3,6
<i>BUAT</i>	18.458,9	16.937,5	-1.521,4	91,8%	14.548,1	2.389,4	116,4%	7,6	8,1
Deficit (-) / Excedent (+)									
BPN, inclusiv:	(-7.117,1)	(-3.026,4)	(-4.090,7)	42,5%	(-1.613,0)	-1.413,4	187,6%	-0,8	-1,4
<i>BS</i>	(-5.703,3)	(-3.106,0)	(-2.597,3)	54,5%	(-2.275,6)	-830,4	136,5%	-1,2	-1,5
<i>BASS</i>	(-17,0)	+146,0	+163,0		+363,8	-217,8	40,1%	0,2	0,1
<i>FAOAM</i>	0,0	+146,7	+146,7	-	+163,3	-16,6	89,8%	0,1	0,1
<i>BUAT</i>	(-1.396,8)	(-213,1)	(-1.183,7)	15,3%	+135,5	-348,6	157,3%	0,1	-0,1
* Produsul intern brut luat în calcul pentru anul 2018, conform datelor BNS, este de 192 509 mil. lei (actualizat).									
** Produsul intern brut luat în calcul pentru anul 2019, conform datelor preliminare ale BNS, este de 210 351 mil. lei.									

Notă: Datele referitor la venituri și cheltuieli ale componentelor BPN sunt prezentate cu transferurile între bugete.

Sursă: Raportul privind executarea bugetului de stat pentru anul 2019 și pentru anul 2018.

Auditul relevă că, potrivit datelor Raportului, încasarea veniturilor la toate bugetele s-a realizat sub nivelul precizat: la BS - cu (-675,0 mil. lei), la BASS - cu (-121,6 mil. lei), la BUAT - cu (-337,7 mil. lei) și în FAOAM - cu (-73,5 mil. lei). Totodată, cel mai scăzut nivel de executare a cheltuielilor bugetelor componente ale BPN față de cheltuielile precizate a fost raportat de BUAT – 91,8%, urmate fiind de BS – 92,9%. Totodată, cheltuielile la FAOAM au înregistrat un nivel de execuție de 97,1% și, respectiv, la BASS - de 98,7%. Deficitul BPN, excluzând granturile, constituie 2,2% din PIB. În aceste condiții, soldul bugetar, excluzând granturile, reflectă încadrarea soldului bugetar în regula bugetar-fiscală, ca deficitul BPN să nu depășească 2,5% din PIB.

Anexa nr.26

Analiza modificărilor operate la Legea bugetului de stat pentru anul 2019

(mil. lei)

Indicatori	Aprobat	Modificări operate de Parlament				Definitivat în temeiul art.18	Devieri (+/-)		
	Legea nr.303 din 30.11.2018	Legea nr. 14 din 15.02.2019	Legea nr. 27 din 11.03.2019	Legea nr. 63 din 05.07.2019	Legea nr. 112 din 04.09.2019		Ultima modificare/ aprobat	Definitivat/ Ultima modificare	Definitivat /Aprobat
1	2	3	4	5	6	7	8=6-2	9=7-6	10=7-2
I. Venituri, inclusiv:	42 125,5	x	x	x	40 633,5	40 642,9	-1492	9,4	-1482,6
impozite și taxe	37 337,4	x	x	x	37 030,1	37 030,1	-307,3	0	-307,3
granturi primite	1 960,3	x	x	x	1 786,2	1 793,9	-174,1	7,7	-166,4
alte venituri	2 804,9	x	x	x	1 782,5	1 784,3	-1022,4	1,8	-1020,6
Transferuri primite în cadrul BPN	22,9				34,7	34,7	11,8	0,0	11,8
II. Cheltuieli și active nefinanciare, total, inclusiv:	47 664,2	x	x	x	46 336,8	46 346,2	-1327,4	9,4	-1318
cheltuieli de personal	7 226,7	x	7 006,3	x	7 281,0	6 781,4	54,3	-499,6	-445,3
transferuri acordate în cadrul BPN	22 555,4	x	22 860,8	x	22 929,7	23 729,97	374,3	800,27	1174,57
investiții capitale în active materiale în curs de execuție	2 374,2	x	x	x	1 665,4	1 665,4	-708,8	0	-708,8
III. Sold bugetar	-5 538,7	x	x	x	-5 703,3	-5 703,3	-164,6	0	-164,6
IV. Sursele de finanțare, inclusiv:	5 538,7	x	x	x	5 703,3	5 703,3	164,6	0	164,6
creanțe interne	228,1	x	x	x	871,8	871,8	643,7	0	643,7
creanțe externe	1 151,3	x	x	x	5,98	5,98	-1145,3	0	-1145,3
Datorii	6 729,4	x	x	x	4 466,1	4 466,1	-2263,3	0	-2263,3
modificarea soldului de mijloace bănești	-314,1	x	x	x	1 119,8	1 119,8	1433,9	0	1433,9

Sursă: Legea bugetului de stat pentru anul 2019, Raportul privind executarea bugetului de stat conform clasificăției economice la situația din 31.12.2019.